...eri komiteleri "sıçrama tahtası" değil ...ıf ve kitle sendikalarının ...mel taşlarıdır

Yazısı Sayfa 5'de

Kristal-İş genel kurulu yapıldı. Koro değişti ama şarkı aynı kaldı.

Yazısı Sayfa 6'da

MESS patronları ve onların siyasal iktidarına karşı Demir-Çelik işçileri direniyor.

Yazısı Sayfa 3'de

Sayı: 6
5 AĞUSTOS 1989
1000 TL.
(KDV Dahil)
(15 Günde bir yayınlanır)

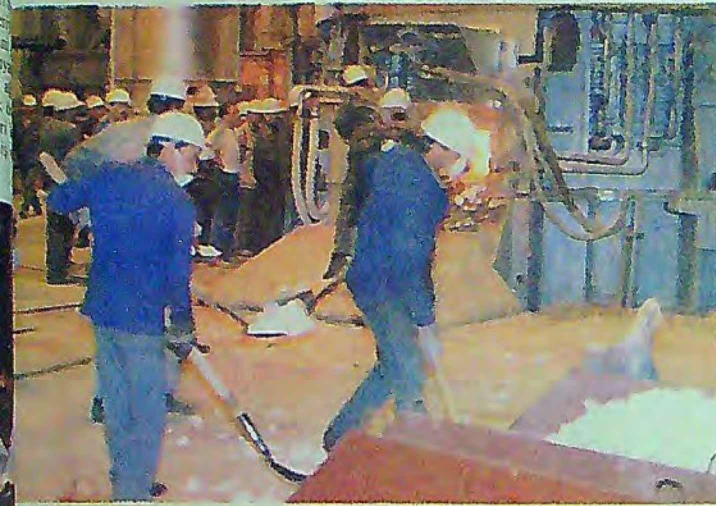

İŞÇİLERİN SESİ

...tibank'ı satıyorum, saaat...

...zelleştirme, işçiler için işsizlik ...leleşme demektir.

...tibank işçileri bu politikalara ...melidir.

● *Zarar ettiği gerekçesiyle satılması planlanan Etibank, geçen yıl 230 milyon dolar kâr etti. 900 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.*

...miz kaynaklarının talan edilmesinin ...temi olan özelleştirmenin en önemli ...ından birisini **Etibank** oluşturuyor. ...'ın özelleştirilmesi bir Amerikan da... ...irketi olan **Morgan Bank** tarafından ...ıan bir rapor doğrultusunda gerçek... Kısaca, "böl ve sat" olarak bilinen ...ı uyarınca Etibank'ta reorganizasyo... ...liyor. Hedef, satılabilecek kârlılıkta ...ruluşları emperyalistlere peşkeş çek... ...ıcısı çıkmayanları ise kapatmak. İşçi... ...ından ise bu plan işten atılma, sendi... ...ştırma ve yoksullaşma anlamına

...LEŞTİRME VE MORGAN BANK'IN ...RU

...iye'nin uluslararası sermayeye bağım... derinleşmesini amaçlayan 24 Ocak ...ık "istikrar" programının temel mad... ...den birisi de devletin ekonomideki iş...levinin sınırlandırılmasıydı. Bu noktada KİT'lerin özelleştirilmesi gündeme geldi.

Özelleştirmenin nasıl gerçekleştirileceği ise Morgan Bank'ın hazırladığı plan tarafından belirlendi. Bu plan için hükümet Morgan Bank'a milyonlarca dolar ödedi. 1986 tarihini taşıyan plan **Devlet Planlama Teşkilatı** tarafından bir kitap halinde yayınlandı.

Plan ve plan doğrultusunda şimdiye kadar gerçekleştirilen KİT satışları incelendiğinde özelleştirmenin ne anlama geldiği açığa çıkıyor. Özelleştirme, halkın yarattığı değerlerin emperyalistlere ve onların yerli işbirlikçilerine peşkeş çekilmesinden başka birşey değildir. Özelleştirmeden asıl anlaşılan, KİT'lerin yabancı sermayeye satışıdır. 40'a yakın ülkede, emperyalist kuruluşlar aracılığıyla yürürlüğe konulmaya çalışılan özelleştirme emperyalizmin yeni bir sömürü mekanizmasıdır.

Bak Sf. 7'de

PORTRE: FETHİ AĞALAR

Etibank'ın patronu, Özal'ın prensi

Göreve geldiği 1989 başlarından bu yana Etibank'ta fırtınalar koparan Fethi Ağalar, Özal ailesine yakınlığı ile tanınıyor. Özal'ın prenslerinden Ağalar, Ahmet Özal'ın okul arkadaşı.

Mankenlikten dış ticaret komisyonculuğuna kadar her işi denemiş Fethi Ağalar. Şimdi Özal'ın özelleştirme operasyonunda başrolü oynuyor.

Fethi Ağalar 1968 yılında Ankara Koleji'ni bitirmiş. Yükseköğrenimini Robert Kolej'in ekonomi bölümünde tamamlayan Ağalar, pazarlama üzerine master yapmış. Bir İngiliz firmasının Tahran ve Şikago şubelerinde görev yaptıktan sonra, çeşitli eğitim programlarına katılıp, 1981 yılında Altınyıldız - Beymen grubunun genel koordinatörlüğü görevinde bulunmuş. 1984'ün başlarında Mesaş'ta çalışan Ağalar, 1989'un başından bu yana Etibank genel müdürü.

Fethi Ağalar'ın hayat hikayesine bakıldığında, hikayenin Özal'ın prensleriyle aynı olduğu görülür. Göreve geldiği günden bu yana, özelleştirme planı doğrultusunda hareket eden Ağalar, ilk önce işçi ve teknik eleman sürgünleri ve işten atmalarla kamuoyunun dikkatini çekti. Hükümetin ve Etibank'tan sorumlu Devlet Bakanı

Bak Sf. 7'de

Ek zam değil, "sus payı"

Türk-İş ve hükümet "ilkelerde" anlaştı. Ek ödeme ayda brüt 50 bin lira. Sosyal yardım zammı ise sabitleştirilerek 94 bin olarak belirlendi.

Hükümetin tek taraflı yaptığı açıklamada, belediyeler konunun dışında tutulurken, kamu işverenleri sendikasına bağlı işyerlerinde çalışan 244 bin işçi için sorun 'çözümlenmiş'' kabul edildi. Devlet Bakanı Cemil Çiçek "Yapılacak ek ödemeler, toplu sözleşmelerden doğan bir hak veya talep değildir. Hükümetimizin tek taraflı olarak, iyi niyetle ve hakkaniyet icabı yaptığı bir ödemedir." diyerek ödemeyi hükümetin bir "lütfu" olarak niteledi.

Türk-İş ise, ek zam konusunda birkaç çağrı ve toplantının ötesine geçmeyen "çabalarını"

Bak Sf. 7'de

Asgari ücret belirlendi

Umutlar 141 bine satıldı

● *Asgari ücretin tespiti süresince işçi sınıfının özgücünün devrede olmadığı bir ortamda tersi de beklenemezdi.*

Ülkemizde **"sosyal devlet ilkesini"** yansıtmanın bir aracı olarak maskelendirilen asgari ücret, gerçekte sermayenin sömürü alanını genişletmekten öte bir anlam taşımıyor.

"Sosyal devlet" sorumluluğuyla hareket ettiğini iddia eden bu anlayışa göre, asgari ücretin işlevi, asgari yaşama koşullarının yakalanması ve bu anlamda çalışanlar için bir güvence sağlaması şeklinde ortaya konurken, gerçekte işverenlerin azami sömürü aracı oluyor.

Asgari ücretin, bugünkü koşullarda, hem işçi sınıfı hem de işverenler ve hükümet için önemi büyük. Ve kamuoyuna yansıtıldığı gibi dar bir kesimi etkilemiyor. Sigortalı işçiler dışında, sendikasız, sigortasız çalışan, yeni işe girmiş işçileri direkt ilgilendirmesi yanında, sermayenin elinde açık bir sömürü aracı olması yönünden tüm işçi sınıfının sorunu.

Aynı zamanda hükümetin genel ücret politikasının da bir ölçüsü. Hükümet, asgari ücretin böylesine düşük belirlenmesinde rol oynamakla, sermayeye ucuz işgücü kaynağı yaratmayı resmileştiriyor. Ama yine de patronların gözünü doyuramıyor. Sermaye çevreleri asgari ücretin yüksekliğinden ve kendilerine getirdiği yükten yakınıyorlar.

İşte MESS (Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası) Dergisinde yer alan bir açıklama (Yeni asgari ücret belirlenmeden önce):

"İşçinin işverene gerçek maliyeti 226 bin değil, 377 bindir. Asgari ücret tespit komis-

Bak Sf. 7'de

Zamlar zamları kovalıyor

İşçiler yılın 18 günü kendilerine 236 günü patronlara çalışır oldular

"...bunları bir yerlerden çıkaracağız" Başbakan Özal toplu sözleşmelerin ardından böyle konuştu. Bu konuşma aynı zamanda bir hareketin de başlama işareti oluyor.

Elektrikten ekmeğe, dolmuştan ayakkabıya, sebzeden elbiseye herşeye, ama herşeye zam yağmaya başladı ve bugün sürüyor da. Zamların başını devlet işletmeleri çekerken ücretlerden ve... tasarruf ismi altındaki kesintiler de unutulmadı. Onlarda zamlandı.

100 gram simitin 400 liraya, bir ton odunun 160 bin liraya çıkmasının etin, peynirin, tereyağın halkın sofrasından uzaklaşmasının sorumlusu iktidar bir taşla birkaç kuş vurmanın peşinde.

Çalışanların ücret artışlarının karşılığı olmadığından bastığı paraları geri toplamaya çalışıyor. Ancak toplayacak olanlar yiyecekten giyeceğe dayanıklı tüketim malından lüks tüketime kadar tüm mal ve hizmetleri kontrol eden sermaye sınıfıdır. Böylece patronlar daha bir irileşirken halkın cebine giren kuruşlar bu irileşmenin (tekelleşmenin) fazlasıyla kaynağını oluşturmaktadır.

Diğer taraftan "halkın hayat pahalılığından korunması" yutturmacası altında domatesten otomobile kadar tüm mallarda ithalat izni çıkarılmaktadır. Böylece siyasi iktidar emperyalist ülkelerle birleşmenin (entegrasyon) devamını sağlarken, uluslararası sermayeye her alanda sömürü alanı açmaktadır. Bu aynı zamanda Türkiye sermaye sınıfının en güçlülerinin (tekel) ayakta kalması orta ve küçük sermayelerin tasfiyesini sağlarken Özal'ın sermayeye çağ atlamasına yardımcı olmaktadır.

İŞÇİLER YILIN 18 GÜNÜ KENDİLERİNE 236 GÜNÜ PATRONLARA ÇALIŞIYOR

Zamlar zamları kovalarken, yerli yabancı patronların evlilikleriyle kendi kasaları dolarken işçi sınıfı ve çalışan halk köleleşiyor.

Bugün bir işçinin yıllık toplam aldığı ücret 18 günlük çalışmasıyla ürettiği ürünün değerine eşit duruma geldi. Yani 18 gün çalışarak yaptığı işi patron piyasaya sürüp sattığında aldığı parayı işçiye tam bir yıl ücret olarak ödü-

Bak Sf. 7'de

Devrimci Yol Davası sonuçlandı: 7 idam 39 müebbet

"biz ülkemize ve halkımıza karşı asla suç işlemedik"

"faşizme karşı söylenmesi gerekenleri söylediler, ama söyleyecekleri bitmemiştir."

12 Eylül sonrasının en büyük davası olan Ana Devrimci Yol davasında askeri mahkeme, hukuki dayanaktan tamamı ile yoksun kararını açıkladı. Askeri mahkeme Mahmut Memduh Uyan, Atilla Kılıç, Ertuğrul Ak, Tevfik Güneş, Saadettin Kahraman, Erol Kartal ve Kemal Özer'e idam verirken, 39 Devrimci Yolcuyu ömürboyu hapse çarptırdı. Ömürboyu hapse mahkum olanlar içerisinde Devrimci Yol Merkez Komitesi üyesi oldukları iddiasıyla yargılanan Oğuzhan Müftüoğlu, Nasuh Mitap, Ali Başpınar, Ali Alfatlı ve M. Ali Yılmaz'da bulunuyorlar.

Duruşmanın başlamasından az önce içeriye alınan izleyiciler, tutukluları alkışlayarak yerlerine otururlarken, Oğuzhan Müftüoğlu izleyicilere yönelik bir konuşma yaptı. Müftüoğlu'nun "Mahkeme 12 Eylül faşist cuntasının siyasi militanları gibi hareket etmiştir. Mahkemeye Türkeş'e 11 yıl cezayı çok gören heyetin üyesi başkanlık etmiştir. Karar 12 Eylül faşist cuntasının bir devamı niteliğinde olacaktır. Bu kararı hiçbir şekilde kabul etmiyoruz. Herkesi bu konuda mücadeleye çağırıyoruz." dedi. Sözleri, dinleyicilerin coşkulu alkışlarıyla karşılandı. Mahkeme heyetinin içeri girmesiyle Oğuzhan şöyle seslendi: "Biz yargılama boyunca mahkemenin görevli ve yetkili olmadığını söyledik. Davanın sivil yargıya devredilmesini istedik. Buna rağmen siz kararı veriyorsunuz. Sizin bu kararınız hukuki ve anayasal dayanaktan yoksun ve gayrimeşrudur. Yasaları ve anayasayı ihlal ettiniz, işkence metinlerini kararlarınıza gerekçe yaptınız. Biz bu kararın geçersiz olduğunu kanıtlamak için Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna bireysel başvuru hakkımızı kullanaca-

Bak Sf. 7'de

Kararı değerlendirdiler

● *Ana Devrimci Yol davası merkez komite yöneticiliğiyle yargılanan ve 20 yıl hapis cezasına çarptırılan Melih Pekdemir ile 16 yıl hapis cezasına çarptırılan Akın Dirik'in mahkeme kararıyla ilgili değerlendirmesini sunuyoruz:*

Ortak savunmamızda Devrimci Yol gerçeğini şöyle tanımlamıştık:

"Devrimci Yol, her türlü olumsuzluğun, kötülüğün kol gezdiği, faşist terörün yarattığı bir dehşet ve karabasan ortamında geleceği karartılmak istenen halka ait güzellikleri kendinde toplayan bir umut ışığı olarak ortaya çıkmıştır. Bütün bunların sonucu olarak,

Sayfa 3'de

...peryalizmin sömürü cenneti: Türkiye

... Eylül darbesiyle emperyalizme bağımlılığı daha da derinleşen ...ye, uluslararası tekellerin işçi başına en yüksek kâr sağladığı ...rden biri haline geldi.

...uslararası bir tekel olan Unilever, dünya genelinde işçi başına 3 ... kâr ederken, bu rakam Türkiye'de 44 milyon liradır.

...a İşçi Sendikaları Konfederasyonu ...) tarafından yapılan bir araştırma, 12 ...arbesi sonrasında Türkiye'nin emper... nasıl peşkeş çektiği bir kez daha göz... ...e seriyor. Ancak 12 Eylül'ün yarat... ...kı ve işkence ortamında hayata geçi... 24 Ocak programı sonucunda işçi üc... ...ızla eriyip, Türkiye uluslararası ser... ...n ucuz emek cenneti haline gelirken, ...arın işçi başına elde ettiği kâr dünya ...asının 5 mislisine ulaştı. WFTU'nun ...asına göre dünya çapında patronla... başına sömürü miktarı 430' dolarken, ...'den bir işçiden elde edilen kâr yılda ...dolara ulaştı.

...al Almanya, İsviçre, Hollanda gibi ül..., kapitalistlerin bir işçiden sağladığı ...ilyonlira civarındayken, Avrupa ortalaması 9 milyonu geçmiyor. Buna karşınlık emperyalizme bağımlı ülkelerde sömürü oranı daha yüksek. Türkiye'nin durumu ise bir çok geri kalmış ülkeden bile daha kötü. Örneğin Nijerya'da işçi başına yıllık kâr 20 milyon, Fildişi'nde ise 18 milyar lira. Türkiye'de ise ortalama olarak bir işçiden sağlanan kâr 40 milyon lira. Yani bir Türk işçisi, bir Alman işçisine nazaran yaklaşık 6 kat, Nijerya'lı bir işçiye nazaran iki kat daha fazla sömürülüyor.

TÜRKİYE PATRONLARIN İŞTAHINI KABARTIYOR

Türkiye'de gerçekleşen sömürü, kendisini en açık bir şekilde uluslararası bir gıda ve deterjan şirketi olan Unilever'in rakamlarında gösteriyor. Türkiye'de **Sana** ve **Omo** gibi ürünlerle tanınan Unilever'in çeşitli ülkelerde işçi başına sağladığı kârlar grafikte gösteriliyor.

Tek tek firmalar düzeyine indiğimizde ise 1988 yılında, işçi başına en fazla kâr eden şirketin, TÜSİAD Eski Başkanı Ömer DİNÇKÖK'e ait Aksa olduğunu görüyoruz. Aksa'da geçen yıl işçi başına 89 Milyon lira kâr sağlandı. Sabancı Holding'e bağlı Brisa'da işçi başına kâr 34 milyon T.L. olurken, Akbank'ta 30 Milyon T.L. oldu. Koç Holding'e bağlı Arçelik bir işçinin sırtından 18 milyon lira kâr etti. Otomotiv sektöründe ise işçi başına kâr TOFAŞ'ta 31 milyon, Otosan'da 22 milyon, Oyak-Renault'ta 18 milyon lira oldu.

Bak Sf. 7'de

Türk-İş'te ve bağımsız sendikalarda birleşmeler suya düştü

Yazısı Sayfa 5'de

Sevk bahanesiyle katliam

Aydın Cezaevinde gerçekleştirilen saldırıda iki direnişçi katledildi

Yazısı 3. sayfada

SERMAYE

Kapitalizmle birlikte ortaya çıkan sermaye, işçilerin gaspedilen birikmiş emekleridir ve kapitalist sömürü aracıdır.

SERVET, NASIL SERMAYE OLDU?

Sermaye, kapitalist düzeni niteleyen ilişkiler sistemidir. Birdenbire ortaya çıkmamış, gökten zembille inmemiştir. Tarihe şöyle bir kısaca gözattığımızda, tüm insanlara ait olan topraklara elkoymakla, köylüleri topraklarından kovup mülksüzleştirmekle, sömürgecilik yaparak, halktan zorla vergi tolayarak, yasaları zenginlerden yana işleterek ve emekçileri azgınca sömürerek servet biriktirildi ve mülk sahibi olundu. İşte kapitalist sistemde bu servet, sermayeye dönüştü. Yani sermayenin kökeninde soygun, talan, gasp, zorbalık ve sömürü vardır.

Kapitalist sistemde sömürünün sürmesi için yasal düzenlemeler sermayeden yana işletildi. Her türlü baskıya başvuruldu. Sömürünün artırılması için her türlü yollar denendi ve çeşitli yollar bulundu. Gerçek ücretler düşürüldü, işgünü uzatıldı, vergiler özel bir sömürü yolu olarak işletildi, üretim verimlileştirilerek işçiler iliklerine kadar sömürüldü. Buna karşılık sermaye, kat kat katmerlenerek büyütüldü.

SERMAYE PARA BİRİKTİRMEKLE SAĞLANMAZ

Kapitalistler, sermayenin az harcamakla, tutumlu olmakla ve para biriktirmekle oluştuğunu söylerler. Sermayenin kaynağı kapitalistlerin ileri sürdüğü gibi az harcamak, tutumlu olmak ve para biriktirmek değildir.

Şöyle kabaca düşünürsek bile bunun kocaman biryalan olduğu anlaşılır. Bir işçi, bir emekçi aylığı aylık ücretten 10.000 TL bir köşeye koysun. Bu, bir yılda 120.000 TL, on yılda 1.200.000 TL eder. Yüz yılda 12.000.000 TL eder.

Yine aynı şekilde ayda 100.000 TL ücret alan bir işçi, aldığı ücreti hiç yemese içmese bile (gerçi olmaz ya), bu miktar yüz yılda 120 milyon yapar. Yüz yıl içinde artan hayat pahalılığı ve enflasyonla yüz yıl sonraki 120 milyonun gerçek değerini siz düşünün. Demek ki para biriktirmekle, tutumlu olmakla, az harcamakla sermaye sahibi olmanın hiçbir ilişkisi yok. Koca bir kapitalist yalandan ibaret.

SERMAYE PARA YIĞINI DEMEK DEĞİLDİR

Şu yada bu şekilde biriktirilerek bir köşeye konulan para, altın, gümüş takılar vb. sermaye demek değildir. **Sermaye sömürüye yarar ve bir sömürü aracıdır.** Daha fazla değer yaratmaya yarar. Para, altın, gümüş birköşede durduğu sürece hiç kimseyi sömüremez daha fazla değer yaratamaz. Ama fabrikalara yatırılırsa, üretime yatırılırsa, işçileri sömüren bir nitelik kazanır. Kapitalistler böylelikle binlerce işçinin ürettiği emeklerini gasbederler. Kendileri çalışmadıkları halde topluca üretim yapan işçilerin yarattıkları değerlere elkoyarlar. Bunu da sermaye ile yaparlar.

O halde sermaye, sömürü yaratan, sömürü için kullanılan üretim araçları dediğimiz fabrikalar, makinalar, iş araçları ve işçilere, hammaddelere ve yardımcı maddelere ödenen paralar, zenginliklerdir.

SERMAYENİN KAYNAĞI SÖMÜRÜDÜR, İŞÇİLERİN BİRİKMİŞ EMEKLERİNİN GASBEDİLMESİDİR

Kapitalist elindeki parayla arsa alır, bina yaptırır, içine satın aldığı üretim için gerekli makinalar ve iş araçlarını koyar. Böylece fabrika ya da fabrikalar kurar. Çünkü sömürünün yolu kapitalist üretimden geçer. Böylece daha fazla para sahibi, sermaye sahibi olmak ister. Dediğimiz gibi bunu üretimi sağlayarak yapar. Üretim için gerekli hammadde ve yardımcı maddeleri alır. Geriye tek şey kalır. Makinaları çalıştıracak, çalışarak, işgücü harcayarak mal üretecek işçi. Onları da işe alır, üretim için kiralar. Üretim için her şey hazırdır.

Üretim başlar, mallar üretilir. Kapitalist malları yeniden paraya çevirir. Üretim için harcadığı paradan kat kat daha fazla bir gelir getirir. Yani kapitalistin üretim için cebinden çıkan para kat kat fazla olarak kendine döner. Her üretim sonrasında binlerce işçinin ödenmemiş emekleri birikerek kapitalistin cebine gider. İşte kapitalistin bir çığ gibi günden güne büyüyen sermayesinin kaynağı budur. Kapitalist işçileri sömürür, sermayesine sermaye katar, kısa bir sürede sermayesini artırır, büyütür.

1988 yılında 7 büyük şirketin toplam kârlarına ve bir işçiden sağladıkları kârlara baktığımızda şunu açıkca görüyoruz: İşçilerin sırtından elde edilen bu kârlar,sermayeyi daha da artırıp, tekrar işçilerin sömürülmesinde kullanılır. Ve hiç kimse Koç'un 688.5 milyar TL'yi "çalışarak", "alınteriyle" kazandığını söyleyemez.

7 BÜYÜK ŞİRKETİN 1988 SONUÇLARI

Holdingler	Toplam Kâr (Milyar TL)	Çalışanların Sayısı	Çalışan Başına Kâr (Milyon TL)
Koç	688.5	33.662	20.4
Sabancı	750	30.000	25.0
Şişe Cam	135	18.470	7.3
Yaşar	29	10.200	2.8
Akkök	110	10.090	10.9
Sönmez	67	6.345	10.5
Alarko	26.5	6.500	4.0

İşte kapitalist, üretim için satın aldığı makinalar, iş araçları, hammadde ve yardımcı maddelere para harcar. Kapitalistin sermayesinin bu kısmına **Değişmeyen Sermaye** denir. Kapitalist üretime ayırdığı sermayesinin bir kısmını da işgücünü satın almak için işçilere harcar. Ücret ödemesinden oluşan bu sermayeye de **Değişen Sermaye** adı verilir.

Demek ki kapitalistin üretimde kullandığı sermaye, **değişen sermaye'** ve **'değişmeyen sermaye'** olmak üzere iki parçadan oluşmaktadır. Kapitalist üretim sonrası üretilen malları paraya çevir... de kullandığı sermayeden daha ... elde eder.

KAPİTALİST SERMAYESİNİ ... BÜYÜTÜR?

Kapitalist bunu nasıl sağlar, bir ... relim: Kuşkusuz sömürü yolu ile ... lerce işçinin yarattığı artı-değere ... sağlar.

İşyerlerinde, fabrikalarda çok ... birlikte çalışır. Yani toplu üretim yap... değer konusundaki örneğimizde b... at çalışıyor, piyasa değeri 100.00... bir mal üretiyordu. Kapitalistin üret... cadığı 40.000 TL. düşersek (üretile... şına), işçi 60.000 TL.'lik bir değer ür... yordu. Bunun 15.000 TL'sı işçiye ... şılığı olarak, ücret olarak (günlük) ... du. Geriye kalan 45.000 TL kapi... bine gidiyordu. Demek ki bir işçi 45... bir artı-değer üretiyordu. Yani ka... işçinin 8 saatlik işgününde 45.000 T... koyuyordu.

1000 işçinin çalıştığı bir işyerini dü... bu miktar, bir işgününde, 1000 x 4... 45.000.000 TL eder. Bu miktar b... 30x45.000.000: 1.350.000.000 T... da ise, 12 x 1.350.000.0... 16.200.000.000 TL (16 milyar 20... TL) eder.

Binlerce, onbinlerce işçinin çalıştı... lerinde kapitalistlerin elkoydukları ... ödenmemiş birikmiş emeklerinin m... miş artı - değerlerin miktarı) çok ... rakamlara ulaşacaktır.

Bu örnekten de açıkca görüleb... **kapitalistlerin çok kısa bi... içinde çığ gibi büyüyen zen... lerinin, sermayelerinin ka... artı-değerdir, sömürüdür, iş... birikmiş ödenmemiş emek...** Böylece kapitalist zenginliklerine zen... fabrikalarına fabrikalar, sermayel... mayeler katabilmektedir.

Leyleği kim besliyor?

● *Personele ödediği ücretlerde en alt sıralarda yer alan Yapı Kredi Bankası'nın 6'dan 87'ye kârındaki artış 14 milyar.*

● *Küçük tasarruf sahiplerinin, holding kasalarına akıtılan yatırımları ve banka emekçilerinin ucuz işgücü kaynağı olarak kullanılmasıyla döndürülen çark kimleri besliyor?*

Ülkemizde bankacılık sektörü holdinglerin beslenip semirdikleri önemli bir kan damarı. Sanayi sermayesiyle banka sermayesinin içiçe olduğu ve hakimiyetin belirli sermaye gruplarının eline geçtiği bankacılık sektöründe sömürü çift yönlü yaşanıyor. Bir yandan küçük tasarruf sahiplerinin mevduatlarının holding kasalarına kaynak yapılması, diğer yandan banka emekçilerinin ucuz işgücü kaynağı olarak çalıştırılması. Bütün bunlar yetmezmişcesine, banka çalışanlarının ellerinden grev hakları alınıyor. Örgütlenme çalışmaları baltalanıyor. Bu yolla banka emekçileri, toplumun diğer emekçi kesimleriyle olan mücadele ortaklığından ve işçilikten kopartılmaya çalışılıyor.

PERSONEL GİDERLERİNİN TOPLAM GİDERLER İÇİNDEKİ PAYI 1978'DE YÜZDE 40 İKEN 80 SONRASI YÜZDE 15'LERE DÜŞTÜ

Bankacılık sektöründe yaşanan sömürüyü kâğıda dökmek zor değil. Birçok banka 86'dan 87'ye kârlarını ikiye katladı. Bu konuda, özellikle büyük sermaye gruplarının sahibi olduğu bankaların kârlarına baktığımızda bol sıfırlı rakamlarla karşılaşıyoruz:

Kuruluş	1986 yılı net kârı	1987 yılı net kârı
Akbank (Sabancı Holding)	74 Milyar	120 Milyar
Garanti Bankası (Doğuş Grubu)	17 Milyar	25 Milyar
İş Bankası (İş Bankası Grubu)	35 Milyar	50 Milyar
Yapı Kredi (Çukurova Holding)	31 Milyar	45 Milyar

Peki bankalar kârlarına bol miktarda sıfır ekleyip, televizyon ekranlarında gövde gösterisi yaparken banka emekçilerinin toplam maliyetler içindeki payı ne?

Yine birkaç büyük banka üzerinden örnek verecek olursak;

AKBANK'ta 1978'de personel giderlerinin toplam giderler içindeki payı % 29 iken 82'de % 10'lara düştü.

İŞ BANKASI'nda 1989'de %42 olan bu oran, 82'de % 19.

Çukurova Holding'in bankacılık sektöründeki kalesi YAPI KREDİ'de ise bu oran 78'de % 51 iken, 82'de % 17'lere düştü. 88'de bu oran % 9.

Bugün Sabancı'nın sahibi bulunduğu AKBANK'ta personel başına düşen kâr 34 milyonun üzerinde. Buna karşın personelin bir ay çalışıp, kazandığı ücret ortalama 500 bin.

Diğer bir örnek YAPI KREDİ. Toplam kâr 111 milyar, kişi başına düşen kâr ise 15 milyon 800 bin. Buna karşılık ortalama ücretler (son zam öncesi) 317 bin lira.

Bu oranlar, banka emekçilerinin düşük ücret politikasına kurban edildiğini gösteren bir çarpıcılıkta.

Bu sömürünün bir yüzü. Esas canalıcı yönü de küçük mevdat sahiplerinin tasarruflarından kaynaklanan sömürü oluşturuyor. "Küçük tasarruf sahiplerini koruma" kisvesi altında holding kasalarına aktarılan kaynaklarla dönüp dolaşıp yine bu tasarruf sahiplerini, halkı ezen, sömüren bir çark döndürülüyor.

"İNSANCA YAŞAMAK İSTİYORUZ"

31 Mart 1989'da sözleşmenin bitimiyle başlayan görüşmeler, banka çalışanlarının eylemlilikleriyle içiçe yürütüldü. Telgraf çekme, yemek boykotu, bordrolu yürüyüş, bordro yakma, açlık grevi, rozet takma eylemlilikleri sürerken... 17 Haziran tarihinde Ankara'da 8 Temmuz'da İstanbul'da gerçekleştirilen mitinglerle tepkiler iyice yoğunlaştı. Ankara, İzmir ve İstanbul'dan katılımla gerçekleşen mitingde özellikle "Besle leyleği oysun gözünü" "Çağdaş bankada çağdışı ücret", "Hak verilmez alınır", "Yüksek Hakem Kurulu çözüm değil", "Yasaksız, sınırsızgrevhakkı" gibi dövizler dikkat çekiyordu.

Tüm bu gelişmeler yaşanırken uyuşmazlık ve resmi arabulucu aşamalarına geçilmişti. Ve mahkûmiyet kararının verilişi: **Yüksek Hakem Kurulu'na** başvuruş.

Yapı Kredi Bankası'nda örgütlü olan **BANKS** (Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası), resmi arabulucu dönemi de aşıldıktan sonra, YHK'na başvurdu. Yüksek Hakem Kurulu'na, ücretler dışında, uyuşmazlığın yoğunlaştığı iki temel maddeyle gidildi. Bu iki madde genel olarak işverenin işçiyi örgütsüz kılma çabalarının ürünüydü. Bunlardan biri kapsam dışı personele, diğeri de sendikal toplantıların yapılmasına ilişkin kısıtlamalar, yasaklamalar getiriyordu.

Peki sendika çözümü hemen hemen tümüyle, safını seçmiş, belirlemiş bir kuruluş olan YHK'na bırakarak aynı zamanda işçilerin mahkûmiyet kararını vermiş olmuyor muydu? Genel Sekreter Atıf YILDIZ bu tavrı şöyle açıklıyor.

"... Uyuşmazlık ve resmi arabulucu aşamaları sona erdikten sonra YHK'na başvurmasaydık yasal posedürü yeniden yerine getirmek zorunda kalacaktık (Bakanlıktan yetki hakkının yeniden alınması,taslağın yeniden hazırlanması gibi) Bu da görüşmeleri hayli uzatacak üyelerimiz mağdur durumda kalacaktı. Bu zorluğu yaşamak istemediğimizden YHK'na başvurduk."

YHK İŞÇİLERE KARŞI KURULMUŞ BİR ENGİZİSYON MAHKEMESİDİR. MAHKEME HEYETİ İŞÇİ HAKLARI İÇİN HEP KALEM KIRAR

Yüksek Hakem Kurulu'na başvurmakla işverenin oyun alanına giren sendika, işverenin gittikçe artan pervasızca tutumuyla karşı karşıya kalıyordu. Nitekim YHK'na başvurulmadan birkaç gün önce işverence getirilen % 138'lik zam teklifi YHK karşısında % 90'a indiriliyordu.

Sonraki günlerde yaşanan gelişmeler formaliteden öteye geçmedi. Taraflar dinlendi görüşmeler, incelemeler yapıldı. YHK yazılan senaryoda kendisine düşen rolü oynadı ve karar: % 105'lik ücret zammı.

Sözleşme taslağındaki diğer maddeler, zaten işverenle daha önce yapılan görüşmelerde "yarım saat" gibi kısa bir sürede görüşülmüş ve kabul edilmişti. YHK'dan işçi lehine bir karar çıkması da beklenemezdi.

Yani Yapı Kredi işçisi "yasal prosedür" uğruna YHK'ya kurban verildi.

İşçilere karşı, engizisyon mahkemesi görevini sürdüren, işçi hakları için hep kalem kıran YHK, Yapı Kredi işçisinin mücadelesini de mahkûm etti.

Banks Sendikası ise safını, tarafını belirlemiş bir kuruluş olan YHK'na başvurarak bu mahkûmiyet kararına imza atmış oldu.

YAPI KREDİ İŞÇİSİ NE İSTİYORDU? NE OLDU?

Görüşmeler öncesi hazırlanan taslakta ücretlerde seyyanen zam isteniyordu. Ancak daha sonra (yine sendikanın anlatımıyla) "uzlaşmayı kolaylaştırmak" için % 168 zam oranı kabul edildi.

Kıdem ve yükselme zamları maddeleştirildi.

Bunun yanında taslak işçi sağlığı, iş güvenliği, kurslar ve yükselmelere vb. konulara ilişkin maddeleri de içeriyordu.

Yapı kredi emekçileri tüm istemlerini birkaç başlık altında toplayabiliyordu.

* İnsanca yaşamaya yetecek ücret.
* İyi çalışma koşulları.
* Etkili sendikal hak ve güvence.

Bugün Yapı Kredi işçilerinin aldığı haklar ve zamlar bunların hiçbirini karşılamıyor. Emekçiler hoşnutsuz ve tedirgin.

Bugün alınan ücret zammı işverenin ilk teklifinin de altında.

Tartışmaların yoğunlaştığı iki madde. Yani kapsam ve sendikal toplantılar maddesi de işveren lehinesonuçlandırıldı. Zaten tersi bir kararda beklenemezdi.

Kapsamla ilgili maddeye göre tüm müdürlerkapsam dışı sayılıyor. Daha önce sadece şube başı müdürleri bu madde içine giriyordu.

Şimdi ise işveren imza yetkisi olan kişileri de müdür olarak niteleyip kapsam dışı bırakabilecek. Diğer yandan görüşmeler sırasında belirlenen 300 kapasitelik uzman kadrosu da kapsam dışı sayılacak.

İkinci madde sendikal toplantılarla ilgili. Kabul edilen maddeye göre sendikal toplantılar (İşyerinde yapılanlar) şube müdürlerinin iznine bağlandı. Daha önce şube müdürüne haber verilmek kaydıyla, öğlen yada akşam işyerinde toplantı yapılabiliyordu. İşçi aleyhine alınan kararlarla bu da engellenmiş oldu.

YHK'dan çıkan kararın işverenin ilk teklifindende düşük olması,gerçekte işçi sınıfına bir tehditi de içinde taşıyordu. YHK'na gidilmeden önce işverenin getirdiği son teklif % 138'di. Ancak işveren YHK'da bunu % 90'a indirdi.

YHK işçi aleyhine verdiği bu kararlarla, "İşverenle uzlaşın, onun verdiğiyle yetinin. Bana gelmeyin. Aksi takdirde sizi, işverenin verdiğinden daha az vererek cezalandırırım" diyerek, kurulmasındaki gerçek işlevi de ilan etti.

Şimdi YHK'nın bu kararlarına tepki olarak çeşitli seminerler, paneller, protesto eylemleri yapılması düşünülüyor. Ancak atlanan nokta, bunların gerçek anlamda çözüm olmayacağı. İlk planda yapılması gereken ve asıl önem taşıyan konu, Yapı Kredi çalışanlarının örgütlenme sorununun çözümlenmesidir.

BANKA ÇALIŞANLARININ DİGER EMEKÇİ KESİMLERLE MÜCADELE ORTAKLIĞI GÖZARDI EDİLMEMELİ.

Şimdi, uzun erimli bir mücadelede başarıya ulaşılmasında, diğer banka çalışanlarıyla birliğin, dayanışmanın yakalanması ve toplumun diğer emekçi kesimlerinin mücadelesiyle bütünlük sağlanabilmesi belirleyici olacaktır.

Ve Yüksek Hakem Kurulu gibi işçinin karşısında saf almış kuruluşların kararlarına mahkûm kalınmayacak, "hak verilmez alınır" sloganı yaşama geçirilebilecektir.

Sendikal mücadelede bağımsız örgütlenmenin yer...

İşçi sınıfı bugün sendikal örgütlülüğünü yaratma çabası içindedir. 83'lü yıllarda sendikal örgütlenmenin "serbest" bırakılmasıyla birlikte DİSK üyesi işçiler örgütlenme ihtiyacı duymuşlar, ve bu doğrultuda arayış içine girmişlerdir. Yöneticilerinden "ne yapılması" doğrultusunda çağrılar bekleyen işçiler, yöneticilerin "bekle-gör" politikası ve örtük bir biçimde "Türk-İş'e gidin" çağrılarıyla karşılaşmışlardır. Ne yapacağını bilemez durumda olan işçiler, sendikal bilinç zayıflığı ve önderlikten yoksun oluşları, giderek siyasal iktidarın devlet sendikasında toplama zorlamalalarıyla Türk-İş'te yığılmaya başlamışlardır.

Bu gelişmelerin yanısıra DİSK üyesi işçilerin bir kısmı da kurulmaya çalışılan bağımsız sendikaların içine gitmişlerdir. Bu çabalar oldukça cılız kalmış, % 10 barajını aşan bir iki sendikanın dışında bir başarı sağlanamamıştır. **DİSK üyesi işçilerin henüz Türk-İş'te yığılmadıkları ve önlerine konan devlet sendikasını reddettikleri 83'lü koşullarda bağımsız sendikalaşmalar doğru bir örgütlenme şekli olarak ortaya çıkmıştır.**

DİSK üyesi işçilerin bir devlet sendikası olan Türk-İş içinde yığılmasıyla 87 yılından başlayarak sınıfın önüne yeniden, bağımsız sendikalarda örgütlenme şeklinde bir yolayrımı konulmaktadır.Bağımsız sendikalar yaratma-önermelerinin ne olduğunu, hangi koşullarda ve nasıl hayat bulacağını ancak ülkenin genel durumuna, sınıfın sendikal ve siyasal örgütlülük durumuna bakarak değerlendirebiliriz.

ÜLKENİN GENEL DURUMU

Türkiye bugün emperyalist sömürünün etkilerine bütünüyle açık hale getirilmiştir. Bu süreç tüm ekonomik birikimleri, değerleri tarumar eden, soygun ve talan eşliğinde pervasız bir sömürüyü ön gören ekonomik programın sonuçlarıdır. Sermayenin uluslararası pazarla bütünleşmesi doğrultusunda yeniden yapılanmasını ifade eden gelişmeler, 12 Eylül koşullarıyla gerçekleşebilmiş, gerçekleşmesi doğrultusunda "yapılması gereken herşey" yapılmıştır. Siyasal ve toplumsal gelişmeyi engellemek doğrultusunda hem fiilî hem de ideolojik boyutta acımasızca saldırılmıştır.

Emekçi halkların bütün örgütlülükleri dağıtılmış, acil taleplerine bile tümüyle kapalı bir siyasal yapı yaratılmıştır. Bu siyasa yapı toplumsal yaşamın ekonomik-ideolojik-politik bütün boyutlarını kapsayan saldırıları gerçekleştirirken, en ufak tepki, hak arama barut ve hatta kanla engellenmeye çalışılmıştır.

SINIFIN SENDİKAL DURUMU

Bu gelişmelerden en çok etkilenen işçi sınıfıdır. Türkiye'de suskun, tepkisiz, duyarsız bir toplum yaratmayı kafalarına koyanların saldırıları işçi sınıfı üzerinde yoğunlaşmıştır. Önce sınıfın sendikal örgütselliği olan DİSK kapatılmıştır. Tüm ekonomik, demokratik haklar gaspedilmiştir. Sendikal örgütlenmelerinin önüne barajlar konulmuş, grev yasakları yanında, sözleşmelerde sermayenin hareketini engelleyici görülen her türlü istem yasaklanmıştır vb.

Emekçi halkların, mücadele tarihi boyunca yarattığı ve ulusal değerler haline gelmiş şeyler, ideolojik bir bombardımana uğratılarak paramparça edilmeye çalışılmış, bu doğrultuda devletin bütün ideolojik aygıtları harekete geçirilmiştir. Depolitizasyon (politikadan uzaklaştırma) genel kavramıyla açıklanabilecek bu gelişmelerden işçi sınıfı payını almıştır.

12 Eylül rejimi devlet sendikacılığını tek sendikal yapı haline getirerek sınıfın mücadelesini yok etmeyi amaçlamıştır. Sendika işçiler adına "vekaleten mücadele" sürdüren, güdümlü, işçiyle işveren arasında "avukatlık" işlevi yüklenen, siyasi iktidara bağımlı kurumlar olarak düşünülüp, bu yönde düzenlemeler yapılmıştır. Türk-İş ve Hak-İş'e davetiyeler çıkartılmış, işçilerin bu yapılara girmesi dayatılmıştır. DİSK kapatılıp, bazı DİSK yöneticileri "bekle gör" politikası güttüğü için, işçiler ne yapacağını bilmez bir şekilde bir sürü gibi Türk-İş'e gitmiştir. Diğer yadan bağımsız sendikalar kurma çabaları birkaç sendikanın % 10 barajını aşabilmesi sağlamış, ancak çabalar işlevsiz kalmıştır.

Bu şekilde gelişen süreç bugün bıçağın kemiğe dayanmasıyla ekonomik temelde tepkileri yoğunlaştırmıştır. Sendikal bürokrasiler sarsılmış, işçiler kendi sorunlarını çözme doğrultusunda devreye girmiş, sokaklarda hak aramışlardır.

SINIFIN SİYASİ KONUMU

Bu hak aramalar yaşanan ekonomik koşulların dayatması sonucudur. Siyasi önderlikten yoksun, siyasi talepler üretemeyen niteliktedir. Si... yasi örgütlenmesinin yaratılamaması b... temel nedenini oluşturmaktadır.

SENDİKAL PLATFORMDA YAP... GEREKENLER

Sendikal platformda bugün yapılma... genelde yapılması gerekenlerle bütünleşe... da olmalıdır. En genelde toplumsal m... yönelimini demokrasi ve özgürlüklerin k... mücadelesi olarak değerlendirirsek, g... hakların alınması ve apolitizasyon zinci... ması işçi sınıfının önündeki eylem yön... göstermektedir.

Yaşanan sıcak sorunlar sınıfın bütü... sayacak niteliktedir. Ekonomi kaynak... haklarını koruma, hak alma doğrultus... nıfı Mart-Nisan eylemlerinde olduğu gib... len dalgalarını yaratmıştır.

Soru bu mücadeleyi kalıcılaştırmak, ... mektir. Ve ancak sınıfın özgücünü dev... cak örgütlenmelerin yaratılmasıyla sor... bilir.

İşyeri komiteleri ve konseyleri olar... dığımız bu örgütlülükler çok farklı se... larda yeralan veya sendikasız işçilerin ... larını kendisinin çözdüğü ve kendisi ... ma bilincinin kazandırıldığı, aktifleşti... nıfın demokrasi anlayışının yaşatıldığı, ... netmeyi öğrendiği bu örgütlülük, dev... kal yapının yapı taşlarını oluşturma...

İşyeri komite ve konsey örgütlenme... yaşamın bütününe müdahale eder, en ... dan, kongrelere, genel kurullara kadar ... ğü doğrultusunda tavırlar geliştirir. A... deleyi işyerlerine hapsetmez, mücadele... siyasi mücadeleyle bağlantılarını görere... Böylesi bir eylemlilik yönelimi olan iş... ve konsey örgütlülüğü, örgütlenme olgu... süreç olarak görür. Eğer ilişkilerin nite... önündeki kanallar tıkanırsa ya bu ka... ya da yeni kanallar yaratır.

Komite konsey örgütlülüğünün nite... reçte gelişimin engellenmesi doğrultus... sendika tüzük, programı ve farklı sald... tılıp, örgütlülüğü engellenmek isteniyorsa ... dışında hiç kimseyi bırakmadan en ge... gerçekleştirerek, polis, işveren v.b. örgü... ğıtmak doğrultusundaki saldırıları gö... finans vb. sorunları çözebilmek bir nite... sız bir örgütlenmeye gidilebilir.

Tabii bu süreç örgütlülüğün ve nite... kendi evriminin dayatmasının sonucu... bundan başka yapacak birşey yoktur.

Bu nedenle sınıfın önüne yol ayrımı ... olarak konulan bağımsız sendikalar k... yı merkez yaparak örgütlenme çabaları ... açtığımız ülkenin genel durumu, sınıfın ... alandaki örgütlülük düzeyi ve sınıfın ... rumu açısından bir uygunluk taşı... Çünkü bu çaba bu koşullarda çatı şek... lan bir yapı içinde işçileri yeniden yığ... dan öteye geçmemektedir.

Diğer yandan işçileri bu tür bir yap... me çabası bile "hatır gönül" ilişkilerin... tadır. Böyle bir çaba, işçileri mücade... lenme içinde bilinçlendirip nitelikleştir... özgücünü devreye sokma çabası değil, ... turulan bir yapı içerisinde yığılma çabası ... lacaktır.

Çünkü sınıf gücü etkin olarak devre... Sınıfın kendi öz dinamikleriyle değil, yap... dikal oluşum sözkonusudur. İşçiler bu ... etkin değil, edilgen "bir yığılma" duru... İşten atılma riski, % 10 barajı, sendika ... sendika değiştirme zorlukları siyasal ba... dırılar ve benzeri bir dizi nedenlerle bu ç... yat bulması güçtür. Böyle bir yapıyla de... dikal işleyiş ve işlev yapılamayacaktır.

Amaç sınıfın devrimci sendikal örg... yaratmaktadır; sınıfı kendinin olan bu ... gü yaratmaya seferber etmektir.

Bugün devlet sendikacılığının içine ... işçilerin, işyerlerinden doğan, haklarını ... kazanma doğrultusudaki mücadelelerin... mesi, ışyeri temelinde yaratılacak örgü... geçmektedir. İşyeri komiteleri ve konse... cadeleyi nitelikleştirerek, devlet send... parçalanmasını sağlayacaktır.

İşyeri komite ve konsey örgütlülüğü... kinliğinin ifadesi olan ve işçilerin bü... rayan bir nitelikte gerçekleşen parçal...

Bak: S...

emir Çelik işçileri direniyor

ır çelik grevi abalarının cebine rlar girmesine neden r."Yiyin efendiler yiyin, n-ı yağma sizin..."

Demir çelik işçilerine yapılan saldırı çok boyutludur. İşçiler üzerlerinde oynanan bu oyunları görmek ve bozmak zorundadır.

kıymeti yok, köle var iken/Vatan Milgülen var iken/MESS diye kuruluş mirken,/İŞTE DEMİR-ÇELİK İŞTE "

çelik işçilerinin gür sesi İskenderun'da . İskenderun mitingi büyük bir katılımla i.

nlerin tetikte beklediği, geniş güvenlik ön alındığı mitinge halkın katılımı engelçalışıldı. Halkevinin pankartı "siz denerek polis tarafından indirildi ve ıbinin gösterisi englellendi. Diğer taraftan miting yapılmayacağı doğrultusunda spekülasyonlar çıkartıldı.

Bunlara rağmen mitinge katılım, halkın ve esnafın desteği engellenemedi. Çelik-İş Genel Başkanı Metin Türker işçilerin büyük coşkusuyla karşılandı, Türker konuşmasında; "Halli mücadelemizde ne yapılması gerekiyorsa onu yapacağız. Bu uğurda cezaevlerine de girebiliriz. Önemli değil" dedi. Mitingde taşınan dövizler ve atılan soganlar, mitingin başında okunan şiirin nakaratında simgeleniyordu; işte Demir-Çelik, İşte Belene...

demir çelik işçisinin grevi sürüyor. l hakların alınması doğrultusunda greve; bakanların ve MESS patronaklaşımı "Grevci İşçinin canı çıkklinde.

laşım incelendiğinde ortaya ilginç bir ıyor. 1986 yılında hükümetin bir ge- kamu işveren sendikası TUHİS'e ı Karabük ve İskenderun Demir Çe-S'e veriliyor. Üretim kapasitesinin i (Türkiye'de üretilen demir çeliğin i üretmesi) MESS'i cezbediyor. İşin ESS'e bağlı demir çelik patronları-yük rakibi de Karabük ve İskender Çelik Fabrikaları. Bu fabrikaların kaliteli ve ucuz ürün vermeleri de rı bir yönü.

ncesinde MESS patronlarının elinon ton ürün stokunun bulunması, nde İsdemir ve Karabük'te üretimin sı, MESS'le Çelik-İş arasındaki lığın sürmesi grev için zemin yaratıemir çelik ithalatında gümrük veraldırılması ve bunun resmi gazeten sonra yayınlanması da bu zemiye kaydığını ve kimlere yaradığını r.

dilen demir çelik ve varolanlarla stok İktidar demirin tonuna 130 dolarük indirimi uygulayarak teşvikleri ıyor. İki ayla sınırladığı sıfır gümrükçelik ithalini, örtülü bir maddeyle süerek,. para babalarını daha da rar. Ve grev birinci ayını dolduruyor. emir çelik işçisinin açlığının, işsizlibir önemi yok. İthalatçılar ve MESS ının cebine milyarlar giriyor, önemli u (!). Bu arada hükümetle Çelik-İş leri hep tıkanıyor. Eski MESS başdiki Başbakan Özal, "Grevdeki deişçilerine beş kuruş fazla verilmeyeyledim. İstedikleri kadar grev yap' diyerek, oturduğu koltuğun kime ttiğini açıkça söylüyor.

lemir çelik kararını aldıran Devlet Ba- Çelebi'nin METAŞ'ın eski genel olması da oynanan oyunların boyutteriyor. Bu arada METAŞ dahil tüm ik fabrikalarında üretimin yüksekt çekiyor. (Ekinciler iyi bir örnek): lik ürünlerinde de fiyatlar yükselilar, bir taraftan Bulgaristan'a küfrederken, Bulgaristan dahil, Amerika, Romanya, Yugoslavya ve Almanya'dan yapılan demir çelik ithalatında büyük bir artış oluyor.

Gelişmeler Türkiye'nin uluslararası sermayenin açık pazarı olmasını derinleştiren sürecin bir parçası, ucuz emek cenneti olan Türkiye'nin ekonomik birikim ve kaynaklarının dumura uğratılması çabasıdır.

Demir-çelik işçisine yapılan saldırılar bu anlamda çok boyutludur. İthalatçı görünümlü haramiler, MESS patronları; işçinin kanını emerek kasalarını doldururken, siyasi iktidar bu gelişmelerin koşullarını yaratmaktadır. (MESS Genel Sekreteri İlhan Lök'te "Elbette para kazanacaklar" diyerek yapılanları saklama gereğini bile duymuyor, ticaret ticarettir demeye getiriyor, kasalar doluyor, para babalarının yüzü gülüyor.)

DEMİR İTHAL EDEN MESS ÜYELERİ

Çukurova Dış Ticaret.....	450.424 dolar
Böhler Kaynak Çubukları..	82.207 dolar
Atlı Zincir.............	61.275 dolar
Ekinciler Dış Ticaret....	1.096.819 dolar
Çelik Halat.............	1.344.731 dolar
Denet Civata............	20.750 dolar
Erdemir.................	7.992.340 dolar
Ekinciler Dış Tic........	2.864.490 dolar

Grevi desteklemek için sakal bıraktığını, ihtiyacı olanlara yardımcı olduklarını, birleşerek para topladıklarını belirten Ali Karakuş'a, Alaattin Aslan "demir çelik'te direnen işçiler içinde arkadaşlarımız, kendi müşterilerimiz var. Ayrıca insan olmak grevi desteklemek için yeterli" sözleriyle katılıyor.

Demir-çelik işçisi Hüseyin Duman ise kararlılıklarını "Demir-çelik sanayi Türkiye'nin kalbidir. Kalbin durmasını isteyenler var, fakat işçiler olarak haklarımızı almaya kararlıyız. Ekmek istediğimizde bize tokat atanlara cevabımız grev olmuştur." sözleriyle belirtirken, Husan Ali Polat da "Her grev günümüz, birliğimizin önemini daha da gösteriyor' diyor.

İşçiler, oynanan bu oyunları görmek ve bozmak zorundadır. Gelişmelerin dar anlamda değerlendirilmesi, görevlerin yeterince yerine getirilememesine neden olacaktır. Siyasi iktidarın, işverenlerin saldırıları boşa çıkartılmalı, uzlaşmacı, işbirlikçi sendikaların tuzağına düşülmemelidir. İşçiler olayları parça parça değerlendirmekten öte bir bütün olarak görüp, genelde bakmak zorundadırlar. İşçi sınıfının mücadelesini "ücret kavgasıyla" sınırlamaya çalışan siyasi iktidar ve sendikaların tutumları açığa çıkartılmalı, mücadele yalnızca bu alanla daraltılmamalıdır. Sınıfın örgütlü gücünü yaratmak temel amaç olmalıdır.

BÜTÜN IŞÇILER DEMİRÇELİK İŞÇİLERİNE AKTİF DESTEK OLUN.

Demir-çelik işçileri bugün bir savaş okulunun öğreticiliğiyle üzerlerinde oynanan oyunlara direniyorlar. Grevi kırmak, birliği bozmak, sendikayı parçalamak için geçmiş MHP yanlısı Türk Metal'e katmaya çalışanların oyunlarını bozuyorlar. Grevin uzamasından dolayı işçilerdeki ruh halini kullanmaya çalışanlar da yok değil. Eli kanlı katillerin, halk düşmanlarının MHP'nin borazanlığını yapan Yeni Düşünce adlı gazete yazılarıyla gerçek niyetlerini açığa çıkartıyor. "Karabük ve İsdemirdeki grevi ancak MÇP bitirebilir' 'demesi boşuna değildir. Bu çaba işçileri Türk Metal'e çekme anlamına gelir. Ayrıca dönen dolaplardan da ayrı düşünmemek gerekir. Demir-çelik işçileri kendilerini açlığa, yoksulluğa mahkum eden politikalara karşı alın terleriyle, direniş sembolü sakallarıyla, tek yumruk olmalarıyla cevap veriyorlar.

İskenderun mitingi bunun en güzel örneği oldu. Kadını, çoluğu çocuğu, genci, ihtiyarı, esnafıyla gerçekleştirilen mitingde demir çelik işçileri "üzerimizde oynanan oyunları bozacağız" diyerek tepkilerini gösteriyorlardı.Bütün işçiler! Şimdi görev bu mücadeleye aktif destek vermektir. Sendikalarınız ne olursa olsun, sınıf kardeşlerinizle dayanışmayı, birliği simgeleyen, omuz verdiğinizi gösteren bir adımla harekete geçmelisiniz.

Bütün işçiler; "Grevci işçilerin canı çıksın" diyenlere, nasırlı elleriyle, dayanışmayı sağlayacak herhangi bir hareketleriyle cevap vermelidir.

İşçiler! Demir-çelik işçilerinin yaşadıklarını yarın yaşamaman için, hak alma, haklarını koruma mücadelesinde bugünden güçlenmen için görev başına!

Atılacak tek bir adım, yapılacak maddi yardım, omuzdaşlığını gösteren tek bir hareketin sermayeye karşı işçi sınıf birliğini gücünü gösterecektir. Üretimden gelen gücün ve yaratacağın birliğin sermayenin bütün oyun ve saldırılarını boşa çıkartacaktır.

İşçiler! Hiç kimsenin, kuruluşun senin önüne geçmesini bekleme. İşyerinde yaratacağın ilişkilerle yola çık, omuz ver.

İşçi Önderleri! Safının Karabük ve İskenderun'da direnen arkadaşlarının yanı olduğunu göster, harekete geç.

Özdemir-İş, Otomobil-İş yöneticileri! Bu güne kadarki duyarsızlığı aşıp , demir çelik işçilerinin grevine destek ol. Bu temelde harekete geçip işçilerin gücüne inan. Masabaşlarında, işçilerin dışında yapılanların, yapılacakların sınıfın mücadelesine hiçbir katkısı yoktur. İlk ve son söz işçinindir! İşçiler kendisi dışında, olası bürokratik manevralara da duyarlı olmalıdır.

...erun Demir Çelik grevinin kaymağını yiyenlerden biri

...kinciler Holding

...ler Demirçelik, İskenderun Demirçekasının hemen yanıbaşında. Demirvinin kime yaradığını göstermek açıı bir örnek. Dört yıl gibi kısa bir zassizce demirçelik sanayiinde söz saEkinciler Holding, şimdi 100 büyüke girmiş durumda.

nce yalnızca haddanesi olduğundan bağlı çalışmak zorunda kalan Ekinİskenderun Demirçelik'te greve çıkıl5 gün önce bir hareketlenme başlıren Oran Ekinci Fabrikada yatıp a başlayarak, çelikhanenin kurulması rının başında duruyor. Kendi denetliyor. Yurt dışından teknik elemaniyor. Birçok eksiğine rağmen çelikıen devreye sokuluyor. İşin ilginç yar süre sonra da İsdemir greve çıkı-

e bağlı olan Ekinciler Demirçelik-İş sendikasına bağlı 850 işçi çalışıda demiri Amerika ve İspanya'dan n fabrika şimdi iç piyasaya yönelmiş . Fabrika tam kapasite çalışıyor. Aykiye'de özel limanı olan iki işyerinde Ekinciler. Grev öncesinde alelaeni işçi işe alınıyor. Çelikhaneye alıışçiler en zor koşullarda çalışmaya edilmiş durumda.

16 saat zorunlu çalışma grevden sonra daha da hızlanmış, fazla mesaiye çıkılması için baskılar çoğalmış. En ufak tepki, işten atılmaya neden oluyor.

Diğer yandan sağlık sorunu da Ekinciler Demirçelik işçilerinin önemli sorunlarından biri. Teknik emniyet yok, koruyucu (baret, gözlük ferdi maske vb.) kullanılmıyor. Günde ortalama 2 iş kazası oluyor.

İşçilere maaş yerine avans veriliyor. İşveren işçilerin büyük bir çoğunluğunu kendi memleketinden, dağ köylerinden getirdiğinden işçilerin gözünde "baba" imajı var. Ve imajı korumak için çeşitli manevralar yapıyor. Fakat iskenderun Demir Çelik grevi sonrasında yaşanan koşullarda işçilerdeki tepkiler yoğunlaşıyor.

850 işçiye dört tuvalet düşmekte,yemeksaati yarım saat, diğer yarım saat mesai sayılıyor. Hafta sonu tatili yok, banyo olmasına rağmen kullanılamıyor. Servis düzensizliği, yıkanmayı engelliyor. İşçiler bu konuda işvereni uyardılarsa da bir düzelme olmuş değil.

İşçiler sendika üyesi olduğu halde işten atılmalar gerçekleşiyor. Çelik-İş sendikası sorunlara karşı duyarsız, ayrıca İsdemir'de aynı sendikaya bağlı olmasına rağmen bugüne kadar grevci işçiler için dayanışmayı, birliği sağlayıcı hiçbir şey yapılmış değil.

İŞÇİLERİN SESİNE

İşgüvencemiz yok

Fabrikamız 400 işçinin çalıştığı, Türk Metal'e bağlı bir işyeridir. Mayıs ayından sonra 108 kişinin sendikaya üye olmasıyla, sendikalı işçi sayısı 300 kişiye yaklaştı. Mayıs ayında işe alınan 108 işçi arkadaşımız kadrosuz ve hiçbir sosyal haktan yararlanmadan asgari ücretle çalıştırılmaktadır. Her üç ayda bir işten atılmalar gerçekleşiyor. İşçilerle ilgili hiçbir konuda duyarlı olmayan sendika, atılmalara karşı sanki normal bir şeymiş gibi davranıyor.

İhracata yönelik çalışan fabrika, Otomobil ve hava filtresi üretiyor. İran, Irak savaşı boyunca Irak'a satış yapan fabrika halen Kuveyt'e ve Suriye'ye satış yapıyor. Alınterimizle ürettiğimiz değerlerden büyük kârlar elde eden işveren, üstümüze birde şefler ağı kurarak bizleri baskı altına almaktadır. Hiçbir iş güvencemiz yoktur. Her şey işverenin keyfi tutumuna bağlıdır. İşyerimizde spor tesisleri olduğu halde, tesisler süs gibi durmaktadır. Hiç bir işçi yararlanamamaktadır.

Sendika 10 yıldan beri fabrikada olmasına rağmen patronun verdiğiyle yetinmiş hiç bir ekonomik-demokratik taleplerimizi karşılamamamıştır. İşçiler arasında birliğin sağlanamamasıda sendikanın böyle davranabilmesinin baş nedenidir. Sendika şubemiz Adana'dadır. Fabrikamızdan 26 delege çıkıyor. Seçimlerde sendika kendi adaylarını seçtirme yolunda insanları işten atmakla tehdit ediyor. Bu da sendikanın patronlarla işbirliğinin acı ulıcı örnekleri.

İşe girişte işletme müdürlüğü tarafına ın zorla "fazla mesai yapacağım" şeklinde imza alınıyor. Daha sonra bu belgeye dayanılarak fazla çalışma yapmak zorunda bırakılıyor. Burada tüm denetim şeflerin elinde. Şefler "sen kalacaksın" diyor kalıyoruz, "sen kalmayacaksın" diyor kalmıyoruz. İtiraz edecek olursak kapının önü gösteriliyor. Yemekler çok az vekalitesiz çıkıyor. Tepki olmasına rağmen sendika bu konuda da duyarsız. Sendika yöneticileriyle görüşmemizde, her fırsatta sosyal haklardan yararlanacaksınız, bu işın üzerindeyiz demelerine rağmen bugüne kadar hiçbir gelişme olmadı. Sorunlarımız çok. Söylediklerimiz en acil olanları. Mücadele ve birliğimizle sorunlarımızı yenmeye kararlıyız.

İskenderundan bir grup fil filitre işçisi

Baştarafı 1. sayfada

Devrimci Yol Davası Sonuçlandı

kendisine Devrimci Yolcu diyen veya kendini Devrimci Yola yakın gören, Devrimci Yoldaki görüşle benimseyen onbinlerce insandan oluşan bir devrimci hareket olgusu oluşmuştur."

Devrimci Yol davasına bakan mahkemenin kararı yaşanan bu gerçekleri karartmak üzere saldırıya geçen 12 Eylül faşizminin doğrudan bir uzantısı olarak kaleme alınmıştır.

Burada, 12 Eylül öncesindeki gelişmeleri değerlendirmeyeceğiz. Türkiye'de bir iç savaş ortamı yaşandı; Bu savaşta bir yanda Maraş'tan yana olanlar, diğer yanda Fatsa'dan yana olanlar yer aldı; Bir yanda tüm Türkiye'yi bir Maraş'a çevirmek isteyenler, diğer yanda tüm Türkiye'yi fatsa'larla çiçeklendirmek isteyenler vardı. Mahkeme süreci de aynı şekilde, Fatsa'dan yana olanların Maraş katliamcıları tarafından suçlanması olarak biçimlendi.

Burada, 12 Eylül döneminde yapılanları değerlendirmeyeceğiz. 12 Eylül döneminde işçilere, köylülere, gençlere, kürtlere uygulanan baskı ve terör devrimcilere de uygulandı. 12 Eylül cuntası işkencehaneleri, YÖK'leri, yüksek hakem kurulları, TÜSİAD'ları, cezaevleri ve mahkemeleriyle bir bütün olan yaşandı.

Mahkeme heyetleri cuntacıların emir ve komutalarında çalışan infaz kurumlarından başka bir şey olamadı. Emekçileri sindirme, solu etkisizleştirme programı mahkemelerde de uygulandı.

Devrimci Yol davası, 12 Eylül mahkemelerinde görülen yüzlerce siyasi davradan birisidir. Ve ana Devrimci Yol davası ise Türkiye'de açılan onlarca Devrimci Yol davaların dan yalnızca bir tanesidir. Değişik yerlerde görülen bu davalardan Yeni Çeltek davasında maden işçileri; Artvin davasında ışçiler ve yoksul köylüler; Ankara, İstanbul ve benzeri çeşitli davalarda gecekondu emekçileri ile Dev-Genç'liler aynı suçu işledikleri için: Faşizme karşı direndikleri ve Devrimci Yolda yürüdükleri için idam ve müebbet ağır hapis cezalarıyla cezalandırıldılar.

12 Eylül mahkemelerinin tüm kararları, karar aşamasından çok önce, işkenceci polisler tarafından kaleme alınmış olan ve sonuçta mahkeme heyetlerince onaylanan, infaz edilen kararlardır. Böyle bir işlemin hukukla, adaletle hiçbir ilgisinin bulunmadığı ve meşru görülemeyeceği açıktır. Yargılama, emniyetteki işkenceler-cezaevindeki işkenceler ve mahkeme salonundaki adaletsizlikler üçgeninde gerçekleşmiştir. Bu mahkeme kararları çifte standart üzerine kurulmuştur; Anayasal dayanağı olmayan askeri mahkemeler tarafından mevcut yasalar bile çiğnenerek verilmiştir; Uluslararası sözleşmelere uyulmamış, işkence metinleri mahkeme kararı haline getirilmiştir; sanıkların temyiz hakkı fiilen ellerinden alınmıştır.

Böyle bir kararı kabul etmek, bu davayı bitmiş saymak mümkün değildir.

Biz haklı olduğumuzu, Devrimci Yolcu olmaktan onur duyduğumuzu mahkemedeki savunmamız sırasında da dile getirmiştik. Kendimizi hala bu davanın bir parçası olarak görüyoruz. Ve bu davadaki haklılığımızı savunmaya sonuna dek tüm platformları kullanarak devam edeceğiz. Bu yüzden, bu gayrimeşru kararı hükümsüz kılmak için Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na da başvuracağız.

12 Eylül mahkemeleri 9 yıldır bu şekilde haksız ve hukuka aykırı binlerce idam ve müebbet hapis cezaları verdi. Türkiye'nin ve Dünyanın tüm demokrat kamuoyunu ve insan hakları savunucularını bu gayrımeşru yargı hükümlerini geçersiz kılmak için mücadele etmeye çağırıyoruz.

Sevk bahanesiyle katliam

Baskı ve saldırılarını 1 Ağustos genelgesiyle meşrulaştırmay açalışan iktidar ve iktidar güdümlü cezaevi yönetimleri kanlı bir sayfa daha açtı.

Eskişehir cezaevinde yaşanan direnişin 35. gününde, tutuklu ve hükümlüler Aydın ve Nazilli cezaevlerine sürgün edildiler. Sürgün öncesinde "direnen olursa dipçikleyin" emriyle, zaten bedenleri yıpranmış, vücut dirençleri zayıflamış insanların ölüm emri verilmişti.

Verilen emir Binbaşı Zafer Nakkaşoğlu yönetimindeki jandarmalar ve cezaevi görevlilerince "eksiksiz" yerine getirildi. Aydın cezaevine sürgün edilen tutuklu ve hükümlülere yapılan silahlı, sopalı saldırı sonucu Mehmet Yalçınkaya ve Hüseyin Hüsnü Eroğlu öldürüldü, onlarcası yaralandı.

Pervasızca girişilen saldırı sonunda, ölüm emrini verenlerin temsilcisi olarak konuşan Adalet Bakanı Oltan Sungurlu silahsız, savunmasız, üstelik 35 günlük açlın etkisiyle bitkin düşmüş insanlara yapılan saldırıyı, Türk ve Dünya kamuoyunun gözleri önünde 'çatışma' demogojisiyle savunmaya kalkıştı.

Bakanlık müsteşarı ise yaptığı açıklamada "ölenlerin biri idama mahkumdu, diğeri ise adam öldürmekten yargılanıyordu" diyerek katliama kılıf uydurmaya çalıştı.

İktidara bu denli pervasızca davranabilme casareti veren en önemli etkenlerden birisi de, 12 Eylül'den bu yana yoğun işkencelerle uygulanan duyarsızlaştırma politikaları. İktidar hesaplarını toplumdan bir tepki gelmeyeceği planları üzerine kuruyor. Tepkilerin sadece cezaevlerindeki tutsaklar, onların yakınları ve belirli bir kitleyle sınırlı kalması için elinden geleni yapıyor. Destek eylemleri yapan anaları, bacıları copluyor, gözaltına alıyor. Desteklerin yayılmasını önlemeye çalışıyor. Burjuva muhalefet partilerinin de kendi suçuna ortak olacaklarını, sessiz kalacaklarını biliyor.

İşte bu noktada görev iktidarın bu hesaplarını bozmak, cezaevlerinde insanlık onuru için direnenlerin mücadelesini en geniş halk kesimlerine maletmektir. Çünkü onların macedelesi halkın demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır.

Bugün sessiz kalmak suça ortak olmaktır. Susmak onaylamaktır. İnsanım diyen insanlık onuruna sahip çıkan herkes bu mücadeleye destek vermek zorundadır.

"Eskişehir'de ölüm istemiyoruz"

1 Ağustos Salı günü, Sultanahmet Meydanı'nında toplanan yaklaşık 100 kişi, 1 Ağustos genelgesiyle bir üst boyuta sıçratılan, tutuklu ve hükümlülere yönelik baskı ve saldırıları protesto etti.

Yapılan açıklamada 30 gününü dol duran ve birçok insanın ölüm noktasına geldiği Eskişehi Cezaevi'ndeki direnişe dikkat çekildi.

Cezaevindeki insanların sakat kalma ve ölme pahasına kazandıkları hakların gaspedilmesinin, insanlara yapılan saldırıların 1 Ağustos genelgesiyle meşrulaştırılmaya çalışıldığı belirtildi. Ve bundan sonra yaşanabilecek olası ölüm ve sakat kalmaların sorumluluğunun iktidar ve destekçilerine ait olduğu da vurgulandı. Okunan basın açıklamasında, "insanın, insan olmanın onurunu taşıyorum diyen herkesi bu konuda duyarlı olmaya çağırıyoruz." dendi.

Gösteride, "ESKİŞEHIR'DE ÖLÜM İSTEMİYORUZ" "1 AĞUSTOS GENELGESİ KALDIRILMALIDIR" "ZİNDANLAR BOŞALSIN TUTSAKLARA ÖZGÜRLÜK" sloganları atıldı.

Olaya açıkça müdahale etmeyen polis, ara sokaklarda sinsice saldırıya geçti. Kitlenin üzerine saldırmaktan "kaçınan" polis gözüne kestirdiği kişileri sokak aralarında gözaltına almaya çalıştı. Bu arada yaşanan kovalamacada polis birkaç göstericinin üzerine 6 el ateş etti. Sonraki dakikalarda Sultanahmet çevresine dağılan sivil polisler geniş çaplı bir gözaltına alma operasyonuna giriştiler.

Doğrudan doğruya insanlık onuruna yöneltilen ve 1 Ağustos Genelgesiyle meşrulaştırılmaya çalışılan baskı ve saldırıları kınıyor, "Ben insanım" diyen herkesi, cezaevlerinde devrimci tutsakların ölümü göze alarak sürdürdükleri direnişe destek vermeye çağırıyoruz.

İŞÇİLERİN SESİ

ANIYORUZ

KEMAL TÜRKLER

DİSK'in kurucularından olan ve uzun yıllar Genel Başkanlığını yürüten Kemal Türkler 1980 yılında faşist kurşunlarla hayatını kaybetti. DİSK/Maden-İş Genel Başkanlığını da yürüten Kemal Türkler'i anıyor faşist katliamları kınıyoruz.

KENAN BUDAK

25 Temmuz 1981 yılında polis kurşunuyla katledildi. DİSK/İLERİCİ DERİ-İŞ Genel Başkanı olan Budak, son DİSK Genel Kurulu'nda filizlenen devrimci sendikal anlayışın ortak hareketinin önderlerindendi. Budak'ı saygıyla anıyor faşist katliamları bir kez daha lanetliyoruz.

...i kurultayı işçi sınıfına çıkmaz sokak öneriyor

...osyalist Partinin Düzenlediği Kurultay İşçi ...fının Birliğini Türk-İş'te Ararken, İşçiler ...adele Organları Olan İşyeri Komitelerini ...atın İçinden Bulup Çıkarıyor. ...urultayın Sonunda Oluşturulan Girişim ...itesi Yaptığı Basın Açıklamasıyla Ufkunun ...lılığını Göstermiştir.

...ınıfı bahar direnişleriyle tüm bir top-...rştı. Umut serpti. Eylem fırtınası şu ...miş durumda. Ama değerlendirmeler ...ıntılar sürüp gidiyor. Herkesin yanıt ...sorular; işçi sınıfının eylemlerinin ana ...ri, işçi sınıfının şu anki konumu ve ge-...ıeler bıraktığına dair.

...aziran'da Beşiktaş Tarihi Çay Bahçe-...ızenlenen Kurultaya yaklaşık 2000 kişi ... Kurultayın açış konuşmasını Sosya-...i Genel Başkanı Ferit İLSEVER yaptı. ...n kurultaya yönelik tavrını eleştirerek ...e başlayan İLSEVER konuşmasını; ...rak, yeni işçi eylemlerinin önümüzdeki ...de boy vereceği teması üzerine kurdu.

DİVAN TEPEDEN İNME OLUŞTURDU.

... konuşmasından sonra, Türkiye'nin ...r yanından gelen işçilerin delege ola-...ıldığı kurultayda delegelerin iradesine ...ılmaksızın Sosyalist Parti olarak ka-...urultayda delegelerin iradesine başvu-...sızın Sosyalist Parti tarafından önce-...irlenmiş 5 kişilik bir divan oluşturuldu. ...n oluşum tarzındaki tepeden inmeci-...ultayın, delege işçilerin özgür iradesi ...le yükselmiyeceğini gösteriyordu. Ta ...an itibaren, güdümlü bir tarzda belirli ...ıra doğru gönderilmek istenen bir ku-... kısır, verimsiz kalabileceğinin gözden ...ıtulmaması gerek.

...orunlarının ele alınması anlamında ilk ...üzel bir çaba olarak değerlendirilmesi ... kurultay bazılarının siyası kaygılarıy-...lacı yaklaşımıyla sakatlanıyor ve "**bundan çıkaçak herşey bize bağlı, bize ait olsun'**'mantığı kurultayın başlangıcına hemen mührünü vuruyordu.

İşçi kurultayı adı üstünde işçilerin konuşacağı bir kürsü olmadı. Fakat Sosyalist düzenlediği kurultay divanı yanlış bir düzenlemede bulunarak ilk önce işçi olmayan konuşmacılara söz verdi.

Kurultayda ilk konuşmaları işçilerin yapmaması işçilerde huzursuzluğa ve protestolara neden oldu. Aralarında Mehmet ALİ AYBAR, Mubil ZIRTILOĞLU Metin TÜRKER ve Salim USLU'nun da bulunduğu bir konuşmacıların sözlerini işçiler değişik şekilde susurdu. Islık, brova bravo, yuh ve sözlü sataşmalar meyvesini veriyordu. Pek çok konuşmacı işçilere nutuk atma sevdasını bu protesto usulleri sonucunda, edebiyle yarım bırakmak zorunda kalıyordu.

"BİRLİK KÜRSÜLERDE VE BEYAZ KAĞIDA ATILAN İMZALARLA SAĞLANAMAZ"

Söz sırası işçilere geldiğinde, işçi olmayan konuşmacıların yarattığı bezgin havadan dolayı, delegelerin dikkatlerini toplamaya-tam olarak- başarmadılar.

Dağınık bir görünün ortaya çıkmasına rağmen 50 işçi konuşmak için adını divana yazdırdı. Ancak zaman darlığından dolayı bunların ancak yarısı konuşabildi.

Konuşan işçiler çok değişik konuları gündeme getirdiler. Çevre, kadın geçlik öğretmen vs. sorunlarını işçilerin sorunlarıyla bir bağ temelinde vurgulayan konuşmacılar ağırlıklı olarak işçi sınıfının Nisan eylemleri üzerinde durdular. Ve bundan sonrasını kestirmeye çalıştılar. Konuşunların hemen hepsi Nisan eylemlerinin bir tomurcuk bir çıkış kaynağı olduğu noktasında hem fikirdi. Nisan eylemlerinin yarattığı olumlu iklimin iyi değerlendirilmesiyle başlayan ortak tekabül, bundan sonra neler yapılması gerekliliği noktasında ise farklı seslere dönüşüyordu.

Bazı delegeler bu kurultayın işçi sınıfının içinde bulunduğu durumu tesbit eden bir mercek işlevi görmesi gerekliliğiyle yetinilmesini istediler ve işçi sınıfının birlik sorununun süreç içinde işyeri komite ve konseylerin hayat bulubildiği bir mücadelenin örsünde dövülerek sağlanabileceği savundular. Birliğin zor ve meşakatli bir uğraş olduğunu belirten konuşmacılar, tepeden birleşmelerin işçi sınıfının gövdesinde bir nitelik değişimini beraberinde getirmeyeceğini, "**kürsülerde veya beyaz kağıtlara atılan imzalar**'n işçi sınıfının birliğinin yaratılmayacağını dile getirdiler.

Bu düşünceleri dile getiren delegelerin dışında Sosyalist Partinin birlik alanına yönelik düşüncelerinin izdüşümüyle konuşan bazı delegeler ise "Türk-İş'i alt üst etmekten"Türk-İş'i değiştirmekten "bahsedip durdu. Birliğin bu denli kof ele alınması Türk-İş'e yönelik kavga verilerek oluşturulması şeklindeki düşüncelerin sakatlığı işçi sınıfının birliğini işçi sınıfının bir araya getirilmesi olarak görmesinde yatıyor.

Halbuki işçi sınıfının birliği ancak mücadele içinde bir birlik olabilir. Bu birliğin sağlanması için bu gün grev komitesi, işyeri sorunları komitesi, toplu pazarlık komitesi vs. adlarıyla oluşturulan örgütlülüklerin kapsamının geliştirilmesi, tüm sorunları içerecek bir hale getirilmesi, kalıcılaştırılması ve aşağıdan yukarı doğru merkezleştirilmesi gerekmektedir. Kimilerin dediği gibi bunlar "keşfedilmiş" değildir. Hayatın içinde kökleri olan önermelerdir. Sorun onları bugünkü halinden kurtarmak sistemleştirmek, işçi sınıfını bu örgütlülüklerin temelinde geleceğe yöneltmektir. Bölük pörçük artaya çıkan, kalıcı olmayan, hedefleri sınırlı (belirsiz) örgütlülüklerin o haliyle yetinmek kitle kuyrukculuğunu beraberinde getirir. Amaç işçi sınıfını taban örgütlülükleri yoluyla kendi sorunları etrafında bir araya getirmek ve geleceğe yöneltmektir.

"TÜRK-İŞ'İN DEĞİŞMESİ" SORUNU

Hal böyleyken, işçi sınıfının taban organizasyonlarının işler kılınması henüz tam söz konusu değilken, tutup herşey hazırmışcasına, eksiği sadece işçi sınıfının "kendi Walessa'larını" yaratamamış olmasında aramak Türkiye ve Polonya'yı elma ve armutları birbirine karıştırmaktan başka bir sonuç vermez.

Kurultayın sonunda ise Kurultay "iradesini" geçirecek bir girişim komitesi oluşturuldu. Girişim Komitesi bir basın açıklamasıyla amaçlarını kamuoyuna duyurdu.

Kimi demokratik talepleri de içeren basın açıklaması kurultay düzenleyicilerinin mantığında bütünüyle ele verebilecek nitelikte.

"Bütün siyasi partilerin katılabildiği adil ve demokratik seçimlerle oluşan parlamentonun en yüksek karar organı olduğu bir demokrası "istemiyle yola çıkan Girişim Komitesinin ülke için öncelikle " burjuva demokrasısi arayışına çıktığırahatca anlaşılıyordu. "Yüce parlamentonun ve "demokratik seçimlerin" bu sistemin asli öğeleri olduğu anlaşılıyor.

İşçi sınıfının birliği sorununa yaklaşımı oldukça sığ ve tehlikeli olan Girişim Komitesi bu konuda, basın bildirisinde bakın neler söylüyor "'**Tüm sendikalar ve konfederasyonlar gönüllülük temelinde ve sendikal demokrasiye dayalı olarak, Türkiye sendikal nareketinin ulusal düzeyde birliğini sağlamak üzere çalışmalıdır**"

Şu anki bütün sendikalardan ve konfederasyonlardan, işçi sınıfının birliği için iyi niyetli çaba bekleme gülünçlüğü ve gafletine düşen komite, işçilerin birliğini sarı, faşist sendika ve konfederasyonların engellediğini, onların işçi düşmanı politikalarını es geçiyor. Körle yatanın şaşı kalkacağı misali işçi sınıfının birliğini sağlayalım derken işçi sınıfının birliğinin ötesine savrulmak hiç de zor olmaz.

İşçi sınıfının birliğini mücadelenin ve tabanın yarattığı bir birlik olarak algılamayan Girişim Komitesi bütün dikkatleri son günlerin moda sloganı olan "Türk-İş değiştirilmelidir" üzerinde yoğunlaştırıyor. Ve hatta, sanki Türk-İş'in demokratik bir yapısı gibi "Türk-İş daha da demokratikleştirilmelidir" diyebilmekte.

Basın açıklamasının karışık bir kafanın veya -kafaların ürünü- olduğu her halinden belli oluyor. Örneğin açıklamada devletin işçiyi ezmesinde araç olan kamu-işveren sendikalarının kapatılması istenirken, özel sektör patronlarının örgütlerine karşı işçilere bir şey önerilmiyordu.

Kamu ve özel sektör işveren kuruluşlarının aynıçatı altında toplandığı bir dönemde tutup yüzleri sadece devletin patronluğuna çevirmek gerçekçi değil, bununda ötesinde aynı zamanda hedef saptırıcı.

DEMOKRASİYİ ONA İHTİYAÇ DUYANLAR GETİREBİLİR

Yeni bir anayasa, TCK'nın 141,142 ve 163'üncü maddelerinin kaldırılmasını savunan Girişim Komitesi, tüm bir Türk Ceza Kanunu, Medeni Kanun, iş konunu vs. ortada dururken, tutup dikkatleri 141, 141 ve 163'üncü maddelerin üzerine çekerken aslında gericilere ve egemen çevrelere göz kırpmaktadır.

Demokrasiye ancak ona ihtiyaç duyanlar getirebilir. Gerçekte isci sınıfı ve ezilen kat-

Bak. Sf. 7'de (İŞÇİ KURULTAYI...)

...S-İŞ'te ...kanan ...nallar ya ...lacak, ya ...parılıp ...lacak"

...uzlaşmacı Tes-İş Genel Merkez yöne-... onun İstanbul uzantası Faruk Büyük-...ın oyunları sonucu İst. 1. No'lu şube değiştirildi. Bunun uzantısı olarak 8 ...uz'da yapılacatk Genel Kurul ileri bir ertelendi. Genel Kurulu yapmakla gö-...lirilen Kayyum Sendika Genel Merkez ...cilerini yeni tarihi belirlemeye çağırdı. ...ıdiği gibi Tes-İş Genel Merkezi İstan-...be yönetimini görevden aldırtmış, iş-...n sendika şubesini kaçırarak kendi is-...bir yönetimi seçtirebilmenin oyunları-...nişti.

...İş Merkez Yöneticileri İstanbul Şube-...resinin değiştirildiğini 11.5.1989 tari-...Bölge Çalışma Müdürlüğüne, TEK Böl-...dürlüklerine ve İstanbul Valiliğine bil-...ini iddia ederek, İlçe Seçim Kurulunun ...nini sağlamışlardı. Ancak Gerek Böl-...ışma Müdürlüğünde ve gerekse TEK ...Müdürlüklerinde böyle bir bildirimin ...ğını gösterir tek bir kayıt yok. İstan-...lliği ise böyle bir bilgilerinin olmadı-...yluyor. Kısacası Kayyum atanması ön-... tarihle yaptıkları işlemleri gösterir bel-...ahte. Ama adres değişikliğini İlçe Se-...urullarına kabul ettirdiler.

...yum'un Genel Kurul tarihine ise "Sen-...enel Merkezi ile mutabakata (Görüş ... varılması gerekçeli itiraz kabul edildi. ...azı kabul eden Şişli İlçe Seçim Kurlu'-...aha önce kendilerinin "sadece seçim-...ınakla görevli oldukları" yönlü bir ka-...r. Şimdi görev ve yetkilerinin sınırını ...Kurulların açılmasına kadar genişlet-...çileri düşündürdü. Ama işçiler dünden ...kararlı olarak mücadeleye devam

...yum şimdi Genel Merkezi Genel Kurul ...i tesbit için toplantıya çağırıyor.

... işçileri işyeri Komite ve Konseyleriy-...attıkları mücadelelerinde çoğalarak yu-...ır. Yaşam onların ufkunu genişletirken ...n temel bilgilerle örgütlülüklerini bu-yutuyor, güçlendiriyor. Her engeli aşmanın yollarını bulmak artık sorun değil. Tıkanan her kanal ya açılacak ya koparılıp atılacaktır. İşte İşyeri Komite ve Konseylerinin işlevleri en somutunda kendini gösterirken Sınıf ve kitle Sendikasını yaratmanın işyerleri temelinde yükseleceğini kanıtlamaktadır. Tüm işkollarındaki işçiler TEK işçiler TEK işçilerinin bu mücadelesinin öğretisine dikkatlerini vermelidirler.

TES-İŞ Yöneticileri öfkeli...

"**İşçilerin Sesi gazetesinde sendikamızla ilgili yazılar yazıyormuşsunuz. Biraz önce Adapazarı şube başkanı aradı. Bize 'sarı sendikacı' diyormuşsunuz kardeşim**".

Yukardaki cümleler Tes-İş mali sekreteri Hasan Coşar'a ait. Geçtiğimiz günlerde toplu iş sözleşmesini imzalayan Tes-İş yöneticileri, kaybettikleri şube kongrelerinin hezeyanıyla, imzalanan sözleşme metini ve sözleşmeyle ilgili görüşlerini almaya gittiğimizde bizi gayet soğuk,karşıladılar. "Sarı sendikacı" deyimini kabul etmeyen ancak bunun yerine başka bir renk de önermeyen Hasan Coşar düşmanın gizli planlarını ele geçiren muzaffer bir komutan edasıyla devam etti.

"**Tabandan yukarıya doğru sendikamız ele geçirecekmişsiniz, Niçin işçilerimiz arasında bunlar işçiyi satıyor diyorsunuz kardeşim ? Böyle gezetecilik olmaz**".

Engin bilgisini bu kez de gazetecilik konusunda döktürerek ortaya seren Coşar sözünün burasında gazetemizin işçileri arasında okunan bir yayın olduğunu ancak bundan böyle gazetemizi işyerlerine sokmayacaklarını "**İşçilere okutmayacaklarını**"söyledi. "Sarı olmayan" (!) sendikacı Coşar işçi ve sendika ilişkisinden ne anladığını da söyle açıkladı. "**Bizim işçilerimiz, sendikasını sever sözünü dinler.** Az kalsın 'bizim işçimiz hiçbir olayda çıtını çıkarmaz, uslu uslu oturur' diyecekti ki sanırız yakın zamanda yapılan vizite, vs. eylemlerini hatırlayarak sustu. Mali sekreter Coşar soyadını hakettirecek bir çoşkunlukla lafını esirgemeyerek konuşmasını tamamladı. " Şubelerimizi ve işçilerimizi uyaracağız. Hakkımızda yazdığınız yazıları tekzip edeceğiz Bundan sonrada size hiçbir bilgi, belge yok. Size hiçbir şey vermiyeceğiz. Bundan sonra bizi rahatsız etmeyin kardeşim".

Tes-İş yöneticilerinin rahasızlığı, işçilerin yükselen sesindendir. Sınıf ve kitle sendikal anlayışının işçi sınıfı içinde yaygınlaşması ve benimsenmesi Tes-İş yöneticilerini oturdukları koltuklarında rahatsız ediyor. Gazetemiz "İşçilerin Sesi'dir. Enerji işçilerinin de sesi olmaya devam edecektir.

TÜRK-İŞ içinde maden işçilerine yeni tuzak hazırlığı

Türk-İş yöneticileri Maden İşçileri Sendikası ile Genel Maden-İş sendikalarını birleştirmeye çalışıyor. Maden İşçilerinin güçlü tek sendikaya sahip olması adı altında oynanan oyunun arkasında işçilerin tekpkisinden korku yatıyor.

12 Eylül ve onun getirdiği sendikal yasalar Türk-İş yöneticileri kadar Maden-İş yöneticileri kadar Maden İşçileri Federasyonu yöneticilerini de çok sevindirmişti. DİSK ve bağlı sendikalarının yargılanması ve işçilerin tepesine çöreklenerek sürdürecekleri ağalığın sevincini yaşıyorlardı. Enerji girdisi kömürde ve stratejik madenlerde grev yasağının da getirilmesi zaten suskunlaştırılan işçilerin ensesinde boza pişirmelerine yetmişti artmıştı bile.

Ancak sendika ağalığının, ksarı sendikacılığın bu nimetlerinden yararlanacakların çokluğu pazarlığı gündeme getirdi. Sonuçta Zonguldak merkezli GENEL MADEN-İŞ ile MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI kurarak saltanatlarını başlattılar. 12 Eylül'ün kılıcının iki tarafınında kestiği dönemde işverenlerle "al gülüm ver gülüm" pazarlıkları sürdü. İşçilerin en ağır işkolunda çalışmalarına karşın en düşük ücretlerle, hiçbir güvencesi olmayan bir düzende çalışmalarına "evet" dediler.

GREV YASAKLARININ KALMASI, İŞÇİLERDE BAŞLAYAN KIPIRDANMA SARI, SENDİKA AĞALARINDA KORKUNUN BAŞLANGICI OLDU.

Grev yasaklarının kalması maden işçilerinde kıpırdanmanın başlangıcı oldu. Hayat pahalılığına, zorbalıkla sürdürülen çalışmanını dayanılmazılğı da eklenince kıpırdanma arttı. Maden işçilleri, işverenlerin 12 Eylül alışkanlığı ve Özal politikaları karşısında "GREV YAPALIM" seslerini yükseltti. Sendika merkezlerinin sözleşmelerde tek yetkili olması, sözleşmelerden işçilerin son anda haberdar olabilmeleri tepkileri hızlandırdı. Öyle ki, işyerlerinde yapılan delege seçimlerinde sandıklara atılan oylarla kazananlar, listelerin değişikliğie bile ses çıkarmayana maden işçileri sendika şubelerini basmaya başladılar. Sarı sendika ağlarının yüzelerine tükürüyor, hakaretler yağdırıyorlardı. Ama işçilerin sırtından kene gibi beslenen bu sendika ağalarına yapılanlar vız geliyordu.

Zonguldak maden işçilerini işverene satan ağlara işçiler tepkisini gösterince ağa Mehmet

Bak. Sf. 7'de (Türk İş İçinde...)

BELEDİYE İŞÇİLERİ DERT KÜPÜ

- *Yerel Seçimlerden Sonra Sorunları Daha da Artan Belediyelerde Asıl Yükü İşçiler Çekiyor. Birçok İlde Maaşlarını Bile Alamayan Belediye İşçileri Bir Yandan İşten Çıkartılma Endişesini Taşıyorlar.*

Belediyeler, özellikle 26 Mart yerel seçileri sonrasında girdikleri darboğazla hizmet veremez duruma geldi. Siyasi çekişmeler ve "ağa", "dayı", "gönül borcu" ilişkilerinden dolayı işten çıkarılmaların da yoğunlaştığı belediyelerde, tüm bunlaran cefasını belediye işçileri çekiyor. Birçok il ve ilçede işçilere maaş ve ikramiyeleri ödenemiyor. İşte bu konuda birkaç örnek;

Van'ın Yüsekova ilçesinde 19 aydır, Diyarbakır'ın Lice ve Çınar ilçelerinde 10'ar aydır, Mardin'in Cizre ve Derik ilçelerinde 15'er aydır, Mardin'in Gercuş ilçesinde 12 ydır, Elbistan Nurhak'ta 15 aydır, Siirt'in Kurtalan ilçesinde 14 aydır maaşlar ödenmiyor.

Bunlar, göze batan örnekler. Bunun dışında aylardır maaşını alamayan, sosyal haklarından yararlanamayan, ikramiyelerini alamayan binlerce belediye işçisi var.

Sorunlar bununla bitmiyor. İşten çıkartmalar, kadro değişiklikleri belediye işçilerini tedirgin eden başka bir yön. Yerel seçimler öncesinde "verilen sözler" tutularak birçok belediyede işten atmalar, işe almalar, kadro değişiklileri yapılıyor. Sadece Çankaya Belediyesinde (son 1 ayda) 701 işçinin kadrosu iptal edili. Son dört aydır 1800 Geçici, 50 kadrolu işçinin işten çıkartılmış olması da olayın boyutlarını gösteriyor. (Türkiye genelinde)

Yine, Ankara il sınırları içindeki Yahşihan Belediyesinde geçici işçiler girdi-çıktı yaptırılarak sözleşme zammından yararlandırılmayıp, asgari ücretle çalıştırılıyor.

Böylesine yoğun işten çıkartmaların olduğu bir dönemde, işçi haklarının korunması ise sadece tazminatların alınması olarak algılanıyor.

Belediyelerdeki gelişmelerin önemli bir yönünü de Hizmet-İş'in üye avcılığı oluşturuyor. Belediye işçileri, Hak-İş konfederasyonuna bağlı Hizmet-İş sendikasının, özellikle Urfa, Konya, Kahramanmaraş gibi Refah Partili belediye başkanlarının bulunduğu illerde, sahip olduğu nüfuzu kullanarak üye toplamaya çalışmasından yakınıyorlar.

Hizmet-İş'in bu "çabaları" öyle boyutlara ulaşmış ki, belediye işçilerini kendi bünyesine çekmek amacıyla işten çıkartma tehditlerine bile başvuruyor. Bunun canlı örneği Urfa Belediyesinde yaşanıyor. Urfa Belediyesinde, geçici işçi oldukları gerekçesiyle işçilerden bir bölümüne toplu sözleşmeden doğan hakları ödenmiyor. İşin özünde ise bu işçilerin Belediye-İş'e üye olmaları yatıyor.

Hizmet-İş'in bu tutumu, kendi düşüncesinden başkasına yaşam hakkı tanımama anlayışını da ortaya koyuyor. Ve aynı zamanda önemli bir noktaya dikkat çekiyor. Çünkü Hizmet-İş'in (dolayısıyla Hak-İş'in) özdeki bu, başka düşüncelere şans tanımama mantığı ileri boyutlara ulaşabilecek bir tehlike.

Yaşanan bunca olumsuzluğa karşı belediye işçilerinin ortak tavır geliştirememesi ise, saldırılara zemin hazırlanmasını kolaylaştırıyor.

İşçilerin ortak tavır alabilecekleri, yaşadıkları sorunlara ortak çözümler üretebilecekleri ve geliştirecekleri mücadele anlayışıyla sendikaları üzerinde zorlayıcı olabilecekleri işyeri örgütlülüklerinin yaratılması, işten atılmalar, Hizmet-İş'in tehditleri gibi olumsuzlukları da önleyecektir. Yaşanılan sorunların sadece o belediye sınırları içinde düşünülmeyip, tüm belediye işçilerinin sorunların çözümüne katkıda bulunması, bu yönde atılacak ilk adım olacaktır.

İşçiler YHK'na, YHK işçilere karşı

● *12 Eylül'le birlikte işçi haklarını biçme YHK'na verildi. YHK bu görevini "başarıyla" yerine getirdi.*
● *Bugün de grev yasağı genişletilen işkollarının uyuşmazlığında devreye YHK girmektedir.*

12 Eylül toplumu belli bir plan dahilinde örgütsüzleştirdi. Toplumu bütünüyle dağınık, kendi ideolojik hegemonyası altına almak isterkende belli motifler kullandı. "Atatürkçülük" ve "tarafsızlık" motifleri altında tüm bir toplum, özelde ise işçi sınıfı ve gençlik baskı altına alınırken bu baskılar çoğu kez başlarına "yüksek" eklenmiş kurumlar aracılığıyla gerçekleştirildi. Gençliği kontrol altında tutmak, kişiliksizleştirmek için Yüksek Öğretim Kurulu yani kısaca YÖK olarak bilinen yapı oluşturulurken, işçi sınıfını kontrol etmek ve sindirmek içine Yüksek Hakem Kurulu (YHK) devreye sokuldu.

12 Eylül'le beraber sendikal faaliyetler askıya alınınca, işçi sınıfının işverenle ilişkileri, toplu sözleşme yapma yetkisi v.s. YHK'na verildi. Başbakanlığın atadığı bir, YÖK'ten gelen bir üye ile, Çalışma Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü, Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama Dairesi Başkanı, en fazla üyeye sahip işçi konfederasyonundan iki ve ikide işveren temsilcisinden oluşan YHK 12 Eylül boyunca işçi sınıfının tepesinde bin balyoz gibi indi.

1981'de 465 bin işçi, 1982'de 1 milyon 170 bin işçi, 1983'te 261 bin işçi adına YHK toplu sözleşme imzaladı. Enflasyonun çok altında belirlenen ücretler, sosyal haklar alanında geriye sayma, iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda umursamazlığı kendine iş edinen YHK'nun gerçekte kimler adına "hakemlik" yaptığı bu gün artık bilinmektedir. Yapılan toplu sözleşmeler, işçi haklarını silip süpürürken, aynı zamanda işçi sınıfının son kitlesel eylemlerinin tohumlarını da ekmiştir.

Yüksek Hakem Kurulu sadece toplu sözleşmeleri bağıtlayan bir merci olmanın ötesinde işçi sınıfına ait olan çeşitli kazanımlara göz diken, onlar parça parça geri alan 12 Eylül'le kapatılmayan sendikaların dahi etkinlik alanını sıfırlayan bir kurum işlevi görmüş, bu doğrultuda çalışmıştır.

Toplu sözleşme dışında YHK'nun maharetlerine göz gezdirdiğimizde şunları görüyoruz: Toplu sözleşme süresini 3 yıla çıkaran YHK'nun belirlediği tavan ücretler enflasyonun çok gerisinde -bilinçli bir şekilde- tutulmuştur. Disiplin kurullarında denge işverenin lehine bozulmuştur. Fazla mesai de işçinin rızası yerine "**peşin muvafakat**" ilkesi getirilmiştir.

YHK İŞVERENLERİN TÜM İSTEKLERİNİ YERİNE GETİRDİ

Sendika yöneticilerinin görevleri sona erdiğinde tekrar işe geri dönmesini sağlayan "**çalışma teminatı**" maddesini YHK yok etmiş, böylece sendikalara yönelik kapsamlı bir saldırının taşıyıcısı olmuştur. İşyerlerinde bulunan sendika temsilci odası, ilan panosu v.s. gibi kazanımlar yok edilmiş, işyerlerinde sendikalar tamamıyle etkisiz kılınmak istenmiş ve başarılmıştır. İşten atılmalarda etken olan tutukluluk süresi YHK'ca kısatlımşıtrı. Yine, işe almalarda, sınav kurulları kaldırılmış, böylece de siyasi kadrolaşmaya kapı iyice aralanmıştır.

YHK işçi sınıfının üzerinde bir baskı unsuru olarak sendikal faaliyetlerin "serbest" bırakıldığı 1984 yılından bu yana da faaliyetlerine devam ediyor.

12 Eylül'le değiştirilen grev ve toplu sözleşmeler yasasıyla, grev yasağı genişletilen iş kollarının toplu sözleşme uyuşmazlıklarında devreye YHK'nun girmesi sağlanmıştır. Böylece de YHK'nun etkinliği bir ölçüde devam ettirilmek istenmiştir.

İşverenlerin istediği tüm düzenlemeleri yerine getiren YHK, işçilerin haklarına gözü doymaz bir hırsla saldırırken, Türk-İş YHK'na üye vermeye devam etmiş ve etmektedir. Böylece de işçi sınıfının 80'li yıllarda içine sürüklendiği açlığın ve yoksulluğun baş sorumluları arasında girmiştir.

Bugün özgür toplu sözleşmelerin önünde engel olan YHK, aynı zamanda işçi sınıfının demokratik haklar elde etme mücadelesinin önündeki setlerden biridir. YHK'nun lağvedilmesine yönelik mücadele bugün ile yarını birleştirme mücadelesinin bir parçasıdır.

Kazlıçeşme'de grev kapıdan döndü

● *Sarı sendikaların, toplusözleşmeleri kendi koltuklarını sağlamlaştırmada ve işçileri denetim altında tutmada kullandıkları günümüzde, Deri-İş'in imzaladığı sözleşme elbette kazanımları yadsınamayacak bir sözleşmedir.*

Kazlıçeşme'deki deri fabrikasında çalışan işçilerin toplu sözleşmesi, Deri-İş Sendikası ile işveren sendikası arasında varılan anlaşma sonucu 6 Temmuz'da imzalandı. Deri işçileri, daha önce aldıkları grev kararı uyarınca 7 Temmuz günü greve başlayacaklardı. Toplu sözleşme ile günlük ücretlere 1. yıl için 12000 TL, 2. yıl için 13.300 TL. seyyanen ücret artışı elde edildi. Yine sözleşmede, işyerlerinin Tuzla'ya taşınması halinde de toplu sözleşmenin yürürlükte kalacağı, ayrıca sendika odası, kreş ve ambulans temini için gerekli önlemlerin alınması işveren sendikası tarafından kabul edildi.

İYİ BİR TOPLUSOZLEŞME İÇİN

Sarı sendikaların, toplusözleşmeleri kendi koltuklarını sağlamlaştırmada ve işçileri denetim altında tutmada kullandıkları günümüzde Deri-İş'in imzaladığı toplusözleşme, elbetteki kazanımlarının yadsınamayacağı bir sözleşme. Özellikle, hemen hiç bir sözleşmede kazanılmış hak olarak sözkonusu olmayan seyyanen ücret artışının elde edilmesi hatırı sayılır bir kazanım. Ancak toplu sözleşmeler sadece iyi bir ücret temeli üzerine oturtulamaz. Aksine bir durum işçilerin mücadele ufkunu daraltır.

Toplu sözleşme taslağının hazırlanmasından, savunulmasına ve kabulüne kadar her aşamada işçiler gerçek anlamda devrede olmalıdır. Sözleşmeye ilişkin her adım, her eylem yani her olan biten olgu işçilerin söz ve karar sahipliği mücadelesine fiili olarak katkıda bulunmalıdır. Toplu sözleşmelerde sağlanması, yerine getirilmesi gereken asli görev budur. İşçiler doğrudan-örgütlü olarak devrede olmalıdır. Toplu sözleşmelerin her adımının işçilerin kararıyla aşılması gerekmektedir.

Taslağı hazırlama aynı zamanda bir eğitim, öğrenilenlerin bir tekrarı, içinde yaşanılan düzenin bir kez, bir kez daha gözlenmesi, tanınması olmalıdır. Toplu sözleşme dönemi işçilerin kendi sorunlarına karşı en duyarlı oldukları, kendi sorunlarına dile getirdiği dönemdir. Bundan dolayıdır ki, bu dönemde işçilere sınıf bilinci kazandırmak ve örgütlü sınıf mücadelesine katılmalarını sağlamak daha çok olanaklıdır. Kazlıçeşme'deki toplu sözleşme dönemini işte böyle bir yaklaşımla değerlendirmek olanağı yaratılmalıydı. Oysa ki deri işçilerinin hemen hemen tümü diyebileceğimiz bölümü toplu sözleşmenin içeriğinden bütünüyle habersiz. İçeriğini bilenlerin ise bildikleri ücretle sınırlı kalmakta. Ama bilinmesi gereken bir şey daha var ki, o da ücret kazanımının kalıcı olmayacağıdır. Işverenler iktidarı temsil eden temsilcileri aracılığıyla ekonominin kilit noktalarını ellerinde tuttuklarından dolayı, gerekli ayarlamaları yaparak istenilen ücreti vereceklerdır. Öte yandan ise yaptıkları zamlar ile işçilerin, emekçilerin yaşamını daha pahalı, daha çekilmez hale getireceklerdir. Nitekim genç bir deri işçisinin değerlendirmesi şöyle: "**Toplu sözleşme koşullara göre olumsuz değil, ancak hükümet dört gün sonra zam yapar ve ücret sıfıra iner. Greve gitseydik daha farklı olurdu, iyi olurdu.**"

Toplu sözleşmeler, işçilerin ağırlaşan yaşam koşullarında daha iyi ekonomik ve demokratik haklar alabilmek için patronlara karşı silahıdır. İşçiler bu silahla gaspedilen haklarını kazanır, kazandıklarını korur ve geliştirirler. Bunun içindir ki iyi bir ücretin yanısıra iş güvencesi, sağlık ve insan onuruna yaraşır çalışma düzeni konularını da içermelidir. İş güvencesi, açısından önemli olan "disiplin kurulları" işverenlerin eline bırakılmamalıdır. Disiplin kurullarının işlevi "işveren adına ceza tayin etmesi" olmamalı, ayrıca suç ve cezaya işverenin kendisi veya vekilleri de dahil edilmelidir. Deri-İş'87 toplu sözleşmesinde disiplin kurulu başkanlığının dönemeçli olarak yapılması kazanımını elde etmişti. Son sözleşmede bu konuda atması gereken adım, disiplin kurullarında suç ve cezaya işveren tarafını dahil etmek olabilirdi. Örneğin; "İşçinin hataları ve işverenin yersiz davranışlarını önlemek üzere işyerinde suç ve cezaları belirlemek disiplin kurulunun görevidir" şeklindeki bir kazanımla işverenlerin, işçilerin örgütlülüğünü hedef alan davranışları önlenirdi. '87 grevi sonrası başlayan işveren saldırılarının, böylesi bir kazanımla önü alınabilirdi. Son iki yıldır Kazlıçeşme işçilerinin maruz kaldığı sendikasızlaştırma ve işten atılmaların önlenmesinde büyük bir etkisi olurdu.

Toplu sözleşmeler işçilerin sorunlarına kalıcı çözümler getirmeyecektir. Deri işçilerinin sorunlarının çözüm önerilerini ve çözümünü yaşama geçirecek biricik yol, ancak sorunların yaşandığı alanlar olan işyerlerinde oluşturulacak işyeri komiteleridir. Deri işçileri, kendi bu öz örgütlenmeleriyle sınıflar mücadelesi ile bağını yakalarken, işyerlerinden doğan sorunların (toplu sözleşme v.b) çözümünü sağlar ve bu durum örgütlenmenin nitelleşmesine hizmet eder.

Yukarıda değindiğimiz gibi toplusözleşmede belirli olumsuzluklar olmasına rağmen, deri işçileri sendikalarına güveniyorlar. Ancak DİSK deneyinde de yaşandığı gibi bu güven işçilerin, ekonomik mücadele alanındaki başarılara bakarak sorunların çözümünü sendikalara havale etmeleri tehlikesini de içeriyor. Bu tehlikenin doğmadan bertaraf edilmesi işçilerin yönetmeyi öğrenecekleri örgütlenmelerle mümkün. İŞYERİ KOMİTELERİ VE KONSEYLERİ

Et Balık'ta tepki büyüyor

7 Temmuz günü, Et Balık Kurumu'ndaki eylemliliklere bir yenisi daha eklendi. Türkiye genelinde gerçekleşen ve yaklaşık 5700 işçiyi kapsayan eylemlerde, işveren tarafını temsil eden **TÜHİS**'in katı tavrı protesto edildi. Bilindiği gibi, TÜHİS'le, Özgıda-İş arasında sürdürülen görüşmelerde idari maddelerde anlaşılamamış, işveren varolan hakları bile geriletmeye çalışmıştı (örneğin işçilerin her ay aldıkları 1 kilo kıymayı vermek istememesi gibi) Görüşmeler mevcut sözleşmedeki hakları koruma çerçevesinde sürdürülüyordu.

Sözleşme görüşmeleri uyuşmazlık noktasına geldikten sonra, sakal bırakma eylemine başlayan Et Balık işçilerinden yedisi işten çıkartılmıştı. Geçici işçiler için daha da yoğun olan işten atılma konusunda, hiçkimse bu sayının artmayacağı güvencesini veremiyor.

Özgıda-İş'e bağlı Et Balık'ta günler yoğun geçiyor. Ancak alınan tavır, gerçekleştirilen eylemlerden öte gitmiyor. Gerçi gelişmelerin bu boyutu bile işvereni rahatsız etmeye yetiyor. Ama işçilerde varolan tepkinin örgütlü bir temelden yoksun gelişmesi, sancılı bir bekleyişi de beraberinde getiriyor. Ve bu bekleyiş ortamı, işverenin keyfi tutumunu, baskılarını kolaylaştırıyor.

İşçilerin taleplerini kamuoyuna duyurmaları, işverenin tavrını etkileyebilmeleri açısından yapılan eylemliliklerin önemi büyük. Ancak yapılanların birkaç saatle sınırlandırılmayıp, örgütlü bir temelde hareket edilmesi, çok daha fazla önem taşıyor.

Et Balık Kurumu işçilerinin yaratacakları işyeri örgütlülükleri, işçilerde varolan kararlılığın bilinçle pekiştirilmesini sağlayacak, mücadele içinde kazanılan birliği kalınlaştıracaktır. Böylesi bir örgütlülük işten atılımlar, işçilere verilen uygulanmasını da beraberinde getirecektir.

Böylece, Et Balık'ta yaşandığı gibi, işten atılmalar veya işverenin baskıları gündeme geldiğinde tepkiler birkaç saatlik eylemlerle sınırlı kalmayacak, işçiler üretimden gelen güçleriyle hareket ederek çözüm üretebilecekmlerdir.

Yine bu sayede, sözleşme görüşmelerinde işverenin takındığı katı tavrı protesto için sakal bırakma eylemine başlayan Et Balık işçileri, Özgıda-İş sendikasından gelen "**...Sözleşme görüşmelerinde umut ışığı var. Bir iyiniyet tavrı olarak sakallarımızı keselim.**" çağrısını da ölçüp tartışabilecek, kendisi için en doğru olanı yine kendisi belirleyebilecektir.

Bugün, sendikanın çağrısıyla sakallarını kesen işçiler, işverenin değişmeyen tavrıyla karşı karşıya. Ve gerek bu uyuşmazlığın, gittikçe gerginleşen bir ortamda sürmesi, gerekse Özgıda-İş genel merkezinden yapılan açıklamalar, gelişmelerin greve doğru gittiğine işaret ediyor.

Tekel'de "şeyin takdiri"

İşyerlerinde kadınlara yöneltilen cinsel saldırılara bir yenisi daha eklendi. **Tekel Genel Müdürlüğü**'nde çalışan memure **Sema Dağdeviren**, Daire Başkanı Hakkı Uysal'ın cinsel isteklerine boyun eğmediği için başka bir göreve sürüldü. Üstelik bu saldırıyı bir teyp kasetiyle kanıtladığı halde saldırgan Müdür **Hakkı Uysal** ise göstermelik bir para cesazı ödeyip, emekli edilerek ödüllendirildi.

Saldırıya uğrayıp bunu kanıtladığı halde görevinden alınan, sürülen Sema Dağdeviren oldu. Bu uygulamanın mantığını Tekel Genel Müdürlüğü yetkililerine sorduğumuzda, "**...şeyin takdiri canım. Eee idarenin takdiri**" cevabını aldık.

Evet. İdare böyle takdir buyurmuş. Müdürün cinsel saldırılarına boyun eğmeyip, mücadele veren Sema Dağdeviren'i başka bir göreve sürerek cezalandırmayı uygun görmüş. Ancak bu sefer olay sanıldığı gibi sessizce örtbas edilemedi. Ve gelişmeler "idarenin takdirini" aşan boyutlar kazandı. Cibal Tekel'de çalışan kadın işçiler, "**kadınlara yönelik cinsel saldırılara son**" dediler. Bir kadın işçi tepkilerini şöyle dile getirdi; "**Kadınlar da istedikleri işte, aynı rahatlıkta çalışamaz mı? Mutlaka cinsel baskı ve saldırıların tedirginliğini mi taşımamız gerikiyor? Bugune kadar yaşanan böylesi saldırılara çoğunlukla göz yumuldu. Ama Sema arkadaş vereceğimiz mücadelenin ilk adımı oldu. Bundan sonra bu tür saldırılara karşı sessiz kalmayıp teşhir edeceğiz. Erkek arkadaşları bu konuda daha duyarlı olmaya çağırıyoruz.**"

"İşyeri hareminiz değil", "Devlet cinsi sapıkları koruyor", "İşyerlerindeki faşist kadrolaşmaya son" yazılı çeşitli dövizlerle olay yerine gelerek protesto gösterisinde bulunan DKD'li (Demokratik Kadın Derneği) bir grup kadın da yaptıkları basın açıklamasında, işyerlerinde kadın çalışan-amir ilişkilerinde cinselliğin neredeyse meşrulaştığını, Sema Dağdeviren örneğindeki gibi karşı çıkışların örgütlü mücadeleyle daha da güçleneceğini vurguladılar. DKD'li kadınlar dağıttıkları basın açıklamasında; "...Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu olayda sessiz kalarak bir taraf olmaktadır. Bu taraf olmanın altında yatan neden, 12 Eylül sonrası devlet dairelerindeki faşist kadrolaşmadır. Yaşanabilecek bundan sonraki saldırılar için kadınlar dava açmaya çağrıldı. Demokratik kitle örgütleri ve tüm kadınlar 13 Eylül'deki ilk duruşmaya davet edildi.

Hurma Elektronik'te grev bi…

Hurma Elektronik işçileri "Verdiğimiz mücadele gözönünde bulundurulduğunda başarılı bir sözleşme olamadı" diyorlar.

Otomobil-İş sendikasında örgütlü **Hurma Elektronik**'te 342 gün süren grev 16 Haziran'da toplu sözleşmenin imzalanmasıyla sona erdi. Grev öncesi ortalama 55 bin TL olan net ücret, toplu sözleşme sonrası 245 bin TL oldu. % 250 ücret artışı sağlandı. "**Sosyal yardım**" başlığı altındaki artışların yanısıra 45 gün tutarında olan ikramiye 90 güne çıkarıldı.

Toplu sözleşmenin en iyi değerlendirmesini yapan Hurma Elektronik işçilerine bırakıyoruz sözü; "% 250 gibi büyük bir zam elde etmemize rağmen, verdiğimiz mücadelenin sonucunda, idari maddeleri gözönüne alırsak başarılı bir toplu sözleşme diyemiyoruz. Geçmişte ücretlerimizle yaşamak mucizeydi ama bir kaç ay sonra aynı duruma düşeceğimizi biliyoruz.

Grevi baştan beri sendikasız ve hatta sendikaya rağmen sürdürdük. Başından beri tüm maddelere, disiplin kurulu gibi idari maddelere ilişkin görüş bildirdik. Israrlı olduk. Ancak bizim bu duyarlılığımız sendika tarafından "**ideolojik yaklaşmak**" la suçlandı. "**Örgütlü geliyorsunuz**", "**sendika aleyhine çalışıyorsunuz**", dendi. Bunun nedeni ise idari maddelere yaklaşımında sendika ile farklılaşmamızdı. Idari maddelerde [...] lişme olmadı. Küçük bir işyeri ol[...] men parasal kazanımlar örgütlü g[...] kaynaklanıyor. Grevi nasıl sonuna [...] likte ve örgütlü götürdüysek, bu[...] de birbirimize sahip çıkacak, hak[...] de edip, koruyacak kadar örgüt[...] güveniyoruz."

18 kişilik küçük bir işyerinde[...] grevi 342 gün başarıyla sürdür[...] toplu sözleşmeyle % 250 ücret a[...] Hurma Elektronik işçileri, idari [...] ileri adım atılmasını "başarısı[...] niteliyor.

Erkurt'ta atılan işç…

"Patronların yem… iki günlükmüş"

● *Sendikasızlaştırmayı hedef… işçi kıyımı sürüyor.*
● *İşten atılanların yerine Bulgaristan göçmenleri alını…*

Bursa'da kurulu Erkurt Tekstil […] Ürünleri'nde çalışan işçiler, sendika[…] balarından dolayı işten çıkartılıyor […] Bursa Şubesi'nde örgütlenmeye b[…] çiler, izin dönüşü iş akitlerinin fe[…] henüz izni bitmemiş olanlarında, iz[…] tince işten çıkartılacaklarını bil[…] Aşağıda işçilerle yaptığımız söyleş[…] ruz.

-*Şimdiye kadar kaç işçi işten çık[…]*

-Şu ana kadar işten atılanların […] Ancak bu rakam daha da artacak. […] de olan arkadaşlarımız var. Bu ar[…] da izin dönüşünde işten atılması b[…]

-*Peki, işten atılmanın gerekçesi n[…]*

-Patronlar, fabrikanın iflasa g[…] lerin bu yüzden çıkartıldığını söyl[…] kat, bizce gerçek neden sendikala[…] memiz. Aynı şirkete bağlı iki fab[…] şan yaklaşık 200 işçiden 120'si sen[…] oldu. Bundan sonra işverenin bas[…] dı. İşyerinde bir oylama yaptı, send[…] ler istiyor diye. Sendikayı isteyenle[…] ne ayırdı, daha sonra işten attı. S[…] lara ise 400.000.-TL. ikramiye ve[…] atılma olmayacak diye yemin etti. 2[…] ra işten çıkartıldık. Yeminleri iki g[…]

"ZEHİRİN İÇİNDE ÇALIŞIYO[…]

-*Sizi sendikalaşmaya götüren ne[…] lerdi?*

-Ücretlerimiz çok düşük. […] 120.000.- lira aylık alıyorduk. Ke[…] mesai koyuyordu. Ücret zammın[…] göre yapıyordu. Çalışma koşulları[…] dı. Sonraki vardiyadan bir kişi gel[…] bırakamıyorduk. O vardiyada da […] yorduk. 30-35 saat üstüste mesai y[…] oluyordu. Köle gibiydik. Zehir iç[…] yorduk. Tozlar, sürekli kaşındı yap[…] me suyu yok.

GÖÇMENLERLE YERLİLERİ BİR[…] DÜŞÜRÜYORLAR

-*Şu an fabrikada üretim varmı[…]*

-Bizi fabrikaya sokmuyorlar. A[…] servisi görüyoruz. Yeni gelen Bulga[…] menlerini almışler işe. Ama bize gö[…] lar. İçeride kalan elbisemizi bile ya[…] bekçiyle birlikte gidip aldık. Şe[…] MAZ, Bursa'ya geldiğinde işçilerin […] yerlerine göçmenlerin alındığını […] Hemen arkasından Sönmez Holdi[…] bi Ali Osman SÖNMEZ'le Türk[…] ağız birliği yapmış gibi "yok öyle b[…] ye beyanat verdiler. Ama biz bun[…] müzle görüyoruz. Hatta Sönmez'[…] bile aynı şeyi yaptı. Göçmenlerle, ye[…] birine düşürmeye çalışıyorlar.

FABRİKANIN SAHİBİ KURTC[…] ALPTEMOÇİN: "YENİ İŞLERİN[…] BAŞARILAR DİLERİM"

-Özal bu beyanatı verirken, ke[…] Kurtcebe ALPTEMOÇİN yerli işç[…] kalaştıkları için atıp, yerlerine göç[…] yor. Bizim çalıştığımız Erkurt'[…] Kurtcebe Alptemoçin. İşte biz işte[…] Telefonla işten atılmalar kendisine […] ğinde, Alptemoçin'in verdiği cevap […] çilerinizde başarılar dilerim" old[…]

"YASALARI KENDİLER[…] KOYMUŞLAR"

-*Şimdi ne yapmayı düşünüyors[…]*

-Ne yapalım ki. Yasaları kendiler[…] lar. Kendi çıkarlarına göre. Gaze[…] rın elinde. Mecburen iş arayacağı[…] bulmakta zor. En son aç kalırsak, […] le yapabiliriz. Bizi bu yöne zorlu[…]

-*İşten atılmaları önlemek için ne[…] lir? İşçilerin ortak tavrı nasıl ol[…]*

-Biz bu konuda ne diyelim ki. Ş[…] dar hiç düşünmemişiz. Bize hep f[…] eve, evden fabrikaya denmiş. Ka[…] dırıp bir şey görmemişiz. İstanbul'd[…] ki birşeyler olur. İstanbul işçisi gör[…] miş. Birşeyler olsa biz de katılırız. H[…] pimiz.

yeri Komiteleri "sıçrama tahtası" değil, nıf ve kitle sendikalarının temel taşıdır

ri Komite ve Konsey örgütlülüklerinin bu gün ıcı bir sorun olduğu, herkes tarafından ko- ildiği, görünmekte ve duyulmaktadır.

t iş yeri örgütlenmelerinin işlevi (görevi), iş- niteliği konusunda net bazı çözümleme- unmayışı bir kavram kargaşası yaratmakta- kısım iyi niyetli yaklaşımların yanı sıra baş- farklı takılar takarak biçimsel yorumlara ta- makta gerçek işlevi gözden kaçınılmaktadır. dan dolayı daha önceki sayılarımızda ge- um ve pratik örneklemelerden yola çıkarak nız işyeri komite ve konsey örgütlülüklerini daha açma gereğini duyduk.

LDE SINIFIN SENDİKAL DURUMU

ün işçi sınıfının sendikal hareketliliği örgüt- dağınıklık içindedir. Uygulanan ekono- litikalardan direkt etkilenmesinden dola- rli bir hareketlilik olsa da bir örgütlülük te- oturamamanın sıkıntıları yaşanmaktadır. a yönetimleriyle işçiler arasında bir ko- ve dolayısıyla büyük bir karmaşa yaşan- dır. Sınıfın insiyatifi, katılımı dışlanmakta- ndikalar bürokratik bir merci niteliğiyle t edip, işçi sınıfının mücadelesini salt üc- gasıyla sınırlamaktadır. Kendine sınıf ve ndikası diyen sendikal yapılar içinde aşa- arı aynı şeyleri söylemek mümkündür. esi bir genel durum işçi sınıfın önündeki te- revi de göstermektedir. Görev, işçi sınıfı- gücünün yarattığı, işçilerin sendikal örgü- n kademelerinde kararlara katıldığı, de- iği ve sendikal örgütselliğin politikalarını diği, hayata geçirdiği Devrimci Sendikal yaratmaktır.

Rİ KOMİTELERİ VE KONSEYLERİ İMCİ SENDİKAL YAPININ L TAŞLARIDIR...

un çözümü, sorunu yaşayanlardan ve ya- alandan başlamakla olur. Sorunun yaşan- an işyerleri, yaşayan işçilerdir.

iş yerlerinde yanmakta, bu sıcaklık o alan- m işçileri kavramaktadır. Emekle sermaye daki çelişki, en sert ve en keskin biçimde bu rda yaşanmaktadır. Bu gün yaşamın canlı nden çıkan örgütlenme biçimleri de buna ek rnektir. Toplu sözleşme döneminde ihtiyaç n 'toplu sözleşme komiteleri', grev döne- ortaya çıkan 'grev komiteleri' vb. sınıfın so- na sahip çıkma ve çözme doğrultusunda di- ndinin devrede olduğu ilişkilerin ürünleridir. n sınıfın, sendikal platformunun bütününde anlamda söz ve karar sahibi olduğu, ör- ücünü sendika yönetimlerine oturttuğu, de- i anlayışını yaşattığı sınıf ve kitle sendikal ının yaratılmasındaki ana halkayı da göster- dir.

Rİ KOMİTELERİ

imci sendikal yapıyı yaratmak için sınıfın iş- nelindeki örgütlenmesinin nüvesidir, beyni- işyerindeki devrimci, demokrat, sınıfların kabul eden dürüst, tutarlı, siyasi tercihli ercihsiz nitelikli unsurlar tarafından oluştu- sınıf bilimini işçilere taşıyan örgütlülüktür. komiteleri sınıfın demokrasi anlayışının ha- eçmesini bu günden başlayan bir görev ola- ür. Gelip geçici bir örgütlenme değil, sı- mücadelesinin gelişiminde değişik biçimler rak, gelişen kalıcı nitelikteki yapılardır. nlerin yönetenler olması doğrultusunda ilk rinin sağlanıp ilk adımlarının atıldığı sendi- edir. İşçi sınıfının bilimini, kılavuz olarak alır. unsurların öncülüğünde sınıfı kendisi için sı- bilinci kazandırır, sınıfın siyasi potansiye- ekete geçirir. syeri işçilerin kendisine gü- ymasını, güçsüzlük eğilimlerini yenmesini, n olumsuzluklarının aşılmasını sağlayarak ı dönüştürecek görevler bütünüyle çalışır. al yaşamı ilgilendiren her soruna müdaha- İşçileri duyarlı kılar, harekete geçirir. Bu, özleşme taslağının hazırlanmasını, uygula- denetlenmesinin, şube ve merkez genel ku- a tavır belirlemeyi de kapsayan bir içerik.

a mücadeleyi işyeri sınırları içerisine hap- İşyeri çitlerini aşarak yakın mahallelerle, riyle, ailelerle, işkollarıyla, demokratik kit- tleriyle ilişkiler kurarak birlikte hareket et- koşullarını yaratır.

rin gerçek anlamda, bir sınıf kardeşliğine rulması ve tek tek sorunların çözümlenme- de kendini görevli kılar.

ulanan ekonomik politikaların dayattığı iş- malara, saldırılara karşı mücadelenin işye- lindeki odağıdır.

, her işçinin yaşamın her alanında aktif, so- a sahip çıkan, çözme doğrultusunda ha- geçen nitelikler kazandırılmasıdır.

komiteleri; sendikal mücadeleyi dar an- ele almaz, sınıfın genel siyasi mücadele- ağlarını görür, ona göre hareket eder. To- se bile sınıflar mücadelesinin aldığı biçim- cadeleyi kalıcı kılacak ilişkiler yaratır.

Komiteleri; eğitim ve örgütlenmeyi içiçe tek bir süreç olarak görür. En basit kavram- günlük gelişmelerden hareket ederek, sı- ninin kavratılması hedeflenir. Dünyayı de- ek olan işçi sınıfı bu süreçte, kendi bilimiy- narak işyerindeki en büyük sorundan en oruna kadar aktif bir biçimde tavır belirle- konuda yaşama müdahale eder. Bulun- landaki ekonomik-demokratik mücadelesini yasi mücadeleyle ilişkisi içerisinde değer-

erme siyasi platformda bir önerme olarak memelidir. Sendikal platformda iş gören ve yukarıda saydığımız bütünlüğü yakalayan örgüt- lülüktür.

İŞYERİ KONSEYLERİ

İşyeri komitelerinin gövdesi, etlenmesi, örgütlen- me sürecindeki yarattığı ilişkilerdir. Konseyler ve komiteler işlev ve işleyiş olarak bir bütünlük için- dedir.

İşyeri konseyleri; işçilerin sınıf ve sendikal bilinçli donanarak, işyeri komitelerinin etrafında oluşan ör- gütselliktir. Komitelerdeki işlev aynen konseyler için de geçerlidir. Yani sınıfın işyerinden doğan hak- larının alınması, korunması ve geliştirilmesinden başlayan mücadelenin ana gücü bu örgütsellikler- dir.

Konseyler, işçilerin yönetme, değiştirme, dönüş- türme niteliklerinin geliştirildiği sendikal yaşama ait politikaların üretildiği, tartışıldığı, hayata geçiril- diği işçilerin bütününü kapsayan alandır.

Konseyler; işçilerin yönetmeyi öğrendiği, ilk de- neylerinin, tecrübelerinin, bilgi birikimlerinin sağ- landığı yerdir. İşçilerin nitelleşmesinin ilk adımları burada atılır. İşyeri konseyleri içinde yer alan iş- çiler yalnızca sendikal platformda değil ülke so- runlarında da duyarlı, duyarlılığını gösteren işçiler haline dönüşür.

Bu örgütsellik, gerici, sarı, uzlaşmacı, faşist sen- dikalarda komiteler biçiminde örgütlenme ile olu- şur. Komitelerin örgütlülüğünün ürünü olarak geli- şir, gövde biçiminde şekil alır.

Sınıf ve kitle sendikası ve onun ilkelerini kabülle- nen sendikalarda ise oluşum önce konseyler ve konseyler içinden çıkan komiteler şeklindedir.

İşyeri konseylerinin gelişmesiyle doğabilecek bi- raraya gelebilme sorunlarında, toplanma, tartış- ma zorluklarında işlevlik kazanacak organizasyon- lara gidilmelidir. Vardiya veya ünitelere, vb. bi- rimlere ayrılarak sorun çözümlenebilir. Sonuçta so- run pratik bir sorundur.

İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİNDE İŞLEYİŞ

İşyeri komite ve konseyleri arasında sarmal bir ilişki vardır. Birbirini denetler geliştirir, tamamlar. İşyeri örgütlenmesinin beyni olan işyeri komitele- ri, örgütsel yapıdaki kararların alınmasından de- netlenmesine kadar işçilerin aktif katılımını sağlar. İşçileri üretici, müdahale edici kılar, bu yönlerle besler. Her türlü oluşum, organlaşma ve görev da- ğılımında işçilerin kararlarıyla hareket eder.

İşyeri komite ve konsey yapılanmasında örgüt içi demokrasi, demokratik merkeziyetçilik ilkesiy- le güvenceye alınır. Örgütsel bütünlüğün sağlan- ması, bu ilkenin doğru bir şekilde hayata geçiril- mesine bağlıdır.

Demokratik Merkeziyetçilik, demokrasi ve mer- keziyetçilik gibi karşıt özelliğe sahip kavramları, bütünselliği içinde taşımaktadır. Ama bu iki kav- ramın mekanik bir birleşimi değildir. Demokrasi ve merkeziyetçilik, kendi aralarında esnek bir dengeyi içeren bir bağlantı içindedir. Öyle ki, nesnel du- rum bir süreçte bir özelliğin, bir diğer süreçte ikin- ci özelliğin ağır basmasını gerekli kılabilir. Bir ya- nın ağır basmasından kasıt bir diğer yanın geçer- sizliği ve uygulanmaması değildir. Her iki öge di- yalektik ilişki içinde değerlendirilmeli, mekanik yo- rumlardan kaçınılmalıdır. İşçi sınıfının mücadelesi- ni devrimci bir rotaya oturtmak ve sürekliliğini sağ- lamaktan doğan, hayatın içinde filizlenen ve mü- cadelenin nabzı olan işyeri örgütlenmeleri merke- zileşme ihtiyacının ürünüdür.

Merkezi olarak örgütlenmiş işyeri komiteleri, ken- di iç işleyişinde ve konsey ilişkisinde demokrasiyi öngören yapılanmalardır. Beynin iyi çalışması göv- denin iyi çalışmasından geçer. Bir yerdeki tıkan- ma, hata zorunlu olarak diğer bir yeri etkileyecek- tir.

Böylesi sancılar aşılırsa işçinin söz ve karar sa- hibi olması ilkesi kürsülerden indirilip beyaz kağıt- lardan çıkartılıp, ilişkilerin bütününde, yaşamda vü-

Yazısı Sayfa 7'de

Tarım işçileri bilinçsiz ve örgütsüz, Genel Merkez baştan razı

İşte öyle bir sözleşme

● *Sendika genel merkezine tarım işçileri, güvensizlik içinde.*

Tarım-İş'in örgütlü olduğu İl Özel İdare'- ye bağlı Büyükdere ve Beykoz Fidanlığında çalışan işçilerin kapsayan toplu sözleşme 27.7.89 tarihinde imzalandı. Tarım-İş Genel Sekreteri **Mehmet Ceylan**, Genel Eğitim Sek- reteri **Mustafa Yaprak** ve İstanbul Şube Baş- kanı **Yılmaz Şentürk**'ün imzasında hazır bu- lunduğu toplu sözleşme, yakın geçmişte 600.000 kamu işçisi için bağıtlanan toplu söz- leşme içeriği esas alınarak bağıtlandı.

Toplu sözleşme 1 yıl ilk altı ay için % 80 + 10.000 TL. ikinci altı ay için % 40-70.000 TL ve 2. yıl ilk altı ay için % 25, ikinci altı ay için % 20 bir zam içeriyor. Üçlü paket ola- rak adlandırılan yakacak, bayram ve izin yar- dımı için 2 yıl süreyle ayda 80.000 TL ile ai- le, çocuk ve tahsil yardımı olarak, ilk yıl için 1.200 TL. ikinci yıl içinse 1.500 TL yemek pa- rası yeralıyor. Sendikanın önerdiği 2 maaş tu- tarı 60 günlük ikramiyinin kabul edilmediği toplu sözleşmede idari maddelerde de herhan- gi bir değişiklik yok.

Yaşadığımız koşullarda hergün tırmanan enflasyon ve daha dün hayatın her alanına şe- kerden tekel maddelerine, ekmekten ulaşıma kadar bastıran zamlarla bu alınacak zamlı üc- retlerin gerçek değerinin ne olduğu, hangi ih- tiyaçlara yanıt verebileceği, oldukça düşün- dürücüdür. Tarım işçileri, hayatını yaşanılır kılacak iyi bir ücretin, sosyal hakların ve ça- lışma koşullarının düzeltilmesinin yolunun ancak örgütlü, bilinçli mücadeleden geçtiği gerçeğini bu yaşananlarla daha iyi kavraya- rak, sendikaları ile aralarındaki farklılığı kal- dırmak, kendi sınıf gücünü, söz ve kararını sendikal işleyişe oturtmak için eğitilmeli, mü- cadelenin için çekilmelidir. Yakın bir gele- cekte bu sancı yine çekilecektir. Bu sorun tüm yakıcılığıyla yine kendini duyuracaktır.

Bilindiği gibi Tarım-İş Genel Merkezi'nin işçilere ve sendika şube merkezine uğramadan İl Özel İdare Müdürlüğüne geldiği toplu söz- leşme öncesi, Büyükdere ve Beykoz işyerle- rinde grev kararı alınmıştı. Sendika Genel Merkezine karşı güvensiz olan tarım işçileri- nin, iyi bir toplu sözleşme için sendikalarına sıcak bakmadığı da biliniyordu. Bilinç ve ör- gütlülük düzeyleri oldukça düşük olan tarım işçilerinin, "**hiç olmazsa kamu işçilerine ve- rilen zam kadar**" düşüncesiyle bu kötü söz- leşmeye razı olmak zorunda kaldığı oldukça düşündürücü bir gerçek.

Türk-İş'te ve bağımsız sendikalarda

Birleşmeler suya düştü

Aynı işkolunda faaliyet gösteren Türkiye Maden-İş ve Genel Maden-İş, Otomobil-İş, Çelik-İş ve Özdemir-İş sendikalarının birkaç aydan bu yana devam eden birleşme çabaları sua düştü. Tez Koop-İş ve Koop-İş, BASS ve Banks'ın birleşme görüşmeleri ise devam edi- yor.

Maden işkolunda çalışan toplam 162.938 bin işçiden 127.246 binini bünyesinde topla- yan Türkiye Maden-İş ve Genel Maden-İş sendikalarının birleşme girişimlerinden söz ediliyor ve İşçi - Sendika dünyası bu görüş- melerin sonucunu merakla bekliyordu. Edi- nilen bilgiye göre bir dizi toplantıdan sonra Genel Maden-İş'in Başkanlar Kurulu'na bir- leşmeyi kabul ettirememesi ve birleşmeyi er- ken bulması yüzünden, iki sendikanın birleş- mesi mümkün olmadı. Türk-İş'in isteği üze- rine sendikaların biraraya geldiği, yönetim kurulları düzeyinde birkaç toplantı yapıldığı, pürüzlerin giderilerek, birleşme için zeminin hazırlandığı öğrenildi. Görüşmeler kesilene kadar şöyle özetlenebilir; İki sendikanın yö- netim kurulları arasında yapılan birkaç top- lantıdan sonra, birleşmenin şekli ve hukuki şartlarını belirleyecek, ortak bir tüzük hazır- layacak bir komisyon seçildi. Oluşturulan bu komisyon iki sendikanın görüşünü belirten birtüzük hazırlayacaktı. Hazırlanan tüzük, her iki sendikanın genel kurullarına sunula- cak ve kabul edilecekti. Yeni oluşturulacak yönetim kurulu 7 kişi olursa, başkanın daha önceki sendikasından 3 kişi diğer sendikadan 4 kişi bulunacaktı. Konu ile ilgili görüşlerini öğrendiğmiz Türkiye Maden-İş Başkanı Mus- tafa Orkan, birleşmeyi istediklerini, bunun için kimi fedakârlıklarda bulunduklarını, an- cak Genel Maden-İş'in tavrı yüzünden birleş- menin olmadığını söyledi. Mustafa ORKAN özetle şöyle dedi; "**Az çok'un yanına gidecek- ti. Bizim çoğunlukta onların azınlıkta olma- sı nedeniyle, iltihak edemeyiz, yahutta işçiyi ikna edemeyiz dedik. Bu durumu meydana getirdiler.**"

Metal işkolunda çalışan 427.554 işçiden 181.506 işçiyi bünyelerinde toplayan baımsız Çelik-İş, Otomobil-İş ve Hak-İş'e bağlı Özdemir-İş sendikalarında birleşme girişim- leri olumlu sonuçlanmadı. Bağımsız Çelik-İş Sendikası'nın üye sayısının azlığı nedeniyle, bu birlşeme sonrası eriyeceği korkusu, Oto- mobil İş'in bağımsız sendika olarak birleşil- mesinden yana olması ve Özdemir-İş'in Hak- İş çatısı altında birleşmeyi önermesi ve bütün bu önerilerin taraflarca kabul edilmemesi do- layısıyla birleşme görüşmelerinin bir süre önce kesildiği öğrenildi.

Ayrıca, Banka işkolunda bulunan BASK ve BANKS Sendikaları görüşmelerinin devam ettiği ancak birleşme olasılığının pek mümkün olmadığı belirtiliyor.

Birleşmenin diğer bir cephesi de Tez-Koop İş ve Koop İş arasında görüşmeler sırasında sendika tabanlarında birleşme çalışmalarının yapılması kararına karşılık, bu faaliyetin pek devam etmediği, bu durumun birleşmeyi ola- naksız kıldığı öğrenildi. Konu ile ilgili açık- lama yapan Tez-Koop İş 1 no'lu şube başka- nı Muhlis KARSLI gazetemize şöyle dedi; "**Birleşme olacaksa tabanda olmalıdır. An- cak şu anda böyle bir çalışma söz konusu de- ğildir.**"

Yenilgiyi yenmek örgütlü olmaktan geçer

● *Mob Mobilya işçileri sendikalaşma çalışmaları sonucu işten atılan arkadaşlarının geri alınması ve çalışma koşullarının düzetilmesi için üretimi durdurma, toplu viziteye çıkma gibi eylemlerle direndiler. Ancak işten atıldılar.*

● *İşten atılan işçilerin taleplerini reddeden sendikadan istifa ve kıdemlerin silinmesini şart koşan işverene Mob işçilerinin büyük bir bölümü boyun eğdi ve işbaşı yaptı.*

Mobl Mobilya işçileri sendikalaşma çalış- maları sonucu işten atılan arkadaşlarının ge- rialınması ve çalışma koşullarının düzeltilmesi için üretimi durdurma, toplu viziteye çıkma gibi eylemlerde direndiler. Ancak işten atıl- dılar.

İşten atılan işçilerin taleplerini reddeden sendikadan istifa ve kıdemlerin silinmesini şart koşan işverene Mob işçilerinin büyük bir bölümü boyun eğdi ve işbaşı yaptı.

Kartal Sanayi mahallesinde kurulu **Mob Mobilya**'da sendikalaşma çalışmalarından ötürü bir işçi 6 Temmuz akşamı işten atıldı. İşverenin gerekçe göstermeksizin arkadaşla- rını işten atmasına tepki duyan Mob işçileri 7 Temmuz günü işbaşı yapmadılar ve arka- daşlarının geri alınmasını istediler. Tepkile- rini toplu viziteye çıkarak sürdüren işçiler, vi- zite dönüşü işyeri kapısına asılan bir kağıttan, toptan işten atıldıklarını öğrendiler ve işyeri- ne sokulmadılar.

Mob Mobilya'da işçiler, işverenin keyfi uy- gulamaları altında çalışıyorlar. Örneğin aynı kıdemdeki aynı işi yapan iki işçiye farklı üc- ret uygulanıyor. İstediği zaman zam yapan iş- veren bir işçiye % 10 zam yaparken bir diğe- rine % 50 zam yapıyor. Böylece işçiler ara- sında birbirlerine karşı tepki oluşturduğu gi- bi güvensizlik de yaratıyor. Bu nedenle belli bir gizlilik çerçevesinde süren sendikalaşma çalışmaları, 42 kişinin sendikaya üye olmasıy- la yetki düzeyine geliyor. Atılan işçinin sen- dika çalışmalarını en önde götürenlerden bi- ri olması, yeni işten atılmaların olabileceği kaygısını arttırdı. İlk günkü tepki, işbaşı yap- mama biçiminde gelişti. İlk gün 4 işçi işbaşı yaptığı halde daha sonra ikisi arkadaşlarına katıldı. Hafta sonu durum değerlendirmesi yapan işçiler, atılan arkadaşlarının geri alın- ması, ücret uygulamasının değişmesi ve idari düzenlemeleri içeren 10 maddelik talepler lis- tesi hazırladılar. 10 Temmuz Pazartesi günü toplu viziteye çıktılar. Dönüşlerin de işyeri- ne sokulmadılar. Kapıya asılan bir kağıttan 2821 sayılı yasanın 25. maddesi gereğince, (iş- yerini işgal toplu eylem vb.) işten topluca atıl- dıklarını öğrendiler.

İşyerinin önünden ayrılmayan Mob İşçile- ri aralarında seçtikleri beş kişiyi işverenle gö- rüşmek ve taleplerini iletmek üzere görevlen- dirdiler. Ancak işveren kendi belirlediği iki ki- şiyle görüşebileceğini bildirdi. İşçiler buna razı olmakla birlikte, görüşme için çağrılanlara bir güvensizlik oluştu. İşverenle görüşen iki işçi işverenin hiç bir talebi kabul etmediğini, sen- dikadan istifa edilmesi ve kıdemlerin silinip, sıfırdan başlanması koşuluyla geri dönülebi- leceğini şart koştuğunu ilettiler. 30 işçi sen- dikadan istifa etti ancak işveren 28'ini geri al- dı. Şu an Mob Mobilya isciler sendikasız, kı- demsiz, çok daha gerilere düşen koşullarda çalışıyorlar.

Mob işçilerinin üye oldukları ancak henüz yetki tespiti gelmeyen Ağaç-İş sendikası İstan- bul Şube Sekreteri **Selami Işık** Mob'da yaşa- nanları şöyle değerlendirdi; "**Mob işçileri ken- dilerini sendikanın yerine koydular. Zam, iş- yeri koşullarına müdahale gibi konuları gün- deme getirdiler, tabi ki başaramadılar. Üste- lik olay belli bir hedefin üzerinde gelişmeliy- ken, hedef dağıtıldı.**"

Oysa Mob'da yaşananlar, işçilerin kendi- lerini sendikanın yerine koymalarının değil, sendikayı kendi üzerlerinde, her sorunlarını çözecek bir "vasi" olarak görmelerinin sonu- cudur. "Nasıl olsa arkamızda sendika var", "sendikalaştıktan sonra sırtımız yere gel- mez", "işveren, sendika varken bir şey yapamaz" anlayışı, Mob işçilerinin tepkile- rini kamçılayan unsur olmuştur. Mob'da ya- şananlar, ilk günün üretimi durdurma tepki- sinin bilinç ve örgütlülükten yoksun bir kitle

Bak Sf. 7'de

Polisten işbaşına engelleme

Öz-Gıda-İş'in örgütlü olduğu Yem Sana- yii T.A.Ş.'nin 27 ilde kurulu işyerlerinde ça- lışan toplamı, 1)00 işçi 26 Temmuz'da toplu iş sözleşmesindeki kamu işveren sendikası TUMİS'in uzlaşmaz tavrını protesto ettiler.

Yaklaşık 35 gündür sakal bırakma eylemi yapan işçiler, toplu sözleşmede uyuşmazlık tutulduğunu ve arabulucu aşamasına gelindi- ğini söylediler. Sendika yetkilileri de TUMİS'- in ücret konusunda hiç bir şey önermediğini, ücret konusuna hiç bir şey önermemediğini, ücret konusuna gelmeden önce kazanılmış hakları gaspetme uğraşında olduğunu belirt- tiler. Örnek olarak da, sözleşmede yer alan sendika ilan tahtası maddesine dikkat çekti- ler. Daha önceki sözleşmede sendika ilan tah- tasının anahtarı, sadece sendika temsilciliğin- deyken, TUMİS, Şimdi bir anahtarında işve- ren yetkilisinde bulunmasını dayatıyor.

Yem Sanayii'nin Yeni Bosna'da kurulu iş- yerindeki 40 işçi de TUMİSM'i protesto ey- lemine katıldılar. Öğlen paydosunda üstleri çıplak olarak, ellerinde çeyrek ekmekle işye- rinden fabrika müdürlük binasına kadar yü- rüyen işçiler, daha sonra oturma ve alkış ey- lemi yaptılar. Ellerine ayda 90.000.-TL geç- tiğini söyleyen işçiler "**ev kirası 150.000.-lira Nasıl geçinelim**" dediler. Eylem bitişinde, tek- rar içeri dönmek isteyen işçiler, işyerine ge- len polisler tarafından engellendiler. İşçilerin işbaşı yapmasını engelleyen polis hiçbir açık- lama gereği duymaksızın işçileri 45 dakika dı- şarda bekletti. "**Biz çalışmak istiyoruz, polis engelliyor**" diyen işçilerin daha sonra tek tek polisler tarafından isimleri alındı. Ve mesai saati başladıktan sonra işçiler işbaşı yaptılar.

İşçiler bundan sonrası içinde, gelişen koşul- lara uygun biçimler altında mücadelelerini sürdüreceklerini söylüyorlar.

Petrol-İş Bandırma Şubesi Genel kurulu'nda konuşan Tekin Akın:

"Ben ancak dostlarıma hesap veririm"

Petrol İş Sendikası Bandırma Şubesi'nin 11. Genel Kurulu 2 Temmuz Pazar günü yapıldı. Recep Aydoğan başkanlıındaki es- ki yönetim yeniden seçildi. Daha önce ya- pılan delege seçimlerinde Recep Aydoğan'ı destekleyen işçiler 750 civarında oyla 110 delege, devrimci işçilerin adayı Akın Nart'ı destekleyen işçiler ise 650'yi aşan oyla 15 delege çıkarmışlardı. Bu şartlarla gelinen genel kurulda hayli ilginç gelişmeler göz- lendi.

Öncelikle mevcut yönetim tarafından tü- zük gereği gerekçesiyle, delege olmayan sendika üyesi işçilerin genel kurulu izleme- sine izin verilmedi. Bu olaya muhalefetin "işçiler genel kurulu izlemek için salona alınmazsa genel kurulu terkediriz" tehdi- tiyle yönetim, işçileri salona almak zorun- da kaldı.

Petrol İy Genel Mali Sekreteri Tekin Akın'ın başkanlığında başlayan genel ku- rulda iki ana konu ağırlıktaydı. Bunlardan biri tabanın, sendikanın tüm organlarında söz ve karar sahibi olması, Petrol İş gene- linde bunun hayata geçirilmediği, diğeri ise işçilerin hatta genel merkez yöneticilerinin bile haberi olmadan Genel Başkan Münir Ceylan'ın imzaladığı Bandırma Etibank sözleşmesiydi.

Bilindiği gibi Mayıs ayında Bandırma Etibank işçilerinin sözleşmesi, Tüpraş söz- leşmesine yem olarak kullanılmış ve işçile- rin hiçte memnun olmadığı bir şekilde im- zalamıştı. Genel Başkan Münir Ceylan, Tüpraş'tan gelecek delegelerin hesabını ya- parak koltuğunu sağlama almak düşünce- siyle Bandırma Etibank işçilerini kurban etmiştir. İçinde bulunduğumuz yılın sendi-

bank...

Baştarafı 1. sy.

ncı sermayenin bir şirketi alması için
n yeterli derecede kârlı bir şirket ol-
ekir. Bu yüzden belirli KİT'ler ilk elde
karılırken, bazıları modernleştirme-
utulmaktadır. Böylece, bu KİT'lerin
bilir derecede bir kârlılığa ulaşması
naktadır. Ayrıca, KİT'leri alanlara-
teşvik uygulanarak satışın kolaylaş-
düşünülmektedir. "Morgan Bank'-
iterlere göre KİT'leri sınıflandırma-
yle:
NCİ ÖNCELİKLER
ılabilir olanlar
rban, THY, USAŞ,
ğunluğu satılabilir olanlar
nsan, Çitosan
yük kısımları satılabilir olanlar
em, Tpao, Etibank
Cİ ÖNCELİKLİLER
lümleri satılıp, kalan bölümleri ka-
çlı bir duruma getirilebilir olanlar:
nerbank, TSEK
elleştirmeye hazırlık olarak büyümek
istekli olanlar
T, TEK
ki satılabilir olanlar
K, TKİ, MKEK, T. Gemi San.,
US
kümet desteğiyle satılabilir olanlar
kur, Türk Şeker, SEKA, PETKİM,
GSAŞ, ASAK, TTK

r böyle bir sınıflandırmaya uğradık-
, satılabilenler haraç mezat satılmak-
ısmı "modernleşmeye" uğramakta,
se (Volfram tesisleri, Makine Kim-
kaları gibi) kapatılmaktadır. Bütün
e, emperyalist kuruluşların merkezi
doğrultusunda gerçekleşmektedir.
ştirmenin önündeki en büyük engel
gan Bank'ın planına göre, KİT'ler-
personel. Raporda, en kısa zaman-
sonelden 100 bininin tasfiye edilmesi
vurgulanıyor. Ve Etibank'ın perso-
ının pilot uygulaması olarak seçil-
niyor. Yani, işçi sınıfı için özelleş-
en atılmayla eş anlamlı.

NK'IN SATILMA GEREKÇESİ
ARAR ETMESİ OLAMAZ

rin satış konusundayapılan demago-
leştirmenin emperyalist tekellerin çı-
hizmet ettiğini gizlemeye yöneliktir.
gojilere göre devlet eliyle üretim ve-
. KİT'ler zarar etmektedir, bütçeye
ıktadır vb.
demogojiler Etibank için de ileri ge-
ekte, resmi ağızlar, Etibank'ın za-
ı iddia etmektedir. Oysa Etibank,
da PTT ve Tekel'in toplam kârları
etmiştir. Üstelik PTT ve Tekel ül-
keyfi zamlar yapabilen, tekel konu-
şirketlerdir. Etibank ise dünya pa-
dev şirketlerle rekabet etmektedir.
uda, Türkiye Mühendis ve Mimar
Birliği (T.M.M.O.B) Başkanı Teo-
ürk, yaptığı basın açıklamasıyla Eti-
geçen yıl 230 milon dolar kâr ettiği-
yor.
Mühendisleri Odası Başkanı Fikret
se şunları söylüyor: "Devletin eko-
ağırlığını azaltmayı amaçlayan ve
ndaki dinamiklerce yönlendirildiği
kabul edilen ekonomi politikaların-
encilik sektörü de nasibini alacağa
The Morgan Bank tarafından
azırlanan rapora göre sıra Etibank'a
laşılan. Önce bor işletmeleri, daha
m işletmeleri ve ardından diğerleri
ncı tekellere satılacak mı? Peşkeş mi
Sözleşmeli personel uygulaması ile
oluşturulan, The Morgan Bank ta-
kadastro calışmaları yapılan KİT'-
parsel satılmak isteniyor. Masum
, kutsal hedefler ardındaki gerekçe-

ler neden söylenmiyor? Zarar eden kuruluşu kim alır-Kuruluş kâr ediyor ise siz neden satasınız? Kimi işletmelerde tesislerde üretimin durdurulması yönetimin iki dudağı arasına bırakılmamalıdır."

Etibank, 1988 yılında 163 milyon dolarlık bor cevheri, 450 milyon dolarlık bor mamül ürünü, 56 milyon dolarlık ferrokrom, 14 mil yon dolarlıka alüminyum olmak üzere toplam 900 milyon doları aşkın dışsatım gerçekleştiren bir kuruluş. Ayrıca, Etibank dünya bor rezervlerinin yüzde 66'sına sahip. Kram, trona, volfram, bakır, mermer gibi önemli madenlerin imtiyazını elinde bulunduruyor.

Etibank bünyesinde 17.110 işçi ve 6.250 memur çalışıyor. Sermayesi 399 milyar lira. Etibank'a ait yeraltı servetlerinin cari değeri ise yüz milyarlarca dolarla ölçülmekte. Son on yılda yaptığı yatırım 1.71 trilyon lira tutarında.

Madencilik sektöründe baktığımızda Türkiye'nin uzun bazı madenlerde önemli bir yeri olduğunu görüyoruz. 1987'de Türkiye, dünya bor talebinin yüzde 43'ünü karşılamıştır. ABD ise bor madeninde yüzde 49'lık bir paya sahiptir. Türkiye'deki bor madenlerinin özelleştirilmesi, dünya bor pazarındaki ABD egemenliğini daha da arttıracaktır. Stransiyum cevherinde ise, Türkiye, dünya talebinin yüzde 39'unu karşılamıştır.

İşte bu tablo Etibank'ın özelleştirilmesinin yani emperyalistlere peşkeş çekilmesinin arkasında yatan gerçekleri gözler önüne sermektedir. İşte bu tablo, emperyalistlerin iştahının nasıl kabardığını, emperyalistlerin niçin 12 Eylül'ü ve Özal'ı desteklediklerini ortaya çıkarmaktadır. Oysa bütün bu değerler halkın yarattığı değerlerdir. Kimsenin bu değerleri talan etmeye hakkı yoktur, olmamalıdır.

İŞÇİLER ÖZELLEŞTİRME POLİTİKALARA KARŞI ÇIKMALIDIR

Etibank işçileri tehlikeyi görmek ve bu tehlikeye karşı hazırlanmak zorundadır. Özelleştirme, işçilerin önemli bir kısmının işten atılması, atılmayanların ise iyice köleleştirilmesi anlamına gelmektedir. Etibank işçileri kendi yarattıkları diğerlerin uluslararası tekellere teslim edilmesine karşı çıkmak zorundadırlar. İşsizliğe, köleliğe karşı çıkmak zorundadırlar.

Bu amaçla yapılması gerekenlerin başında sendikalarını zorlamak gelmektedir. Etibank işçileri sendika yönetimlerinin özelleştirme politakalarına karşı çıkmasını sağlamak için, yönetimlere baskı yapmalıdır. Ancak bu yapılırken bütün ümitler sendika yönetimlerine bağlanmamalıdır. Yönetimlerin pasif kalabileceği düşünülmeli. İşçiler, işyerlerinde kendi örgütlenmelerini (işyeri komite ve konseylerini) hayata geçirerek, sorunlarına kendileri sahip çıkmalıdırlar. Sorunu çözecek olan, sorunu yaşayanlardır.

peryalizmin...

Baştarafı 1. sy.

ER'İN İŞÇİ BAŞINA SAĞLADIĞI K. RLAR

A	9 Milyon TL
	16 Milyon TL
	11 Milyon TL
	8 Milyon TL
	44 Milyon TL

n dünya ortalaması 9 milyon TL.'dir.

r, ülkeyı ucuz emek cennetı haline
e övünenlerin kimden yana ve kime
ıklarını bu rakamlar yeterince açı-
yor.

YLÜL'E VE ÖZAL'A ÖVGÜ

etleri düşerken, kârlarda meydana
rtış yerli ve yabancı kapitalistleri ol-
tlu ediyor. Borusan Holding Yöne-
lu Başkanı Asım KOCABIYIK, or-
tabloyu "normal gelişme" olarak
iriyor. 1988'de 700 milyar lira ciro
ürk Simens'in direktörü Arnold
bir yandan Özal'a övgüler yağdırır-
yandan "Askeri darbeden sonra
en ilişkileri normale döndü" diyor.
ronlar için sömürü normal, olması
r olay. Ve kendilerine bu fırsatı sağ-
Eylül darbesine ve Özal'a övgüler
rlar.
l olduğunda Halit NARİN, bu ge-
örmüş ve "yıllarca işçiler güldü, ar-
zde" diyerek 12 Eylül'ün niteliğini
nı açıklamıştı.
atronlara bir şeyi hatırlatmak gere-
n gülen, iyi güler.

zamlar zamları

Baştarafı 1. sy.

yor. Yılın geri kalan 236 günde işçinin ürettiğinin karşılığı geliri kasasına indiriyor.

Bu sayılar madencilik için 40-41 gün, gıda işkolunda 22-26 gün, petrol, kimya, ilaç işkolunda 7 gün olmakta, işçiler yılda sadece bu adar gün için kendilerine geri kalan günler için patronlara çalışır duruma gelmişlerdir.

Zamların getirdiği bu büyük sömürü karşısında sendikalar suskun, eylemsiz. Düzenin bu işleyişine açıkça hizmet vediyorlar. Arada bir çıkardıkları açıklamalar "kayıkçı kavgası"nı geçmiyor. Siyasi partiler sömürünün büyüklüğü ve küçüklüğünün tartışmasında. Ama düzen devam etsin diyorlar. İşçi sınıfı ve halk mücadelenin uzağında. Çünkü örgütsüz ve öndersiz...

Sorunun çözümü, bu örgütsüzlük ve öndersizlik durumunu aşmak için mücadele etmekten geçiyor.

Sendikal

Baştarafı 2. sy.

rinde yeni bir birleşimi yaratacaktır. Devrimci sendikal yapı (bu bağımsız sendika olur, konfederasyon olabilir vb.) bu örgütlülüğün kendi iç gelişimiyle ilgilidir. Bugünden yarına belirlenecek, tanımlanacak bir olgu değildir. Bugün Türk-İş'te yeralan, kendisine sınıf ve kitle sendikasıyım diyen sendikaların görevi hemen işyerlerinde, işyeri komite ve konsey örgütlenmelerini yaratmak, kendi içinde bürokratik yapılanmayı dağıtacak, sınıfın söz ve karar sahipliğini gerçek anlamda yaşama geçirecek işyeri örgütlenmelerinin yaratılmasının demokratik zemini oluşturmaktadır. Bu süreç bugün içinde yeraldığı devlet sendikaının parçalanması doğrultusundadır. Ve devrimci sendikal yapılanmanın yaratılması sürecinde atılan adımları gösterir.

Bağımsız sendikal yapıların görevi de, örgütlenmeleri yaymak değil hemen işyerlerine dönerek, işçilerin nitelikleşmesini sağlayacak süreci başlatmaktır. Böylesi bir gelişim işyerindeki örgütlülüklerin gerçek işleviyle yaşama geçmesini de sağlar. Çatı birlikleri arama, düzenin belirlendiği ve işçilerin bir yığın olarak bulunduğu alana (Türk-İş'te birleşme) ikame olma mantığına denk düşer. Böylesi bir birlik anlayışı, salt yönetimlerin değişmesini hedefleyen, sınıfın iradesini rededen, sınıfın özgücüne inançsızlığın ürünüdür. **Birlik masa başlarında, kürsülerde yaratılacak bir olgu değildir. Birlik mücadelenin içinde yaratılan ve mücadelenin içinde tanımını bulan bir ilişkiler ağıdır. Türk-İş'i değiştirmede, yönetimlerde birkaç daha fazla adamımız olsun mantığı, sınıfın tarihsel birikimlerinden ders çıkarılmamasının sonucudur.** 12 Eylül duvarına bir daha çarpılmak istemiyorsa sınıfın dışında, sınıf adına gündemler belirleme yerine yapılacak olan, sınıf ve sendikal bilinç doğrultusunda sınıfın özgücünü örgütlülüğünü yaratmak olmalıdır.

işyeri komiteleri

Baştarafı 5. sy.

cut bulacaktır.

Bu anlamda eleştiri ve özeleştiri mekanizması işletilmelidir. Bu mekanizma yanlışları giderme, yanlışlara yol açan yönelimleri tahlil etme, doğru önermeleri hayata geçirmeye yarar. Ve ancak mücadelenin yolunu doğru bilmek, inançla çalışmak ve her zaman samimi ve açık olmak ile sağlıklı ve doğru tarzda uygulanır.

Genel hatlarıyla yukarıda belirtilenlerin hayata geçirilmesi kollektif üretim ve uygulama ile mümkündür.

SINIF VE KİTLE SENDİKASI ANLAYIŞINI KABUL EDEN SENDİKALARDA İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİNİN HAYATA GEÇİRİLİŞİ

İşyeri örgütlenmeleri savunulması ile birlikte, hemen hayata geçirilmelidir. Eğitim ve örgütlenmeye ağırlık verilerek, ilişkilerin nitelleşmesi sağlanıp, bunun ürünü olan İşyeri Konseyi yaratılmalıdır. Konsey ilişkilerin gelişmesi işçilerin bilinçlenmesi, süreçte kendi önderlerinin doğmasını sağlayacaktır. Konsey ilişkilerindeki böylesi bir sıçrama, iradi bir oluşumla kendi beyni olan İşyeri Komitesini yaratacaktır.

Sendika genel merkezinin komiteleri atamalar şeklinde yapması yanlıştır. Çünkü atamalarla sağlanan yapı ilişkilerin altı dolu olmadığından işlevsiz ve ölü doğmuş bir çaba olacaktır. Genel merkezin görevi sendikal demokrasinin zeminini hazırlamaktır. Sendikal işleyişteki bürokratik tıkanmalar ancak işçilerin söz ve karar sahipliği ilkesinin gerçek anlamda hayata geçmesi, işçilerin aktif katılımının sağlandığı komite ve konsey ilişkileriyle mümkündür. Böylesi bir yapısallıkla merkezi düzeyde kararların hayata geçmesi ve örgütlenmesi sağlanabilir.

SARI, GANGSTER, FAŞİST VE SENDİKASIZ ALANLARDA İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİNİN HAYATA GEÇİRİLİŞİ

Böylesi alanlarda işveren ve sendika yönetimlerinin saldırıları yoğun olacağından, İşyeri Komite ve Konseylerinin oluşumu korunma anlamında gizlilik yönü ağır basacak şekilde olmalıdır. İşyerinde sıcak sorunların yaşanması ve mücadele biçimlerinin yakalanması ilişkileri geliştirecektir. Bu noktada işçi önderlerinin duyarlı olması şarttır. İlişkiler yalnızca işyerleriyle sınırlı tutulmamalı, işyerlerinin dışında görüşme ve ilişki biçimleri yaratılmalıdır. İşyeri komiteleri oluşturularak konseyleşmeye gidilecek bu alanlarda ilişkilerin ilk anda dar olması doğaldır. Komiteler kendilerini örgütsel bir güç olarak ifade ettikleri noktada çıkabilecek olumsuzluklara hazırlıklı olunmalı, gelebilecek saldırılara eş biçimde caydırıcı önlemler alınmalıdır. Komitelerin devamını sağlayacak ilişkiler yaratılmalıdır.

Örgütlülüğün belirli bir boyuta gelmesiyle sendikal yaşamın bütününe müdahale edecek tavırlar geliştirilebilmeli, delegasyon seçiminden, kongreler gene lkurullara kadar, alınacak tavır oradaki örgütlülükle doğru orantılı olmalıdır. Ayrıca başlangıç aşamasında atılacak her adımın başarılı olması beklenmemelidir.

İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ, İÇİ BOŞ, BİR "SIÇRAMA TAHTASI" OLARAK KULLANILAN ŞEKİLSEL YAPILAR DEĞİL, SINIFIN ÖZGÜCÜNÜN YARATTIĞI DEVRİMCİ SENDİKAL YAPININ ANA HALKALARIDIR

Bu tanımlamaların dışında işyeri komite ve konsey örgütlenmelerinin işlevlerinin çarpıtıldığı görülmektedir. Genel kurullar ve kongreler dönemi yaşanmasından dolayı işyeri örgütlülükleri, sözde savunularak içeriği boşaltılmakta, "sıçrama tahtası" olarak görülmektedir.

Sınıf temelinde örgütlenme dertleri olmayanların ve "sınıf için en doğruyu en iyiyi kendilerinin bildiği ve sınıfın kendilerine tabi olması düşüncesini taşıyanlar tek bir şeyi hedeflemektedir; yönetimleri ele geçirmeyi. İşçilerin sınıf ve sendikal bilinçle yoğrularak kendileri için karar üretmesine gerek duymayıp, komiteleri kendileri için oy veren bir kitle, bir araç olarak görmektedirler.

Dolayısıyla sendikal örgütlenme bu anlayışlar için sınıf yönü bütünüyle yok edilmiş bir kitle örgütüdür. Ki bu anlmayışlar sınıfın sendika platformda sorunlarını aşmada çok büyük olumsuzluklar ve yaralar açacak niteliktedir. Her ne kadar "güçlü sendikacılık" savlarının arkasına saklanılsa da, işin özünde yatan sorun sınıfın sendikal mücadelesini dumura uğratma çabasıdır.

Devrimci Yol

Baştarafı 1. sy.

ğız. Şimdi buyrun, açıklayın kararınızı."

Kararın açıklanmasından sonra salondan ayrılmayan tutuklu ve izleyiciler yarım saat boyunca slogan ve devrimci marşlarla mahkeme salonunu bir gösteri alanına dönüştürdüler. "Kahrolsun Faşizm, Yaşasın Mücadelemiz" "Mahir, Hüseyin, Ulaş, Kurtuluşa Kadar Savaş", "Cuntacı Katiller Hesap Versinler", "Devrim İçin Tek Yol Devrimci Yol" sloganlarını attılar.

"SON SÖZÜMÜZ SÖYLENMEDİ"

"Son söz sanığındır, ancak son söz ne mahkemenin ne de bizlerindir. Bence tarihin ve halkların da bir vicdanı vardır. Ve asıl son söz ve karar orada verilecektir. Eğer halkın ve ülkemizin çıkarları açısından bakılacaksa biz ülkemize ve halkımıza karşı asla suç işlemedik. İşçilerin ve yoksul halkın çıkarlarını savunduk. Bağımsızlık ve Demokrasiyi savunduk, ülkemizin iyiliğinden ve güzelliğinden başka hiçbir şey istemedik. Bu yüzden.. tamamen haklı ve meşru bir hareket olan Devrimci Yol içinde yeralmak bir suç konusu değil, bence bir onur kaynağı sayılmalıdır. Yıllardır en ağır işkencelere uğratıldık, ezilip yok edilmek istendik, çektiğimiz bunca acılara, zulme ve haksızlıklara karşı içimizin bugün kin ve nefretle karardığı sanılmasın.

İşkencelerin bir amacı da buydu. Ama bunu başaramadılar. Bugün bizim içimiz ülkemize ve emekçi yoksul halkımıza karşı sevgi ile, en güzel duygu ve dileklerle doludur. Ülkemizin özgür ve aydınlık geleceğine olan sarsılmaz devrimci inançla doludur. Selam olsun ülkemizin özgür ve aydınlık geleceğine..."

Ek zam

Baştarafı 1. sy.

büyük bir mücadele olarak duyurdu. Genel sekreter Emin Kul, **"Alınan ek zam, hükümetin lütfu değil, Türk-İş'in mücadelesinin sonucudur."** diyerek işçilerin ek zama ilişkin verdikleri (asgari ölçüde de olsa) mücadeleyi sahipleniverdi. Ve yapılan tartışmaları ödemenin miktarı üzerine çekmeye çalıştı. Oysa Cemil Çiçek'in bir sözü Türk-İş'in ne denli mücadele ettiğini gösteriyordu, "...Biz Türk-İş'le ilkelerde anlaştık. Verilen karar, Türk-İş'in kurallarına uygun." Doğru, oyun Türk-İş ve hükümetin ortak kurallarıyla oynandı. Asgari ücrette olduğu gibi.

"EK ÖDEME KAZANILMIŞ BİR HAK DEĞİL"

Hükümet ve Türk-İş kendi yaptıkları açıklamalarla da yapılan ek ödemenin ne denli göstermelik olduğunu ortaya koyuyordu.

Cemil Çiçek, "...Bu ek ödemeler, toplu iş sözleşmeleri yürürlükte bulunduğu sürece yapılacak...Toplu iş sözleşmesi sona ermesine rağmen yeni sözleşme imzalanıncaya dek bu ödeme devam edecek. Ancak yürürlük tarihi ile imza tarihi arasındaki ek ödemeler, yeni sözleşmedeki artış farkından mahsup edilecek."

Yani kazanılmış bir hak olmayacak. Yeni sözleşme görüşmelerinde ek ödeme dikkate alınmayacağı gibi, toplu sözleşme süresi dolduktan sonraki ek ödemeler daha sonra işçiden kesilecek.

Peki "mücadeleci" Türk-İş bu konuda ne diyor?

"Belki mahsup edilmesini (kesilmesini) önleyebiliriz" Tabii, Türk-İş'in hükümetle oturup yeni bir senaryo yazmadan kesin birşeyler söylemesini bekleyemeyiz. Bu yüzden vereceği cevaplar da "kısmet olursa", "belki" sözcükleriyle dolu olacaktır.

Ek ödemelerle birlikte brüt maaşı 400 bini aşan işçilerden alınan vergi miktarının arttırılması da aldatmacanın ayrı bir yönü. Bu sayede hükümet, verdiği ek ödemeyi vergi artırımıyla geri alacak.

Bu oyundan nasibini alan bir kesim de belediye işçileri. Normal ödemelerini bile yapamayan belediyeleri ek ödeme kapsamının dışında tutan hükümet, bu önemli soruna gözlerini kapıyor. Gerekçe olarakta belediyelerin bütçe durumlarının bilinmemesi gösteriliyor. En başta maaşların bile ödenememesi sorunuyla tıkanma noktasına gelinen belediyelerde ek ödeme konusu, belediyelerin kendi değerlendirmelerine bırakılıyor. Hükümet bu tavrıyla belediyelere **"Başınızın çaresine bakın"** diyor.

HÜKÜMETTEN ÖZEL SEKTÖRE MESAJ: "BİZE UYGUN ADIM ATIN."

Ek zam konusu, özel ve kamu sektörü çalışanlarının ortak bir talebi olarak bugüne geldi. Ücretleri hızla sıfırlaran işçiler haklı bir taleple "ek zam istiyoruz" dediler. Bu taleplerini, sakal bırakmalarıyla, yarıçıplak protesto gösterileriyle, toplu viziteye çıkışlarla dile getirdiler. Bugün, hükümet Türk-İş ortaklığıyla kamu sektörü çalışanlarının ek zam taleplerine bir kalem çekildi. Hükümet, göstermelik bir ödemeyle işçiye adeta "suspayı" vermeyi amaçladı. Çünkü sorunu, Türk-İş gibi safını belirlemiş bir konfederasyonla "anlaşıp" çözümlemek varken, işçilerin haklarını kendi elleriyle kazanmalarını göze alamazdı.

Diğer yandan, hükümet ek zam konusunda gösterdiği tutumla, özel sektöre de mesaj yolladı: "Bize uygun adım atın. Bizim verdiğimizden fazlasını vermeyin." Bu sorun gündeme geldiğinde en başta MESS olmak üzere "Ek zam vermeyiz" diyen özel sektör patronlarına yollanan bu mesajla çözüm yolu da gösterilmiş oldu; "Sorunu masabaşında çözümle, bizden fazla verme. Verirken geri almanın koşullarını da yarat."

Kamu kesiminde bitirilse de, özel sektörde mücadele sürüyor. İşçiler aynı oyunların özel sektörde de oynanmasına izin vermemeli. Kamu kesiminde oynanan oyunlar, özel sektör çalışanlarının önünde canlı bir örnek. Özel sektör çalışanları üretimden gelen güçlerini kullanarak yükseltecekleri mücadeleleri, birlik ve dayanışmalarıyla bu oyunları yazanlara cevap vermeli, yükseltecekleri ses, aynı zamanda kamu işçilerinin de sesi olmalıdır. Çözümü, hükümetin ve sermayenin manevra alanlarında, Türk-İş'in masabaşı formalitelerinde aramak çözüm değildir. Çözüm birliğinde, çözüm kendi kollarındadır.

Umutlar

Baştarafı 1. sy.

yonunun bi gerçeği ve Türkiye'nin değişik ücret yapısını gözardı etmeden, meseleyi bütün boyutları ile ele alacağına inanıyoruz..." deniyor.

MESS'in bu açıklamasından yer alan Türkiye'nin değişik ücret yapısı ve ücretlere ilişkin işveren aleyhindeki (!) gerçekiikler neler acaba?

Yine bu dergide verilen rakamlara bakarsak), Türkiye'nin gerçekleri, işverenin işçiye ödeyip fazla olduğunu iddia ettiği, 560 lira evlenme, doğum, ölüm, 8000 liralık izin, 1060 lira çocuk, 1680 lira eğitim parası değildir.

Türkiye'nin gerçekleri, işçilerin işverenlere kurban olarak sunulduğudur... Türkiye'de sermayenin bir işçiden sağladığı kârın 40 milyon lira olması, diğer bir deyişle Türk işçisinin Avrupa işçisine oranla 4 kat daha fazla sömürülmesi bu gerçekliğin çarpıcı bir ifadesi, aynı zamanda sermaye çevrelerinin yalanlarına da bir yanıttır.

Sermayenin kopardığı bu gürültü, hükümete yönelik bir uyarıdan başka bir şey değildir. Hükümet bu uyarıları dikkate aldığını, tespit komisyonunda sergilediği tavırlarla da göstermiştir.

Türk-İş ise beklenenden farklı birşey yapmamış, son toplantıda komisyonu terkederek meydanı iyiden iyiye hükümet, işveren ittifakına terketmiştir.

Çözümün basabaşlarında, "adet yerini bulsun" mantığıyla üretilemeyeceği bir gerçek. Mücadelenin pratiğinden, işçinin yükselttiği sesten uzak olan bu yaklaşımın yenilgisi

Portre...

Baştarafı 1. sy.

Saffet Sert'in bile uyarılarını dikkate almadı. Böyle cesaretli hareket etmesini Özal ailesine yakınlığına bağlamak gerekiyor. Bir bakanlık yetkilisinin Milliyet Gazetesi'nde çıkan açıklaması şöyleydi: "Etibank'ın çatısında Yusuf - Korkut Özal biraderlerin gölgesi var."

PERSONEL KIYIMI

Devlet Bakanı Saffet Sert imzalı tebliğ 4.4.1989 tarihini taşıyor. Tebliğde atama ve işten çıkarmaların durdurulması isteniyor. Bu resmi uyarıya rağmen, Etibank'ta "Ağalar operasyonu" sürüyor. Operasyona uğrayan, yeri değiştirilen ya da işten çıkartılan bütün personel kişisel olarak özelleştirmeye karşı çıkıyorlar. Ağalar özelleştirmenin ilk adımı olarak personel kıyımına girişiyor. Kıyımın bir başka yönü daha var. Etibank personelinden kredi politikasına karşı olanlar genel müdürün hışmına uğruyorlar. Özellikle, tartışma, Fethi Ağalar'ın Etibank genel müdürü olmadan önceki çalıştığı yer olan NASAŞ Alüminyum Firması ve bu firmanın bir bayisine toplam 5 milyar kredi verilmesini istemesiyle kızışıyor. Kredi talebini inceleyen uzmanlar, talebi reddediyorlar. Bu durum Ağalar'ı çok üzüyor. Ve devamında "cezalandırma" başlıyor.

Etibank Genel Müdürü Fethi Ağalar ile "Kapital" dergisinde yayınlanan bir görüşmede, Ağalar; özetle, belli fabrika ve şirketlerde zarar ettiklerini bu yüzden böyle bir organizasyona gideceklerini söylüyor. Bu gerekçeyi daha önc ede duyduk. MKE'nin kazı, inşaat ve tekstil makinası fabrikaları zarar ettiği gerekçesiyle 26 Temmuz'da kapatılıyor. Niyet aynı, devletin nenili sayılacak, ağır sanayi için elverişli bütün işletmelerinin yerli ve yabancı şirketlere satılması.

"Ben ancak

Baştarafı 5. sy.

kaların genel kurul yılı olduğunu hepimiz biliyoruz.

Petrol İş Genel Mali Sekreteri Tekin Akın "kendilerinin" ve işçilerin gıyabında imzalanan sözleşme için başkanını savundu ama işçileri ikna edemedi. Ayrıca devrimci işçilerin adayı Akın Nart'ın konuşmasına sık sık müdahale ederek yanlı bir tutum takındı.

Genel Kurulun ilginç yanlarından diğeri de sözleşme imzalanma aşamasındayken, sözleşme görüşmelerini bırakıp şube delege seçimleri için Bandırma'ya gelen ve dostlarının seçimlerden üstün çıkması için çalışmalar yapan Genel Mali Sekreter Tekin Akın'ın kongre sonunda yaptığı konuşmaydı.

Sözleşme görüşmelerinin sürdüğü bir zamanda kendi deyimiyle "dostlarının" delege seçimlerini, sözleşme görüşmelerine yeğleyen Tekin Akın'ın "sadece dostlarıma hesap veririm" biçimindeki açıklaması, Petrol İş'te gerçek anlamdasınız ve kitle sendikası anlayışının hayata geçirilebilmesi için işçilerin yoğun bir mücadele vermesi gerektiğini kanıtlıyor.

hacıbekir

Baştarafı 8. sy.

eylem" yaptığının açık göstergesi olmuştu.

Hacıbekir Ticaret işyerlerinde de, 1988 toplu sözleşme ücret düzeyi, hergün gelen zamlar ve artan hayat pahalılığı ile günlük gerçeklerin çok gerisine düşmüştü. 10 yıllık kıdemli işçinin net olarak 100.000 TL aldığı işyerlerinde, işçilerin ek-zam istemleri haklı ve canalıcı bir önem taşımaktaydı.

Hacıbekir üretim ve satış işyerleri işçilerinin, gerek toplu sözleşme ve gerekse ek-zam ve işten atılan arkadaşlarının yeniden işe alınması için yürüttükleri kararlı ve bilinçli mücadeleler, iki ayrı şirket bünyesindeki işçilerin dayanışması, güçlerin birleştirilmesi ve sorunların ortaklaştırılıp ortak bir mücadele ile çözümlenmeye çalışılması açısından diğer işkollarındaki işçiler için örnek alınması gereken bir nitelik taşımaktadır.

Yoksa sadece "gerekli mercilere" yapılan girişimlerle, boy boy basın açıklamaları ile ve artık bıkkınlık veren açlık ve yoksulluk feryatları ile bir yere varılamayacağı açıktır. Bu açıdan Hacıbekir üretim ve satış işyerleri işçilerinin sürdürdüğü bu kararlı mücadele, toplu sözleşme, ek-zam ve işten çıkartmalarla ilgili diğer işkollarındak iişçilerce örnek alınmalı ve yakın geçmişte yaşandığı gibi yoğun eylemliliklere taşınıp yaygınlaştırılmalıdır. Bu konuda işçiler sendika yönetimlerini zorlamalı; duyarlı sendika yönetimleri de üye işçilerini, işten çıkartmaların önlenmesi, işten çıkartılanların işe alınması, toplu sözleşme ve ek-zam taleplerinin kazanılması yönünde mücadelenin içine çekmeli ve seslerini Hacıbekir işçilerinin örnek sesine katmalıdırlar.

Yenilgiyi yenmek

Baştarafı 5. sy.

psikolojisi olduğunun göstergesi. Ancak böylesine bir tepki potansiyeline sahip Mob'da işyeri örgütlülüğü bu tepkiyi çok daha sistemli ve somut kazanımlara dönüştürebilirdi. Bugün Mob işçileri, varolan çalışma koşullarının da gerisindeler. Verdikleri büyük tavizin sıkıntısını ve psikolojik etkisin uzunca bir süre taşıyacaklar.

Tüm olumsuzluklara karşın Mob Mobilya işçileri, yaşadıklarından dersler çıkararak uzun vadede işyeri komite ve konseylerini yaratmak göreviyle karşı karşıya. Yenilginin kalıcı olmaması ancak uzun soluklu mücadeleye bugünden başlamakla mümkün. Mob işvereninin işçileri birbirlerine düşman eden politikalarının teşhir edilmesi, sınıf bilincinin kazanılması yönündeki çalısmaların ilk adımını oluşturmalı.

ÇİLERİN SESİ
ı: Çetin Uygur
İşleri Müdürü: Soner Kızılkaya
ma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad.
Hüdaverdi Apt. Cağaloğlu-İstanbul

Dağıtım: Hürriyet Holding
Baskı: Son Havadis
Dayanışma ve Abone ödentileri:
Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şubesi
TL. Hesap No. 19096-4
Döviz Hesap No: 620328-5

Üretenler: Çetin Uygur, Füsun Demiralp, Aytimur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Taş, Hayati Sönmez, Kazım Özdoğan, İnönü Alpat, Volkan Yaraşır, Ali Ateşoğulları ve işyerlerinden işçiler.
Tel: 528 16 73
Ankara Bürosu: Adakale Sok. No. 16/6 Yenişehir

"Bizi Türk Metal sattı"

Ankara-Sincan banliyö hattındaki havacılar durağında iniyoruz. **Tekstil Makinaları Fabrikası** buraya çok yakın. Fabrikaya ulaşıp, işçilerle tanıştığımızda, hemen dikkatimizi yanlarında taşıdıkları dosya kağıtları çekiyor. 26 Temmuz'da verecekleri istifa dilekçeleri bunlar. MKE'nin tekstil makinaları fabrikasında 246 işçi çalışıyor. Bu işçilerden bir kısmı, MKE'nin Ankara'ya uzak işyerlerine dağıtılmak isteniyor. Kırıkkale ve Elmadağ'a gidecek bu işçiler, genellikle son işçi eylemlerine katılan, önderlik eden, ilerici, demokrat olanlar. Kendi deneyimleriyle **"cezalandırılıyorlar"**. İşçiler bu fabrikalara gitmelerinin mümkün olmadığını, perişan olacaklarını, evlerinin dağılacağını, çocuklarının okullarından olacağını söylüyorlar. Bir de benzetme yapıyorlar. **"Bulgaristan zorunlu göç uygu-**

luyor. Bize uygulanan da zorunlu göç." Bu arada MHP yanlısı kimi işçiler, sendikanın devreye girmesiyle, Ankara yakınlarındaki işyerlerine dağıtılıyorlar. Bu yüzden istifa edecek işçiler. İstifa sonrası büyük oranda işsizlik bekliyor hepsini.

Yemek zamanı geliyor. Yemekhaneye iniyoruz. Yemek sonrası, yemekhane bir form yerine dönüyor. 100'den fazla işçi toplanıyor yanımızda. Bazı işçiler bizi uzaktan seyrediyor. Aralarında sendika temsilcilerinin ve "yakınlarının" olduğunu öğreniyoruz.

Hemen hemen her konuda sohbet ediliyor. SSCB'den, demokrasi konusuna kadar pek çok konuda. Sovyetlerdeki maden işçilerinin grevini desteklediklerini söylüyorlar. İşçilere göre, "Sosyalist bir ülkede grev oluyorsa, bu ülkede bazı yanlışlıklar olmalı." Ayrıca, dünyadaki bütün işçilerin kardeşleri olduğunu belirtiyorlar. Demokrasi konusunda da söyledikleri var. "Eğer" diyorlar, "bir ülkede, biz işçiler düşündüklerimizi söyleyemiyorsak, istediğimiz gibi bir sendikaya giremiyorsak, bu ülkede demokrasi yoktur."

TENSİKAT DEĞİL, KIYIM

Fabrikanın neden kapatıldığı konusu açılır açılmaz, bir işçi öne atılıyor. Söylediğine göre fabrika kapatılmayacak. MKE'nin yönetim kurulunun da aralarında bulunduğu bir grup insan bir şirket kurarak, fabrikayı satın alacaklar. Ve bizim yerimize göçmenleri getirecekler.

Bu noktada yapılanın tenkikat olmadığı, işveren ve sendikanın işçilere oynadığı bir oyun olduğu belirtiliyor. **Sendikanın tutumundan bu belli oluyor"** diyor bir işçi. "Sendika kimsenin burnunu kanatmayacağız dedi. Ama hiç bir şey de yapmadı. Amaç buradaki işçiy' dağıtmaktı. Başardılar. Bugün (24 Temmuz) için çok önceden eylem kararı alınmıştı. Ama sendikadan yine ses çıkmadı. Son ana kadar dur, dur, dur diye bekletti bizi. Şimdide iş işten geçti. Bizim hatamız sendikaya inanmak oldu."

"Peki" diyoruz, "MKE'nin diğer işyerlerine gidecek arkadaşlarınızın Türk-Metal'e tavırları ne olacak," İşçiler bu noktada umutsuz. MKE'nin işyerlerinde Türk-Metal'ı kırmanın çok zor olduğunu, çok uğraştıklarını ama yapamadıklarını söylüyorlar.

Türk-Metal için "Mafya" benzetmesini yapıyorlar.

Işçilere, işyerlerinin zarar ettiğini, mallarına talebin olmadığı, bu yüzden kapatıldığı şeklindeki MKE'nin açıklamasını hatırlatıyoruz. Bu açıklamayı kabul etmiyor işçiler. "Yalan" diyerek şöyle devam ediyorlar, "Tekstil'de Türkiye, Avrupa ile rekabet edecek güçte. Böyle bir ülkede tekstil makinaları fabrikasının kapatılmasının bir tek nedeni vardır. O da, emperyalistlere pazar alanı açmak." Oradan bir işçi söze giriyor. "Her sene kâr eden bir fabrika burası. Bu senenin başında verilen siparişleri almadılar. Şimdi de sipariş yok diyorlar."

Siren sesleriyle birlikte yavaş yavaş kalkıyoruz. Yürürken bir işçi yanımıza yaklaşıyor. **"Aslında MKE'ye de, özel sektörede, yabancı şirketlere de hizmet etsek, sonunda emperyalizm için çalışmış oluyoruz"** diyor.

işçilere, MKE'nin diğer işyerlerinden de 5000 kadar işçinin işten çıkartılacağının beklendiğini hatırlatarak oradaki işçilere bir mesajlarının olup olmadığını soruyoruz. Şöyle cevap veriyorlar: **"Biz başımıza gelenleri gördük. Elimiz kolumuz bağlı, bir şey yapamıyoruz. İşte aynı durum onların da başına geliyor. Türk Metal'egüvenmesinler. Sendika onları satacak."**

Hacıbekir'de sömürü lat-i lokumu acılaştırdı

Bir süreden beri Hacıbekir Sanayii A.Ş. ve Ticaret A.Ş. işyerlerinde Toplu sözleşme, ekzam ve işten atmalara ilişkin olaylar yaşanıyor. Aynı sermayenin iki ayrı şirketinden biri olan Hacıbekir Ticaret'te ekzam için başlatılan toplu vizite eylemleri, Hacıbekir Sanayii'de toplu sözleşmenin kilitlenmesiyle birlikte gelişen eylemlerle içiçe geçmiş durumda.

Hacıbekir Sanayii A.Ş. ve Ticaret A.Ş.'nin Dolayoba, Bahçekapı, Beyoğlu ve Kadıköy'de bulunan üretim ve satış işyerlerinde, Bahçekapı'daki üretim işyerinin kapatılması ve içilerin işten çıkarılması sonucu üretim duruyor, 50 işçi gözaltına alınıp bırakılıyor, haklı eylemleri "kanunsuz eylem" olarak gösterilmeye çalışılıyor, iki ayrı şirket bünyesinde işten atılanların sayısı 60'a yükseliyor. Ama baskı ve gözdağına karşın, toplam 120 işçinin toplu sözleşme, ekzam taleplerinin kazanılması ve işten atılan arkadaşlarının yenidenişe alınması için yürüttükleri dayanışmaya dönüşmüş kararlı ve örnek mücadeleleri sürüyor.

Kadıköy satış işyeri önünde beyaz işgömleklerini bile çıkarmadan bekleyen 17 işçiden, gerekçesiz işten atılan Hasan Taş ve Hüseyin Tezcan, "iki ayrı şirket bünyesinde mücadelelerinin dayanışmaya dönüştüğünü, ek-zam istemlerinin kabul edilip, işten atılan arkadaşlarının eksiksiz yeniden işe alınıncaya kadar hep birlikte mücadele edeceklerini" söylüyor.

Hacıbekir Sanayii işyerlerinde 5 aylık toplu sözleşme görüşmeleri sırasında anlaşma sağlanan 3 madde dışında, parasal ve ekonomik haklarda hiçbir gelişme kaydedilmemiş ve sözleşme resmi arabuluculuk aşamasına girmişti. işverenin işyeri kapısına kilit vurarak işçileri kapı dışarı etmesi de gelişmeye yeni bir boyut katmış, kimin "kanunsuz

Devamı Sy 7'de

Karçay'da oyun içinde oyu

- *Işverenin Esenyurt işçilerini Rize'deki işçilere karşı kullanma girişimi, işçilerin bilinçli tavrıyla boşa çıkarıldı.*
- *İşçilerin tepkisini, sendikalara akıtmaya çalışanlar, tam "sarı sendikacılığı" sergiliyorlar.*

Karçay'ın Istanbul Esenyurt deposunda 4'ü kadın 35 işçi 11 Temmuz'da işten atıldı. Arkadaşlarının atılmasını proteto eden 10 işçinin de katılımıyla işten atılanların sayısı 45'e yükseldi. Atılmaları, işçilerin "kendi istekleriyle işi bırakmaları" olarak niteleyen işveren, işçilerden boşalttığı yerlere Bulgaristan göçmenlerini yerleştirerek göçmen işçi çalıştırma furyasına katıldı.

11-Temmuz günü maaşlarını asgari ücret hesabıyla aldıktan sonra öğle paydosunda bayram alışverişine çıkan işçiler döndüklerinde fabrika müdürü Hamza DEMİREL'den atıldıklarını öğrendiler. Bu arada fabrikada bulunan işçilerden bir kısmını çağıran Demirel; onlara arkadaşlarının atıldığını söyledi. Bunun üzerine 10 kadar işçi de arkadaşlarının atılmasını protesto ederek işten ayrıldıklarını açıkladılar.

Atılan işçiler ertesi gün fabrika önünde toplandıklarında ise müdürün "Siz çingenesiniz. Çingenelere güvenilmez. Sizlerle konuşmak istemiyorum" sözleri ve jandarma çağırma tehditleriyle karşılaştılar. İdare İşler Şefi Nurcivan Bilge ise "Bulgarların gelmesi çok iyi oldu. Bunlar üretimi düşüren işçilerdi. Kurtulmak için fırsat kolluyorduk" diyerek işten atılmaların mantığını açıkladı.

İşveren ve yöneticileri ağızlarını şapırdatarak bu sözleri söylerken işçiler fabrika önünde toplanmaya devam ettiler. Ancak 21 Temmuz günü, işveren, atılan işçilere ilginç bir teklif getirdi. Karçay'ın Rize'deki fabrikasında dönemlik işçi olarak 3 ay süreyle çalışmak.. Ancak işçileri bölme çabasındaki işverene en güzel yanıt yine işçilerden geldi: **"Bizi bölemezsiniz!... Bizleri çingene-Karslı, Siyah-beyaz diye salaştırarak işçi olduğumuzu ve mücadelemizin sizlere karşı olduğu gerçeğini unutturamazsınız"**.

Karçay işçileri, Bulgaristan'dan gelen taze işgücünü asgari ücretle çalıştırmak için 45 işçiyi bir çırpıda işten atmakta teredd... yen işverenin, böyle bir teklifle orta... sında çift yönlü bir çıkar amacı güt... şünüyorlar:

Birincisi, fabrika civarında oturan... hergün fabrikaya gelecek yöneticile... larını ağrıtmasının" ve olayın ka... yankı bulmasının önüne geçmek. İk... çay'ın Rizke'deki fabrikasında... amansız tutumuna ve fabrikada ör... Tek-Gıda-İş sendikasının işverenle... cı tutumuna karşın, işçilerin canlı... hak alma mücadelesini baltalamak.

Yerlerine Bulgaristan'dan gelen... yerleştirilmesiyle ilgili olarak ise, "... runumuz işverenledir. Bulgaristan'da... leri bizim yerimize çalıştırmakta biz... la karşıkarşıya getirmek istiyorlar. A... ların oyununa gelmeyeceğiz. Hakla... nuna kadar arayacaız" diyorlar.

Büyük çoğunluğunu genç işçilerin... ların oluşturduğu fabrikada önder... kişilerin az oluşu ve deneyimsizlik... rin hak alma ve atılmalara karşı... cadelesi vermelerini sınırlayıcı bir...

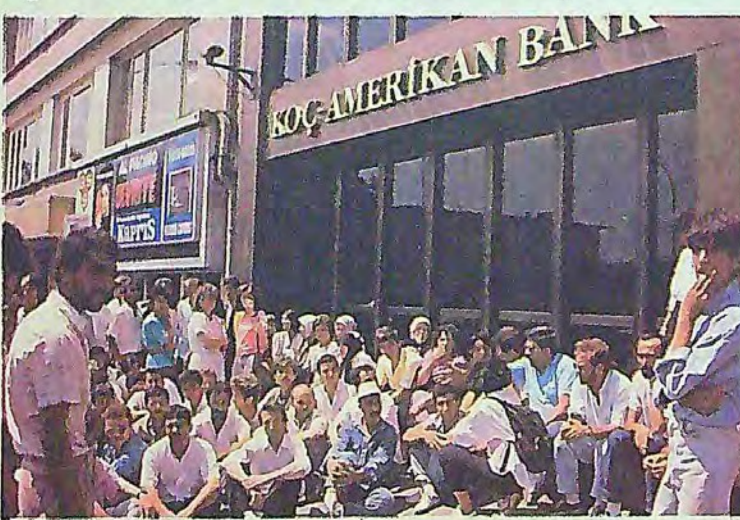
Sendikal calışmanın hemen hi...

Esenyurt Karçay'ın durumu, sendi... nızca işçilere form doldurtarak üye... tırmak, siyasi iktidarla her fırsatta... işçiyi satmak olarak algılayan bir... iştahını kabartıyor. Örgütlü olduk... de bile, kendi üyeleri işten atıldığında... yapmayan bu anlayış, işten atıla... fabrika içindeki ilişkilerini kullan... **yük bir gizlilik"** içinde ve **"kanu... vesinde faaliyet göstermek suretiyle"** ... lamayı ve **"Allah izin verirse bir ... ka işçilerin sorunlarını çözmeyi"** v...

İşçilerin en temel sorunlarına ya... bu sendikacıların niyetleri Karçay... rafından da anlaşılmış durumda. İ... fından kesin bir dille yalanlanan "... lerin, yerlerine gelen göçmenleri d... mak, kesmek istedikleri" iddiala... kendilerinin işçi sınıfının birliğine, ... lesine dayanışmasına bakışını serg...

Alboy işçileri TÜSİAD'ı bastı İşverenler ve Bakan kaçtı

- *İşçiler, Alboy patronu ve patronların patronu Cem Boyner'in grevi kırma oyunlarını protesto için TÜSİAD önünde eylem yaptılar.*
- *Cem Boyner, Şarık Tara, Bülent Eczacıbaşı ve Devlet Bakanı Ercüment Konukman arka kapıdan kaçtılar.*

26 Temmuz günü Türkiye İşçi Sınıfının bir avuç temsilcisi, sermaye sınıfının başları ve temsilcileri ile karşı karşıya geldiler. 170 gündür grevde olan Alboy işçileri, patronları Cem Boyner'in (aynı zamanda patronların patronu, TÜSİAD Başkanı) grevin başından beri suskun kalarak grevi kırma oyunlarını protesto için TÜSİAD'a geldiler. İşçiler, Boyner ile görüşme talebinde bulundular ve iki kadın işçinin yeraldığı üç kişilik bir görüşme heyeti oluşturdular. Cem Boyner işçilerle görüşmek istemediğini belirtti. İlginç olan ise aynı anda TÜSİAD'da Cem Boyner'in, Şarık Tara, Bülent Eczacıbaşı ve Devlet Bakanı Ercüment Konukman ile **"Bulgaristan'dan gelenlere ne gibi yardımlar yapılabileceğini"** görüşmesi idi. Ürettikleri her ayakkabıyı 200-300 bin liraya sattığı ve sırtlarından milyarlar kazandığı işçileriyle görüşme zametine katlanmayan Alboy patronu Cem Boyner'in Bulgaristan'dan gelenlerle her nedense bu denli ilgilenmesi O'nun **"çok insani"** (!) bir patron olduğunu sergiliyordu.

Polisin, işçilerle tartışan işveren vekili Hüseyin Yersuvat'ı korumaya alması, buna karşın Deri-İş Genel Başkan Vekili Munzur Pekgüleç'i ise gozaltına almaya kalkması onların hangi sınıfın koruyucuları olduğunun çok açık göstergesiydi. Polisin Munzur Pekgüleç'i gözaltına alması üzerine bütün işçiler birlikte davranarak sendika yöneticilerini polisin elinden aldılar. Vepolislere **"alacaksanız hepimizi birden götürün, başkanımızı vermiyoruz"** dediler.

İşçiler Cem Boyner'in kendileriyle görüşmemesini caddeye oturup alkış tutarak protesto ettiler.Daıgttıkları basın açıklamalarında "işveren ve polis baskısına 170 gündür direniyoruz, taleplerimiz yerine getirilmeden grevi bırakmayacağız. Kazanmak için tek yol bu." sözlerine yer verdiler.

Daha sonra Cem Boyner, diğer işadamları ve devlet bakanı Ercüment Konukman ile birlikte arka taraftaki garaj kapısından kaçtı.

SÖZLEŞME İMZALANDI

TÜSİAD eyleminden iki gün sonra DERİ-İŞ, işverenle anlaşmaya vardı. 25 Temmuz 1989 tarihinde imzalanan toplusözleşmeye ALBOY işçileri büyük tepki gösterdiler. İşçiler "Bizim grevi sürdürmedeki ana amacımız özellikle idari maddeleri kabulettirmekti, zaten biz bu ücreti ta başta alırdık. Altı ay boşuna mı greve gittik?" dediler...

"Eşeği sigortalamam" diyen işverene cevab: GREV

- *Bir yılda 3 işçinin öldüğü 32 işçinin sakat kaldığı Ambarlar'da TÜMTİS grev kararı aldı.*

Türk-İş'e bağlı, Türkiye Motorlu Taşıtlar İşçileri Sendikası (Tümtis), Ambarlarda 120 işyerinde grev kararı aldı. Grev kararı alınan 120 işyerinden 103'ü işveren sendikası Nak-İş'e üye. 600 işçiyi kapsayan grev kararına, ücretler ve işçi sağlığı, işgüvenliğine ilişkin maddelerdeki anlaşmazlık neden oldu. Tümtiş Topkapı Şube Sekreteri Ali Küçükosmanoğlu grev kararı almalarının gerekçesini açıklarken "87 grevinde idari maddeleri büyük ölçüde kazandık. Örneğin disiplin kurulları. İşveren keyfi biçimde işçi atamıyor. Bu kez bizim için parasal maddeler önem taşıyor. Sendika olarak 835 bin TL net ücret-ki sosyal yardım olarak nitelenen yemek, yol, bayramharçlığı vb içindedir- ve 4 maaş tutarında ikramiye istiyoruz. İşçi sağlığına ilişkin, revir açılması, hemşire, doktor bulundurulması ve iş güvenliğine ilişkin hangi ambarda kaç kişinin çalışacağının toplu sözleşmeyle belirlenmesi taleplerimiz var. İşveren 600 bin net ücret veriyor. Gelişmelere bağlı olarak, kısım kısım, tek tek çıkabileceğimiz gibi tümden de greve çıkabiliriz" dedi.

1. yıl için % 150, ikinci yıl için % 130 ücret zammı öngören sendika teklifini değerlendiren Topkapı Şube Başkanı Hasan Erçen şunları söyledi; "İstediğimiz ücret basında yansıtıldığı gibi abartılı bir ücret değil. Haftada 45 saat çok ağır koşullarda çalışıyoruz. Akşama kadar bir seferde 150 kg olmak üzere ortalama günde 30 ton yük taşıyoruz. Kışın 32 kişi sakatlandı, 3 arkadaşımız da öldü. Yük işçisi insanca olmayan koşullarda çalışıyor. "Esteği sigortalamam" diyen işverene gereken dersi vereceğiz. Topkapı Ambarlardaki başarı, işkolumuzdaki ezilen tüm işçi arkadaşlarımızın örgütlenmesine hizmet edecektir. Biz insanca yaşamak, insanca çalışmak derdindeyiz."

Tarım İşçileri ilk kez toplu eylem yaptı

Mart-Nisan işçi yelemliliklerinin ardından yaz mevsiminin getirdiği "geçici durağanlık" içinde, ek zam konusunda kıpırdanışlar başladı. Temmuz sıcağında Erenköy İl Tarım Müdürlüğü, Halkalı Zirai Üretim İşletmesi ve Ziraat Meslek Lisesi işçileri seslerini duyurmak için toplu telgraf eylemleri gerçekleştirdiler. Tarım İş'in tarihinde ilk kez gerçekleşen toplu eylemler, daha önce Pendik'teki Hayvan Hastaneleri Merkez Araştırma Müdürlüğü işçilerince başlatılmıştı.

Erenköy İl Tarım Müdürlüğüne balı 35 işçi topluca geldikleri Kadıköy Postanesi'nde yetkili makamları kınayan telgraflar çektiler. PTT yetkililerince yapılan engellemelere karşın birlik ve kararlılıklarını bozmayan işçiler, telgraf çektikten sonra toplu alkışlarla dağılırken dikkat çektiler. Çevrelerindeki insanlara içinde yaşadıkları düşük ücretleri ve kötü yaşam koşullarını açıklayan işçiler, halkın desteğiyle birlikte daha da güçlü olacaklarını ifade ediyorlar.

1988'deki toplu sözleşmelerin günün koşullarının çok gerilerinde kaldığını belirten işçiler, ortalama ücretlerinin 120.000 TL. olduğunu, halen 15 yıllık bir işçinin 150.000. TL aldığını işaret ediyorlar. Yemek parası olarak brüt 450. TL., çocuk parası olarak da 350.TL aldıklarını söyleyen işçiler, her işçe çalıştırıldıklarını, oda ziyaretlerinin yasaklanmasından zille mesaiye başlamaya kadar bir dizi insanlık dışı uygulamaya karşı karşıya kaldıklarını vurguladılar.

Toplu eylemlerden sonra görüştüğümüz işçiler, "daha çok birbirlerine yaklaştıklarını, üzerlerine çöreklenen yersiz çekingenlik ve korkuyu attıklarını, birlik duyguları içinde olduklarını" belirttiler. Taleplerinin karşılanmaması halinde, ülke çapında üretimin durdurulmasına varan daha üst eylemlere gireceklerini belirten işçiler, "ek-zam konusuyla ilgili 300.000. işçinin eylemlerinin birleştirilip yaygınlaştırılması gerektiğini, haklarını alıncaya değin mücadelelerinin süreceğini" söylediler.

Tarım-İş üyesi işçilerin İstanbul'da aktif bir şekilde katıldığı ekzam eylemlerinin ardından, ek zam ödentisinin gülünç bir şekilde belirlemesi, mücadelenin büyüklüğünün ve aldığı boyutun, belirlenen ekzam ödentisinin küçüklüğünü aştığını gösterdi. Bu deney işçilere birlikte mücadeleyi daha üst boyutlara sıçratmanın birikimini kazandırdı.

İŞÇİLERİN SESİ

Çayı üreten el... mücadele için yumruk oluyo...

Bizler Karadeniz'de; ülkemizde... bölgemizde üretilen ve ülke ekono... yük katkısı olan çay üreticisi ve ça... ları işçileriyiz.

likle özel sektör fabrikalarında, ... siteleri hesaba katılmadan yaşça kü... daşlarımızı çalıştırdılar. Ayrıca böl... sizlik olduğu halde başka bölgeler... fabrikaya yerleştirdiler. Fabrikada... asgari ücretle ödenmesi gereken üc... taksitle ve sürekli işçilerin iki ay ... caklı kalması şeklinde yapılıyordu.

Halen bu koşullarda ilçemizde... Karçay işletmeleri işçileri kapasite... de ve olumsuz koşullarda çalıştırı... lanıyor.

8.5.1989 Tarihinde varolan tep... rikimimiz 2 saatlik kart basılıp içe... ve oturma eylemine dönüştürüldü. ... ta olan 24.00-08.00 vardiya işçiler... mayıp direnişe, içerde oturarak k... süre içinde işveren temsilcileri... Gıda-İş sendikacılarının işçilerin... kırmak, onları korkutmak amacı... ra yönelmeleri işçileri eylemlerinden... rememiştir. işçiler "Siz kimsiniz? B... dar neredeydiniz?" diyerek se... susturdu ve işverenle görüşmek i... söylediler.

Sonuçta istediklerimiz kabul ed... belirli temsilcilerin oluşması sağla... çiler, burada bu arkadaşları işten ç... halde işbaşı yapmayacaklarını sö...

Müdüriyetin taleplere sözlü ol... baktığını ve hayata geçireceği ko... vermesiyle işbaşı yapıldı.

Bu arada yaklaşan delege seçim... çiler arasında listeler oluşturuldu ... sunuldu. Son güne kadar sır ol... liste seçime bir gün kala askıya a... liste budanmış ve işveren kanadı... uzlaşmacı insanlardan oluşturulmuş... rum işçilerin yoğun tepkisine yol... turulan seçim listesine katılmama... dı. Seçimlerin demokratik bir nite... ması yüzünden seçime karşı imza k... ları başlatıldı. Fakat deneyimsizlik... başarılı olunamayarak işverenin o... tirildi.

Ne varki bizleri aldatan ve onur... nayan bu insanlar biz işçilere hes... lerdir.

Karşay'da çalışan bir grup
İşçi adına
Kenan YILMAZ